

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

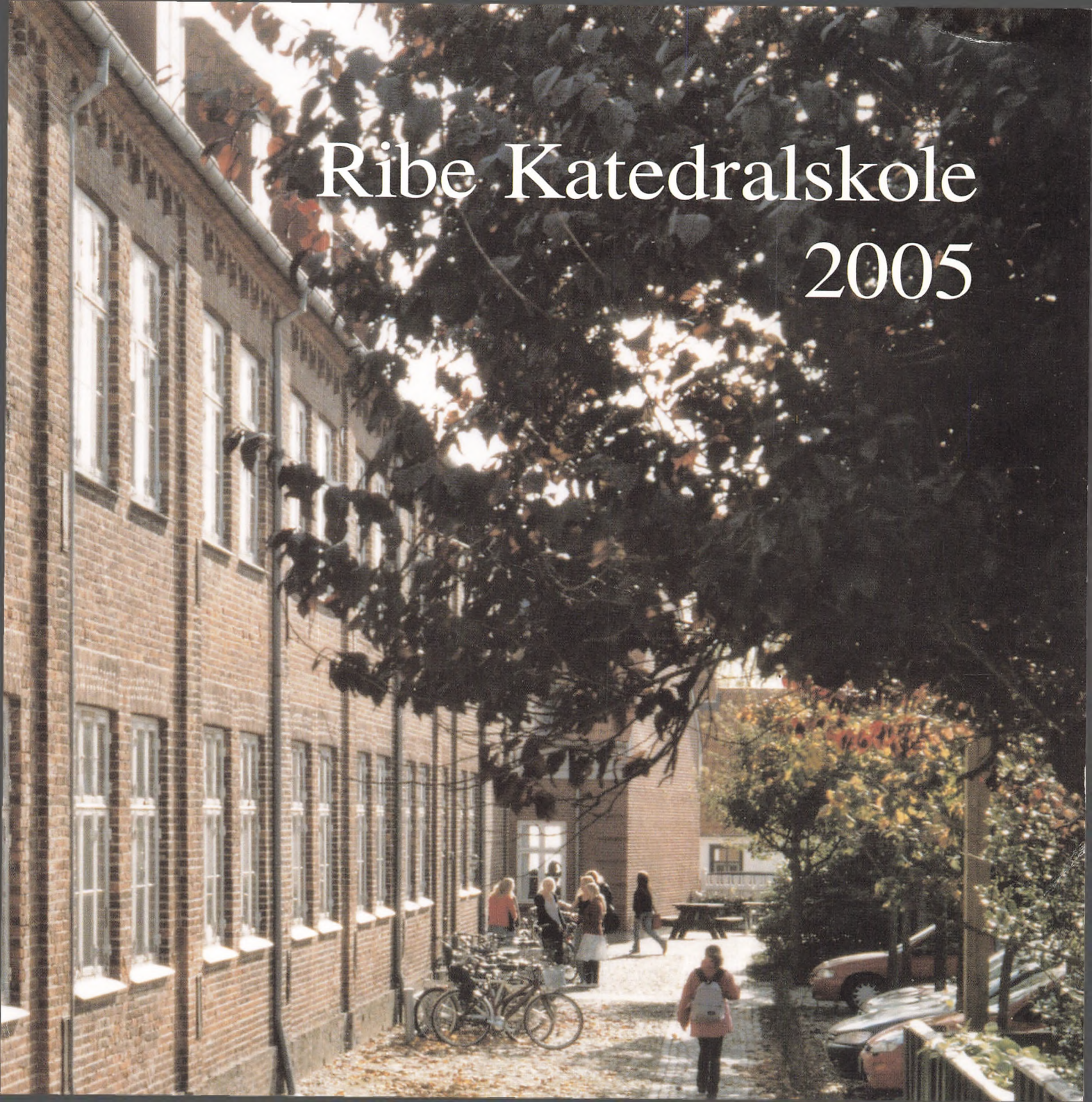
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ribe Katedralskole

2005

Ribe Katedralskole er landets ældste gymnasieskole. Dens officielle fødselsdag er 13. juni 1145, hvor den allerede eksisterende skole blev overdraget til Ribe Domkirkes administration.

Forsiden:
Et blik langs med hovedbygningens bagside.

Indhold

Forord	3
Kalender	4
Translokation	7
Fysik-OI	15
Eventyret om den fabelagtige dag i knæhøj karse	18
Samarbejde mellem Ribe Katedralskole og Aalborg Universitet Esbjerg	21
Lukket form - åben form	22
Klonen i kassen	27
Gram - Et nyt og spændende sted på det kulturelle Danmarkskort	30
Les Lanciers på Ribe Katedralskole	34
Hvaler - det handler om lyd	36
Gymnasiets opbygning for 2. og 3.g	40
Studierejser til Dublin og Rom, 2.g	43
Gymnasiets opbygning for 1.g	48
Min Sony Ericssons ophavsmand	50
Gymnasiets opbygning for kommende elever	52
Glæden ved Toms skildpadder	54
Glæden ved tørre sokker	57
Skolen har fået ny bestyrelse	59
Ripenser-Samfundets jubilæumslegat	60
Frode Schöns legat	61
Julelegater 2004	69
Studerter 2005	70
Sommerlegater 2005	72
Konkurrencer	73
Skolens ansatte	74
Personalia	81
Bestyrelsen ved Ribe Katedralskole	82
Råd og udvalg	83
Redaktion	84

Ribe Katedralskole

Puggårdsgade 22

6760 Ribe

Telefon 7542 0266
Telefax 7541 0566
E-post: rk@ribekatedralskole.dk
Hjemmeside: www.ribekatedralskole.dk

Rektor

Bent Karsdal

Vicerektor

Ole Hedegaard Jensen

Inspektorer

Anne Granum-Jensen

Birgit Bro

Sekretærer

Jonna Bloch

Mette M. Sørensen

kontoret har åbent fra kl. 8.00 til 15.00

Pedeller

Henning Skov Nielsen

Kaj Lorenzen

Studievejledere

Jørgen Baungaard Hansen

Lise Vind Petersen

studievejlederne træffes normalt imellem kl. 9.40 og 11.15

Bibliotek

Simon Laursen, bibliotekar

Helle Berndt, biblioteksassistent

Thomas Blomberg Hansen, IT-medarbejder

Første årgang af 1.g'ere i det ny gymnasium er godt i gang. De første erfaringer med det nye gymnasieforløb vil man kunne læse om i dette årsskrift. Her kan man også læse om det undervisningstilbud, skolen har nu. Som forberedelse til, at skolen bliver en selvejende institution er der kommet en ny bestyrelse. Skolen har indledt et spændende samarbejde i naturvidenskab med

universiteterne i Esbjerg, og årsskriftet indeholder indtryk både fra skolens dagligdag og fra rejser.

Jeg håber, at årsskriftet vil være til glæde for elever, forældre og alle med interesse for Ribe Katedralskole.

*Ribe, november 2005
Bent Karsdal, rektor*

Februar 2005.
Skolekomedie: Ulysses von Itachia.

April 2005.
Frokost med knæhøj karse.

Kalender 2005

Januar:

- 4. Fysik-OI
- 11. Georg Mohr konkurrence
- 12. Biologi-OI
- 12.-18. Forældrekonsultation for 1.g
- 17.-21. Valgfagsorientering ved studievejlederne
- 20. Forældrekonsultation for 2. og 3.g
- 24. Projektdag for 2.g fællesfag
- 24.-28. Valgfagsorientering ved faglærerne
- 27. O.g dag
- 28. 3.g afleverer større skriftlig opgave
- 31. Forældremøde om valgfag

Februar:

- 3. Vælgermøde for alle elever
- 3. Orienteringsaften for kommende 1.g
- 10. Skolekomedie
- 11. Heimdal

- 12.-20. Vinterferie
- 22. "Supersize Me" i biografen for 2. og 3.g
- 23. "Supersize Me" i biografen for 1.g

Marts:

- 2. Projektdag 3.g fællesfag
- 3.-4. Terminsprøve i 2.g
- 4. Heimdal
- 7.-11. Terminsprøve for 3.g
- 7.-11. Projektuge for 1.g fællesfag
- 7.-11. 2.g studierejse
- 8. Korkoncert i Sønderborg
- 9. Korkoncert i Haderslev
- 10. Korkoncert i Tønder
- 18. Pythia-konkurrence
- 19.-28. Påskeferie

*Maj 2005.
Eksamensplanen offentliggøres.*

*Juni 2005.
Årets første student sprang ud i regnvejr.*

April:

- 6. Studievalg 2.g
- 20. Studievalg 3.g
- 26. Fodboldturnering for piger og drenge
- 27. Forårskoncert
- 29. Idrætsdag for 2. og 3.g
- 29. Heimdal

Maj:

- 3. Afslutning med 3.g og offentliggørelse af eksamensplan
- 4. 3.g sidste skoledag
- 6. Skriftlig eksamen begynder
- 18. Danskopgave for 1.g
- 22.-25. Almen studieforbereelse for 1.g
- 23. 1. mundtlige eksamensdag
- 24. 1. og 2.g sidste skoledag

Juni:

- 13. De første studenter bliver færdige
- 17. Translokation

August:

- 11. 1. skoledag
- 11. Introforløb for 1.g begynder
- 22.-23. Forældremøde for 1.g
- 22.-25. Almen studieforbereelse for 1.g
- 26. Aktivitetsdag for 1.g
- 26. Introfest

September:

- 8. Studievalg 1.g
- 13. Projektdag højniveau 2.g og mellemniveau 2.-3.g
- 18.-24. Besøg fra Zittau
- 19.-23. Besøg fra Güstrow

August 2005.
Aktivitetsdag for 1.g.

November 2005.
Karrierevalg: "Hvad vil du være?"

- 23. Fodboldturnering
- 26.-30. Almen studieforberedelse for 1.g
- 28. Fællesarrangement med Villy Søvnald om uddannelsespolitik
- 30. Heimdal

Oktober:

- 5. Studievealg 3.g
- 12. Projekttag 3.g fællesfag
- 16. Kulturnat på Ribe Katedralskole
- 17.-23. Efterårsferie
- 24.-28. Almen studieforberedelse for 1.g
- 24.-18. Introduktion- og præsentationskursus for folkeskoleelever
- 25. Diasshow om Operation Dagsværk
- 31.-18. Orientering om studieretninger

November:

- 2. Operation Dagsværk

- 3. "Karrierevalg" 3.g
- 4. Fællesarrangement med Per Vers, freestyle-rap
- 4. Heimdal
- 7. Vælgermøde for alle elever
- 16. Kemi-Ol
- 14.-16. 3.g i København
- 17. Studieretningsorienteringsaften for 1.g og forældre
- 18. Projekttag i musik
- 22.-24. Forældrekonsultation for 1.g

December:

- 1. 1.g afleverer ønsker om studieretninger
- 2. St. Heimdal
- 12-16. Almen studieforberedelse for 1.g
- 14. 1.g får meddelelse om studieretninger
- 21. Juleafslutning i Ribe Domkirke
- 22. Juleferie

Translokationen 2005

*"Lyksalige øjeblik - at blive student"
Eksamen tilhører dig - brug den*

Kære studenter,
Hjertelig til lykke med veloverstået eksamen og med de 3 års arbejde, der er gået forud.

2005 er 200-året for H.C. Andersens fødsel - og et år med mange arrangementer af forskellig karakter. Men her får I en autentisk tekst, nemlig de allerførste linier i hans Roman O.T.:

"Der gives een Lyksalighed, som endnu ingen Digter har ret besjunget, ingen nok saa elskværdig Læserinde har oplevet eller vil komme til at opleve i denne Verden; det er en Lyksaligheds-Tilstand, som kun er den mandlige Classe tildeelt og selv af denne kun de Udvalgte. Det er et Livsøjeblik, som griber vore Følelser, vor Aand, vort hele Væsen. Der er flydt Uskyldiges Tårer, hengaaet søvnløse Nætter, i hvilke den fromme Moder og de kjærlige Søstre har bedet til Gud for dette Sønnens og Broderens kritiske Livsmoment.

Lyksalige Øieblik at blive Student."

"Det er den første Gang den ungdommelige Sjæl ret føler sin Frihed, og den føler den altsaa dobbelt; den higer efter at virke, den fatter sit Jeg, det er jo prøvet og ikke fundet for let; den eier endnu alle Barnets uskuffede Drømme. Ikke Kjærligheds Lykke, ikke Begejstring for Kunst og Videnskab, electriserer saaledes alle Nerver, som dette: nu er jeg Student."

Sådan skrev H.C. Andersen i 1836 i de allerførste linier af romanen O.T. Nu er der sket meget i gymnasiet siden 1836. Pigerne er blevet optaget i gymnasiet fra 1903, og de er nu i klart flertal. Der er også væsentlig flere, der bliver studenter. På H.C. Andersens tid skul-

le man have privatlærer og privatundervisning, før man kunne optages. Det begrænsede adgangen til dem, der havde råd, eller som H.C. Andersen rigtig gode forbindelser. Sådan er det heldigvis ikke mere. Men et træk fra H.C. Andersens tekst eksisterer stadig, nemlig begejstringen over at blive student, og den begejstring tror jeg også, at I føler noget af.

H.C. Andersen fortsætter: "Kadetten, der bliver Officer, Discipelen (sådan hed elever dengang) , som bliver akademisk Borger, ... Alle kjende de, i større eller mindre Grad, denne Vingernes Løsnen, denne Hoppen over Artiumsgjærdet (det betyder studentereksamen) ind paa Philosophiens Carrouselplads. Alle hige vi efter en større Bane, bruse af sted som Floden, der taber sig i Havet."

170 år efter vil jeg oversætte det H.C. Andersenske - at fatte sit Jeg, der jo er prøvet og ikke fundet for let, og det at hoppe over artiumsgærdet - til, at I har udviklet personlig myr dighed og fået faglig indsigt og studiekompetence. Det er et stort indblik i mange fag og emner, I har netop nu. Og det giver lige nu så mange muligheder. I har fået færdigheder og indsigt. Og over for Andersens "brusen af sted" kunne man måske også tilføje behovet for klogskab og måske lidt eftertænk-somhed i at bruge disse færdigheder og denne indsigt og de handlemuligheder, det giver.

Det kunne måske udtrykkes, som det er sket i et gammelt kinesisk ordsprog, som jeg også har set hos Kathrine Lilleør, der kalder det en sindsrobøn. Den lyder sådan:

Giv mig sindsro til at acceptere de ting, jeg ikke kan ændre
Mod til at ændre de ting jeg kan
Og visdom til at se forskellen

H.C. Andersen havde det svært, mens han gik i gymnasiet - både i Slagelse og Helsingør. Også der har verden nu forandret sig helt. I har kombineret mange rigtig gode resultater, og hvis jeg skal tro Heimdal, Cafeudvalget og elevrådet, har I også etableret gode netværk og dermed et godt socialt liv. Hold fast ved det. Disse hænger sikkert også sammen. Det er de gode resultater og fællesskabet de sidste 3 år, der er det centrale. Det er det, translokationen drejer sig om.

"Denne Livsens Forårsdag, paa hvilken Skolens Iisdække sprænges, Forhåbningernes Træ skyder Knop, den varme Friheds Sol skinner" således karakteriserede H.C.Andersen translokationen, der dengang fandt sted i oktober, "just som Naturen taber sit Løv, som Aftenerne begynde at blive mørkere, og tungere Vinterskyer trække sammen, ret som vilde den lære de Unge: "Eders Vaar, som Examen føder, er kun Drømme! nu begynder det just at see alvorligt ud!"

Det alvorlige er ikke alle de muligheder, I har lige nu. Det er, hvad de skal bruges til. Og I skal vælge. Det vigtigste er at bruge jeres eksamen - nu eller til næste år. Brug jeres eksamen ikke alene for samfundets, for produktionens eller for erhvervslivets skyld eller for den sags skyld af hensyn til politikerne, velfærdsstaten, den offentlige sektor eller universiteterne. Eksamen er jeres. Den tilhører ikke samfundet - men brug jeres eksamen, fordi videregående uddannelse er vejen til det spændende arbejdsliv og de mange udviklingsmuligheder. Den globalisering, som vi mærker mere og mere, flytter en type arbejdspladser til udlandet. Denne udvikling fører også andre arbejdspladser hertil - dem, der kræver uddannelse og lyst og evne til at sætte sig ind i nye ting. Så den rette reaktion på globaliseringen er ikke frygt eller bekymring, men uddannelse til at bestride de job, der kommer flere af i fremtiden. Det er det, de næste år handler om.

"Eders Vaar som Examen føder, er kun Drømme! nu begynder det just at see alvorligt ud!" sagde H.C. Andersen. Han fortsætter: "men det tænker den lykkelige Ungdom ikke paa, og det ville vi ikke heller, men glæde os med de Glade, og netop besøge deres Kreds."

Det gælder os alle sammen. Jeg glæder mig også over at have det privilegium at have overrakt jer eksamensbevis - eller bevis på personlig myndighed, faglig indsigt og studiekompetence. Brug det. Held og lykke på jeres videre vej.

Tillykke studenter fra Ribe Katedralskole 2005.

Bent Karsdal

Studenternes tale

Mine damer og herrer: velkommen til gravøl for årgang 2005 og velkommen i oasen.

Karakterer, eksamen, pensa, bøger, stress: alt dette har været elementer i den sidste tid, og i denne uge kom forløsningen så: vi er blevet studenter med alt, hvad

dertil hører. Nu venter højere former for uddannelse og lærdom. I novellen "Netto og Fakta" husker Jan Sonnergaards hovedperson tilbage på en kammerat, der altid fortalte den samme historie:

"Han havde været i militæret og han fortalte altid om denne herlige sergent, der var så vidunderligt grov over for folk, at man ikke troede sine egne ører. Denne her sergent startede allerede første dag ydmygelserne af rekutterne. Han spurgte: Er der nogen af jer, der har studentereksamen? – og da der så var fire-fem mand, som rakte hånden i vejret eller trådte frem, eller hvad det nu er, de gør derinde, så sagde sergenten: Nej, hvor er I dygtige. Det bliver sgu jer, der renser lokummerne..."

Om det er, hvad der venter os, skal jeg ikke kunne sige, men vi har opnået en viden, som vi sent skal glemme. Vi er nu færdige med tre års rejse og har opnået dette symbol: studenterhuen. Man kan se den som en mærkelig hat, som en belønning eller som en tapperhedsmedalje tildelt de overlevende i den lange og hårde krig, som de sidste tre år har været.

Huen er som Katedralskolens gamle bygninger symbol på vores tre år her. Vi har svedt, kæmpet og grædt over skolen og lektierne, der til tider syntes uendelige. Men vigtigst af alt har vi gode minder herfra. Vi har haft Heimdalfester og dertil tilhørende branderter, kærester, nye venner og veninder, men ikke mindst masser af latter og glæde.

Men det har ikke altid været sjov og narrestreger. Der er noget ganske særligt, næsten poetisk, over at sidde begravet i lektier. Det kan være surt at skulle spilde al sin tid på dem, men der opstår et særligt øjeblik; et såkaldt gyldent øjeblik, når alting giver mening og går op i en højere enhed. Hvor man forstår alt, og altet forstår en. Det er belønningen for fordybelse, og selvom vi alle har været plaget af fag, som vi ikke brød os om (for nogen har det været samtlige fag), er vi blevet uddannede; om vi så er dannede mennesker eller ej, må være op til folk selv at bedømme.

Vi har alle sammen en vis ærefrygt for de store bygninger. Et godt eksempel på det er hovedindgangen. Håndtaget sidder højt oppe på den store dør, og bliver man så ivrig, at man tager i døren allerede fra første trappe-trin, føler man sig meget lille og ubetydelig,.... men allerede to skridt længere inde rammer skolens charme

én, og man bliver beroliget. De 3 trin foran døren symboliserer vores tre år her. Tager man i døren fra det første trin, føler man sig meget lille og ubetydelig. På andet trin føler man sig større, og på det tredje trin føler man sig helt på højde med skolens lange liv. Traditioner er der masser af her på Ribe Katedralskole, og man har

som elev fornemmelsen af, at de har været der i hundreder af år, og vil fortsætte, lige meget om der kommer nye elever, gymnasireformer eller udbygninger.

Endnu en bemærkning om skolens bygninger er, at de er vokset. Der er kommet nyt bibliotek, Gravsgade, udvidelse af rundgangen og en renovering af Puggårds gamle lokaler. Helt ligesom skolen er vokset, er vi vokset. Vi er nemlig fyldt op af "almen dannelse".

Den almene dannelse har været spøgelse i uddannelsessystemet i lang tid. Den er de vindmøller, som vi jager i jagten på lykke, og det ideal, som vi skal stræbe efter. Det virkelige spørgsmål er, om det giver nogen som helst mening at stræbe mod et ideal, der er så vagt defineret. Samtidigt har vi set, hvordan dannelsen har ændret form, siden begrebet blev indført. Vi skal nu tilpasse os naturvidenskaben. Nu er der bare et enkelt problem: for på trods af det værdifulde i de naturvidenskabelige fag, så tager det ikke lang tid at nå til den erkendelse, at ikke alle har brug for at kende til Newtons og Keplers love. Vi må bevæge os fra at fokusere på den naturvidenskabelige uddannelse til at beskæftige os med den naturvidenskabelige dannelse. For selvom man ikke har lyst til naturvidenskab, så kan man altid benytte sig af de metoder, som man lærer i disse fag. Evnen til at arbejde systematisk og skabe sig et overblik kan benyttes i fremtiden; også selvom om ingen af os ved, hvad fremtiden bringer.

Det er også svært at spå om fremtiden for vores venskaber. De venskaber, vi har skabt i disse bygninger, skal nu efter tre år med fælles referenceramme stå for en stor prøve - det virkelige liv, hvor ens bedste ven arbejder på kagefabrik, mens man selv rejser i Asien, og samtaleemnerne ikke lige kan handle om den åndssvage fysikbog.

Selvom skolen er vores ramme, har vi dog også været på studieture for at teste vores viden og komme ud af de vant, til tider ensformige, rammer. Der har studieturen været som en oase midt i 2.g og 3.g og har

givet os mange anekdoter, som vi kan fortælle igen og igen. Helt ligesom Jan Sonnergaard fortæller i sin novelle.

Vi er nu færdige med de tre år, som skal danne basis for resten af vores tilværelse. Nu rammer virkeligheden som en hammer: fra nu af skal vi stå til regnskab for vore handlinger. Arbejde, studier og rejser kommer til at præge de næste par år af vores liv, før vi som alle de andre droner er frataget vores frie vilje og lyst til initiativ og sluses ud i arbejdslivet. Det, vi har lært og oplevet på Ribe Katedralskole, har gjort de sidste tre år til en helstøbt oplevelse.

I Xenofons Anabasis fortælles det, hvordan 10.000 lejetropper marcherer nordpå ud af Perserriket. De har mistet deres ledere og får således ikke længere udbetalt løn, og de må derfor vende hjem til Grækenland. Den græske hær kender ikke den kolde vinter og er slet ikke udrustet dertil. De går grueligt meget igennem og er konstant i fjendeland, hvor de dagligt må slås for at overleve. Efter at have været hjemmefra i over et år, finder de endelig deres pejlemærke - havet. Da de ser havet råber soldaterne "thalatta, thalatta" - "havet, havet".

Det er præcist sådan, vi har det i dag. Ligesom hæren havde Xenofon som leder igennem den hårde kolde vinter, har vi også haft mennesker til at skubbe, hjælpe og presse os i den rigtige retning. Skolen og ikke mindst lærerne har givet os utroligt meget, og vi fik hurtigt fornemmelsen af, at ingen lærer var længere end en e-mail eller et telefonopkald væk. Det har altid været muligt at komme til jer for både faglige og personlige råd, og I har haft stor indflydelse på vores liv indtil nu... Vi vil derfor gerne slutte med at give lærere, administrativt personale og rektor en kæmpe tak.

Elever! Lad os rejse os, tage studenterhuerne af og udråbe et trefoldigt hurra for vores gamle skole!

Ribe Katedralskole længe leve! Hurra, hurra, hurra!

*Kirsten E. Abildgaard Pedersen
og Jonas Sanberg Jensen*

Ripenser-Samfundets tale

Kære rektor, kære studenter og fremmødte tidligere elever og jubilarer!

Til studenterne vil jeg sige, at eksamen er så nyligt overstået, at det måske knap er gået op for jer, at en epoke nu er slut. Ikke blot tager I afsked med skolen, men også med en gymnasieordning, som har formået at bringe jer hen, hvor I befinder jer i dag. En ny ordning venter, som måske undergår samme skæbne som så meget andet. En skønne dag vil nogle på nostalgisk vis en dag udbryde: "Det var nu bedre i gamle dage".

Selvom nogle måske ikke deler min opfattelse, har ingen forladt dette sted uden at medbringe lærdom og erindringsgods, som har fulgt os livet igennem, og det kommer også til at gælde jer.

Et nutidigt billede af en udygtig gymnasieungdom, for hvem opholdet på skolen var et tidsrøvende mellem spil mellem de ugentlige fester, holder vist ikke i nogen sammenhæng. Jeg er vis på, at I tager meget med jer herfra.

En lærerstab, der forventes at imødekomme forskellige politiske krav om kvalifikationer og erhvervsrettede kompetencer, må være under et andet pres end de kolleger, som i fordums tid skulle gøre os "grydeklare" til efterfølgende uddannelser - mange uden adgangs-krav. Også lærerne fortjener de bedste ønsker.

For igen at gøre et spring tilbage i tiden, nu på 300 år, skulle man for at blive immatrikuleret på Universitet indstilles af rektor, som undertiden måtte sno sig, især når det drejede sig om de mindre bogligt begavede.

Rektor skriver for eksempel: "Ligesom der - efter Apostlenes ord - i et stort hus er ikke blot kar af sølv og guld, men også af træ og ler, således er I højt berømte mænd, ikke uvidende om, at selv i de bedst ordnede skoler får de, der oplæres heri, ikke samme løn, da der jo findes dem, som har begavelse til overflod, mens andre er blottede herfor. Over just at have plads i disses ulykkelige tal, klager denne overmåde brave yngling,

som med anspændelse af sjæl og kræfter har kæmpet mod naturen, men har erfaret, at hans arbejde næsten har været forgæves, og har været nødt til at tilstå, at de frie kunsters vanskelige bjerg er af en natur og tilstand, som ikke kan bestiges af ham."

Jeg ved ikke hvor mange af jer, der i dag kunne have gavn af en lignende støtte-skrivelse fra rektor. Faldet i antallet af ynglinge begrænser det jo noget. Må held og lykke følge jer, hvis dette mit ønske kan være til gavn.

Til jubilarer og tidligere elever vil jeg sige tak, fordi I er mødt så talrigt frem og bekræfter et sammenhold mellem jer og en tilknytning til skolen og vor forenings berettigelse.

Blandt årets jubilarer er nogle fra årgang 1945, altså 60 års jubilarer, hvis eksamen faldt sammen med befrielsen. Eksamen måtte på grund af forholdene afholdes i forskellige lokaler i byen, altså under tumultagtige, men glædelige forhold.

En af årets 60 års jubilarer har ønsket at markere disse omstændigheder ved at skænke skolen et legat, som det hedder i donationen: "i taknemlighed og respekt over mellem- og gymnasieskolens undervisning i nogle svære år (1939-1945) med nogle prægtige personer som lærerkræfter." Legatets formål er at yde støtte til dygtige studerende, som er udgået fra Ribe Katedral-skole, og som studerer ved et dansk universitet. Støtten skal gå til projekter eller studieophold i udlandet, der kan anerkendes som en del af studiet og som er særligt omkostningskrævende. Legatet er skænket af ingeniør Arne Hansen, student fra 1945, og har en grundkapital på en million kroner. Det er mig en stor glæde og ære på giverens vegne at overrække dette legat til rektor.

Det er en tradition, at Ripenser-Samfundet uddeler sit dimittend-legat på 5000 kr. til en af årets studenter efter skolens indstilling. Indstillingen til årets legatmodtager lyder:

"Årets modtager af Ripenser-Samfundets legat er en sammensat type, der både kan være meget intellektuel, men også meget udadvendt og kommunikerende, ikke mindst når vedkommende optræder i festligt lag... Legatmodtageren er vellidt blandt klasse- og holdkammerater såvel som skolens øvrige elever - måske med undtagelse af visse lærere... Legatmodtageren har sine meningers mod, hvilket alle tre år har givet både med- og modspil til skolens lærere og ledelse.

Vedkommendes energi kan sammenlignes med en vulkan, der sprutter det meste af døgnet - også om natten! Undtagelsen har måske været morgengymnastiktimer, hvor vulkanen har virket lidt udslukt... Men resten af dagen har der været stor aktivitet i alle skolens andre fag, og vulkanudbruddet er fortsat med uformindsket

styrke efter skoletid. Legatmodtageren har været en ildsjæl, der har lagt et stort arbejde i elevråd og Mercurius, ligesom Apollon og muserne også har fået deres med hans optræden i skolens kor og ikke mindst en hovedrolle i årets skolekomedie. Legatmodtageren er Jonas Sandberg Jensen fra 3.y."

Afslutningsvis vil jeg indbyde årets studenter og jubilarer samt skolens lærere til Ripenser-Samfundets reception, som finder sted umiddelbart efter translokationens afslutning. Efter receptionen er det muligt for alle interesserede at besøge Tårnborg.

K. W. Kastrup

50 års jubilartale

Kære studenter!

Ærede tilhørere og venner af skolen!

Hvert år, når kastanien springer ud, når det er eksamenstid og med de nye studenter i tankerne, oplever jeg det hele igen. I er i den alder, hvor lærdomme suges ind, hvor musikken har stor betydning - hånd i hånd med andre kunstarter - for de tanker og følelser, der findes inden i jer.

Men skoletiden er nu bag jer, og der er tid til at feste og være glade over at have nået denne store milepæl i livet. Vekselspillet mellem på den ene side milepæle, mål og delmål, som man må arbejde ret hårdt for at nå, og tiden derefter, hvor man sunder sig i varierende omfang, er noget der optræder livet i gennem. Men hvornår kan man så lægge sig i hængekøjen en længere tid? I hvert fald ikke i den alder vi har ved 50-års jubilæet. Nu mere end nogensinde må man være oppe på mærkerne. Med sjæl og med krop.

Der var engang 1805! Der var også engang 1955! Da fik vi en af de sidste skoledage en lille bog der hed: "Hvad vil du være?"

Det lyder som et eventyr, men man kunne stort set sætte fingeren, hvor man ville, for der fandtes ar-

bejdsmulighed indenfor alle fag, og samfundet var i en god, stabil opgangstid.

Den allersidste tid af vor skolegang husker jeg som en blanding af glad forventning og en del usikkerhed med tanke på den eksamen, der stod for døren, men også en sørgmodighed over at skulle væk fra fællesskabet med kammeraterne og skolen som en tryk institution. I nogle år så en del af os heller ikke meget til hinanden, alle stod dér foran målene, kærligheden, kravene fra arbejdspladserne, men når vi nu atter mødes, ja så er det næsten som før!

Hvad er det så, der har haft betydning fra vor skole?

Det gamle ærværdige miljø, de gamle mure. Sangsalen med morgensange. En salme og en sang hver morgen har givet en diger sangskat, der ikke har været tung at bære med sig. De mange traditioner, blandt andet den årligt tilbagevendende kantate, hvor særlig drengene under indstuderingen i 1955 fik lov til at udfolde sig i al deres pragt, hvorunder deres studentikose latter steg til akademiske højder. Pigerne var mere spage.

Undervisningen i blandt andet antikken, udviklingen af sproglige færdigheder samt et godt kendskab til historien gjorde, at vi følte os vel rustede - også internationalt. Det går fint at etablere sig i et andet land, når man går ind for at lære sig landets sprog og finde sig tilrette med de regler, der gælder dér. Man kommer ikke langt med hele tiden at sammenligne med, hvordan det var derhjemme. Allertættest inde sidder H.C. Ander-

sens ord dog: "Du land, hvor jeg blev født, hvor jeg har hjemme, hvor jeg har rod, hvorfra min verden går."

I dag er det jer, der skal finde en platform i det globale samfund, hvor der bliver så mange flere tråde at trække i. Uendelige tekniske/digitale muligheder kan holde jer gående døgnet rundt. Det er jer, der skal bestemme over dem, og ligeledes er det jeres egen tid og ikke omvendt. Man har ret til og behov for ikke altid at være tilgængelig, men at kunne lukke sin dør og være sig selv. CARPE DIEM!

Dermed ønsker vi fra 1955 jer tillykke med jeres studentereksamen!

Bente F. Holm

Fysik-OL

- og en smule Georg Mohr

Juleferien kan være en hård tid for en 3.g'er med de utallige julefrokoster for ikke at tale om nytårsaften. Derfor er det normalt at starte langsomt op efter ferien, så hjernen har lidt tid til at vågne igen. Sådan syntes min fysiklærer, Morten Høyrup, dog åbenbart ikke, det skulle være denne gang (i hvert fald ikke for eleverne), så han arrangerede, at den første optagelsesprøve til den årlige fysik-olympiade skulle laves de fire første timer den første dag efter ferien. Lidt af et chok at vågne op til, men de små grå blev kick-startet med en spand cola og så måtte det bære eller briste.

Cirka en måned efter kom der så et lille brev fra Fysiklærerforeningen. De havde udvalgt de 30 bedste elever, og jeg var iblandt dem. Jeg skulle møde op på Københavns Universitet i en weekend, hvor den anden udskillelsesrunde skulle foregå. Det var en rar fornemmelse at vide, at jeg var blandt de bedste 30 fysik-elever i landet, men efter at jeg havde været meget tæt på at kvalificere mig året før, havde det ikke virket helt urealistisk, at det ville lykkes. Mit mål var nået, og jeg kunne nu slappe helt af.

Da jeg mødte op på Københavns Universitet, var alt som jeg havde forventet. At dømme ud fra de andre havde jeg ikke mange chancer, men jeg kunne da gøre et forsøg. Den anden udskillelsesrunde bestod af 2 prøver, hvor den ene var normal, men svær opgaveløsning, og den anden var behandling af eksperimentelle data. Jeg syntes umiddelbart, at begge prøver gik ok, men jeg kendte jo ikke de andres niveau. Resultatet blev dog, at jeg havde klaret prøven til en femteplads, og at jeg derfor var blandt de 12, der gik videre til finalen. Disse 12 skulle inden finalen på 2 træningsweekender i København, hvor et større pensum skulle ind-

læres. Kun de fem bedste ville gå videre efter den danske finale. Derfor var femtepladsen meget interessant, da jeg ved at holde pladsen ville gå videre. Hvis jeg derimod gik bare én plads nedad i hierarkiet, ville det være slut, og jeg kunne have brugt de 2 weekender på andre (sjovere) beskæftigelser.

I mellemtiden var optagelsesprøven til den årlige matematik-konkurrence, Georg Mohr, også blevet afholdt på skolen. Denne prøve var gået skidt for samtlige fra Ribe Katedralskole, inklusiv undertegnede. For mig var det ligefrem gået dårligere end i 2.g. Dette viste sig dog at skyldes sværere opgaver, så prøven var på landsplan gået skidt for næsten samtlige deltagere. Derfor sneg jeg mig ind på en delt 7. plads og blev inviteret med til vinderseminaret, der ligesom for fysikkens vedkommende var i København. I modsætning til fysikken lå seminaret på skoledage, så her var dejligt "lovligt" fravær at hente. Faktisk var arrangementet ti-

met så godt, at det startede en time efter at anden fysik-træningsweekend var slut. Det betød, at der kun var én togrejse til to arrangementer, men også at der skulle terpes fra lørdag morgen til onsdag eftermiddag.

Georg Mohr var dog efter min mening ikke lige så spændende som fysik-arrangementet. Meget af tiden gik med ren opgave-regning. Både derfor og på grund af at jeg ikke mente at have en stor chance i den videre konkurrence, valgte jeg at melde fra til de følgende træningsweekender. Dermed kunne jeg også bedre koncentrere mig om fysikken.

Den danske finale i fysik, der som sagt fungerede som udtagelsesprøve til olympiaden, blev afholdt den 8.-9. april. Fredag den 8. var der teoretisk prøve, hvor der kunne scores 20 point, og om lørdagen var der to praktiske prøver, hvor der kunne scores 10 point i hver. Pensum til prøven var næsten kun det nye stof, vi havde lært i løbet af træningsweekenderne. Hvis vi skulle klare os godt til olympiaden, var det nemlig vigtigt, at vi kunne lære nyt stof i en fart.

Mens arrangementet foregik prøvede jeg at vurdere min placering ud fra, hvordan de andre mente, det var gået dem i prøverne. Efter sidste prøve lørdag eftermiddag sad deltagerne sammen i ca. en time og ventede på resultaterne, mens vi snakkede om, hvordan det var gået. Her blev jeg meget i tvivl om, hvorvidt jeg havde holdt min foreløbige femteplads. Endelig kom DTU-professor Henrik Bruus med resultat-arket. Mens vi holdt vejret, startede han med at afsløre den klare vinder, der var: Kræn Vodder Nielsen fra Ribe Katedralskole. Og så var min dag reddet! Med 29,3 point havde jeg god afstand til andenpladsen med 25,9 point. Jeg havde vundet teorien og en praktisk prøve og var blevet nr. 3 i den anden praktiske.

Resultaterne blev afsløret lidt over fire om eftermiddagen. Klokkeren 16:30 sad jeg i et tog på vej mod Ribe vel vidende, at det her måtte fejres. Det blev det, og Strygejernets økonomi fik vist et frisk pust den aften.

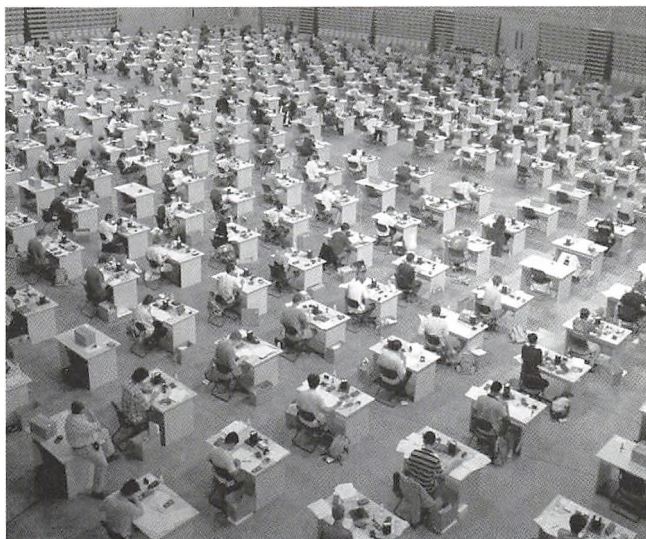
Da finalen var vel overstået, var resten nærmest ren fornøjelse (søndag morgen undtaget). Det var en god fornemmelse at komme i skole mandag morgen og kunne fortælle, hvordan weekenden var gået. Pludselig var lærerne knap så negative over alt mit fravær. Rektor lovede også at betale resten af mine togrejser og ringede endda til Jydske Vestkysten, der skrev et par artikler om min deltagelse i konkurrencen. Skolen valgte også at præmiere min førsteplads med en boggave til translokationen (Gyldendals Store Himmelguide).

Efter endnu adskillige træningsweekender og et møde med Bertel Haarder, blev det endelig tid til den rigtige præmie: turen til Spanien med alt betalt. En søndag morgen i sommerferien fløj jeg til Madrid med de fire andre danske deltagere og to lærere fra Allerød Gymnasium. Vi blev modtaget i lufthavnen, hvor der var en speciel lounge til "The Olympics."

Vi var i Salamanca, hvor olympiaden foregik, fra søndag til tirsdagen ni dage efter. Da der kun var en praktisk og en teoretisk prøve, var der god tid for spanierne til at lave arrangementer for os. De fleste af dem gik ud på, at vi skulle køre et par timer i bus til en anden by, hvor vi så fik en rundvisning. Vi fik dog også set flamencodans, en teknologipark og et luksushotel. Luksushotellet var lejet specielt til os søndagen før, vi skulle hjem, og vi var der hele dagen. Lige gyldigt hvor vi skulle hen, skulle vi køre samlet i ti store busser med politeskorte. Tredje gang vi ventede på at alle ca. 400 mennesker var kommet i busserne for at køre under 1 km, spurgte jeg vores guide, Guillermo, om vi ikke bare kunne gå. Men nej, vi var jo "The Olympics." Arrangementet var et prestige-projekt for Spanien, så det skulle se flot ud.

Selve prøverne gik nogenlunde ligeså skidt, som vi regnede med. Vi var helt klar over, at det internationale niveau var højere end det danske, så vi havde ingen forhåbninger om fine placeringer og tog det derfor mere roligt. Den praktiske prøve var dog lidt nemmere end

normalt, så der fik vi næsten alle fem hevet mange point hjem.

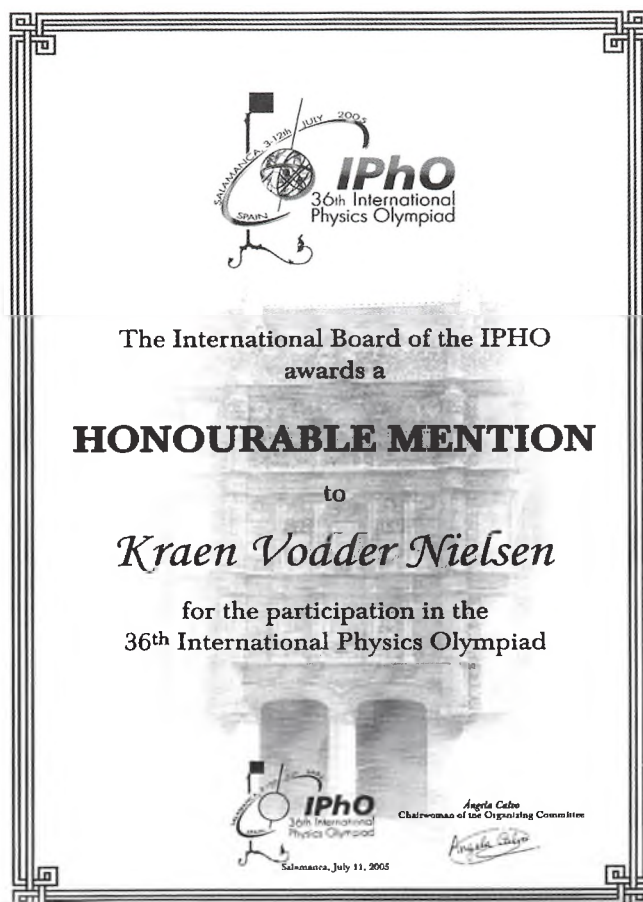
Hvor sidder Kræn mon henne?

Resultatet blev også nogenlunde som vi ventede. Jeg var den eneste af de fem danskere, der scorede point nok til overhovedet at få en placering, og jeg lå som nr. 220. Det var lige nok til at få en "Honourable Mention", som blev givet helt ned til nr. 230. Vinderen blev en unggarer, der egentlig stod lige med en taiwaner, men blev vurderet som vinder. I forhold til de nordiske lande lå jeg nr. 3, kun slået af to finner.

Selvom busturene rundt i Spanien efterhånden blev lidt ensformige, var turen alligevel meget spændende. Det var noget specielt at være en del af et så stort arrangement og at være blandt folk fra ca. 80 forskellige nationer. Det var også lidt skræmmende at se, hvor dygtige eleverne fra visse af landene var; men hvis man snakkede med dem, fandt man ud af, at de havde gennemgået meget grundigere træningsprogrammer, end vi danskere havde.

Alt i alt var både optakten og selve olympiaden både spændende og lærerig. Det pensum, vi lærte under træningsweekenderne, var over dobbelt så stort som et normalt dansk gymnasiepensum, og selvom emnerne blev gennemgået lidt hurtigt, er jeg sikker på, at jeg er bedre fagligt rustet til min videre uddannelse, end hvis jeg ikke havde deltaget. Jeg kan derfor kun opfordre de 2. og 3.g'ere, der har den mindste interesse for naturvidenskab til at gøre et forsøg i konkurrencerne på skolen.

Kræn Vodder Nielsen

Eventyret om den fabelagtige dag i knæhøj karse

Der var engang fire fattige gymnasiepiger, som blev sat på en mægtig prøve af deres læremester, den almægtige og altoverskyggende billedmager – Jesper von Bunk. Prøvens vilkår var, at på syv dage og syv nætter, skulle de skabe et projekt - et stort vidunder - som skul-

le overgå alt hvad der hidtil var set på Katedralskolens kanter. Denne opgave var besværlig at udføre, men de fire piger vidste, at hvis prøven ikke var bestået inden solen gik ned på den syvende dag, ville den sorte skole kræve endnu et år af de fantastiske fire pigers liv, hvilket betød at de ikke kunne drage ud i verden og gøre deres lykke. Denne opgave var ganske vist umulig, men de fire piger besad magiske evner, som de havde erhvervet sig igennem tre års hårdt slid i den sorte skole. På trods af disse kræfter, var opgaven aldeles ikke nem og de fire piger måtte arbejde sammen gennem ild og vand og det måtte koste blod, sved og tårer. En dag, da

de sad i Jesper von Bunk's dunkle værksted og spekulerede over løsningen på den opgave, der var dem blevet pålagt, lød en røst fra oven. Det var skolens gamle ånd, musen, som havde ligget og slumret, men var blevet vækket til live, nu da pigernes kreative sjæle virkelig manglede den. Nu strømmede inspirationen til de fire piger, som straks fik en åbenbaring: den sorte skole skulle forvandles, der skulle skabes liv i gården, fest, farver og samvær. En mægtig sol skulle hæve sig over gården, som symbol på de glade gymnasietider, og glemmes skulle de strenge lektioner uden mad og drikke i flere timer.

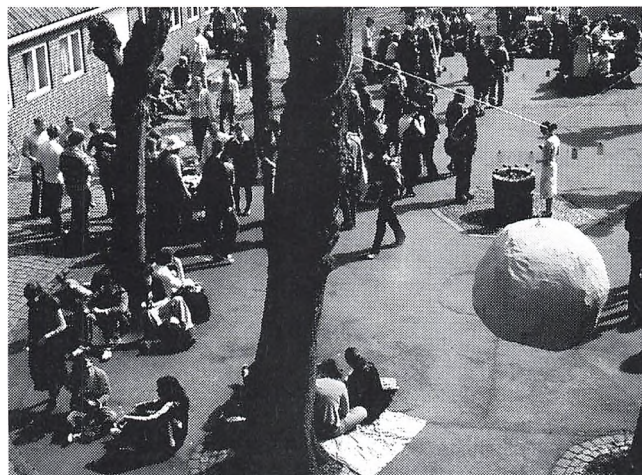
"Min far er baker", sagde den ene, "jeg kan lave vindklokker", sagde den anden, "jeg kan lave en sol, så stor og rund som en forvokset appelsin", sagde den tredje. Pludselig udbrød den fjerde: "Der hvor jeg kommer fra, har vi tulipanmarker så farvestrålende som regnbuen på himlen blå". Halleluja sang de i kor, for nu havde de omsider fundet modet til at gennemføre den livsvigtige mission, der skulle vække farverne til live på den sorte skole. Nu manglede de blot skolens ankermand, Bentus Rektorius' JA, for at udføre deres vision i det virkelige liv. Takket være pigernes charme og et stort engagement fra deres altoverskyggende billedmager, gav Bentus Rektorius sit JA! Og endelig kunne pigerne påbegynde deres opgave.

Ofte blev der arbejdet ud på eftermiddagens små timer, fodboldtræning og frikvarter måtte lade livet. Men det var immervæk andet end hårdt slid. Lysten til at forandre og skabe glæde, var det der drev værket, mens timerne gik i værkstedet. Indimellem blev pigerne stoppet af nysgerrige troldmænd på de mørke gange, som udspurgte dem, om hvad deres hemmelige projekt in-

debar, thi det åbenbarede endnu ikke sit sande budskab. Det forundrede og forbløffede troldmændene og troldkvinderne så meget, at de måtte gå i brædderne og hundene af nysgerrighed. Selv den guddommelige billedmager Von Bunk kunne ikke holde sine langstilkede øjne tilbage fra det der langsomt, men sikkert, begyndte at tage fast form indenfor værkstedets grå mure. Men de udefrakommendes uvidenhed og forventninger gav næring til pigernes arbejdslyst. Projektet skulle være perfekt og i sin renhed afspejle deres engagement og glæde over at en 3-årig epoke var slut. En epoke, hvor der var blevet lagt mange kræfter i videnskabelige, filosofiske som fremmedsprogede skrifter. I ugerne op til afsløringen blev der udgivet farvestrålende plakater, for at vække opmærksomheden om projektet helt ned i førsteårselevernes klasseværelser. Pigernes formål med det sagnomspundne projekt var at skabe nyt liv i den gamle, og til tider lidt triste skolegård. For det første ville de gerne have folk ud fra de mørkladte studereværelser, ud i det gode sommervejr. Og for det andet skulle afgangseleverne have en sidste chance for at nyde deres skole, sådan som den tog sig bedst ud. For det tredje stod pigernes ypperste budskab jo klart; forsamling på kryds og tværs af årgange og klasser, var den vigtigste bestanddel i deres projekt. For som de gamle ordsprog lyder; trivsel gør godtfolk og det er ikke skolen, der skaber mennesker, det er mennesker, der skaber skolen!

Finalen, som var en udstilling og en billedliggørelse af deres ideer, skulle tiltrække så mange mennesker som muligt. Pigerne vidste, at for at skabe den rette stemning et hvilket som helst sted, er den vigtigste ingrediens mennesker. Derfor skulle netop tilskuerne være det vigtigste element i Projektet. Da solen stod op den syvende dag, tilkaldte pigerne skolens to muskelmænd, også kendt som de suveræne selvgjorte skolebetjente, som gav deres alvidende besyv med: "det er godt nok en ordentlig muggert", sagde den ene

med et stagende træt blik, og så på den firetusinde tommer store, orange sol. Den skulle bestråle skolegården fra trætoppen, hvortil den skulle transporteres. Dette var ikke en helt nem opgave, tilstod de to muskelmænd. Dette var en opgave, som kunne få selv den kækkeste klatremand til at stivne af skræk, men efter lang tids slid, kom den gigantiske sol op at hænge, og den beskinnede gården som selv den mest oprigtige sol ville gøre det. Heldigvis fik pigerne også hjælp af den rigtige sol, der havde valgt at skinne for dem, på denne

menneskehedens store dag på Ribe Katedralskole. Den dag så skolen et nyt lys, en palet af klare farver og glade mennesker fyldte skolegården i de tre timer udstillingen varede. Der var mere end godt humør og god stemning at vinde i disse timer. Til ære for både lærlinge og læremestre var der brygget og sæt forskellige medikamenter i alle regnbuens farver. En tønne rødt tryllevand til de tørstende ganer og Maries bagerfaders kager i røde, gule og blå farver blev kastet i grams til alle og enhver. Der var blomster og grønne grene, som prydede de for længst forladte og forfaldne skarnbøtter, der var farvede glas hvor igennem du kunne bese alle

regnbuens farver. Der lød en liflig klang fra den gamle kastanje, som i dagens anledning havde smykket sig med vindens klokker, og rosinen i pølseenden var ej en rosin, men et ordentlig søslag karse til stor begejstring for elevernes æggemadder. Pigernes mission var fuldendt, projektet blev en succes. Læremestre såvel som studerende, var mødt talstærkt op på denne glædens dag, hvor eleverne skinnede om kap med solen, ja selv de gamle læremestre fik sig et glimt i øjet.

I disse timer blev skolen til en farvestrålende prik i den store Verden, som pigerne følte sig klar til at træde ind i. De håbede, at alle dem, der havde oplevet solen skinne og blomsterne blomstre, følte samme optimisme og mod, som de havde følt - efter de selv havde set lyset og deres muligheder for at skabe noget, som kunne gøre mennesker glade og fro i selv den mørkeste gymnasietid.

*Ida Andersson, Marie Fogh,
Johanne Dahl og Johanne Toft Hansen*

Samarbejde mellem Ribe Katedralskole og Aalborg Universitet Esbjerg

40 elever fra de to 3.g højniveauehold i biologi har ad to omgange gennemført projekter om biogasproduktion på Aalborg Universitet Esbjerg (AAUE). Projekterne er udarbejdet i tæt samarbejde med Jens Bo Holm-Nielsen og Lars P. Houmøller fra AAUE og medicinalvirksomheden LeoPharma i Esbjerg, idet formålet med projekterne var at finde en miljørigtig metode til nedbrydning af virksomhedens organiske affald.

Projekterne bestod af to dages laboratoriarbejde på AAUE: Opsætning af småskalaforsøg, der skulle afspejle forholdene i et rigtigt biogasanlæg og kemiske analyser af de undersøgte blandinger.

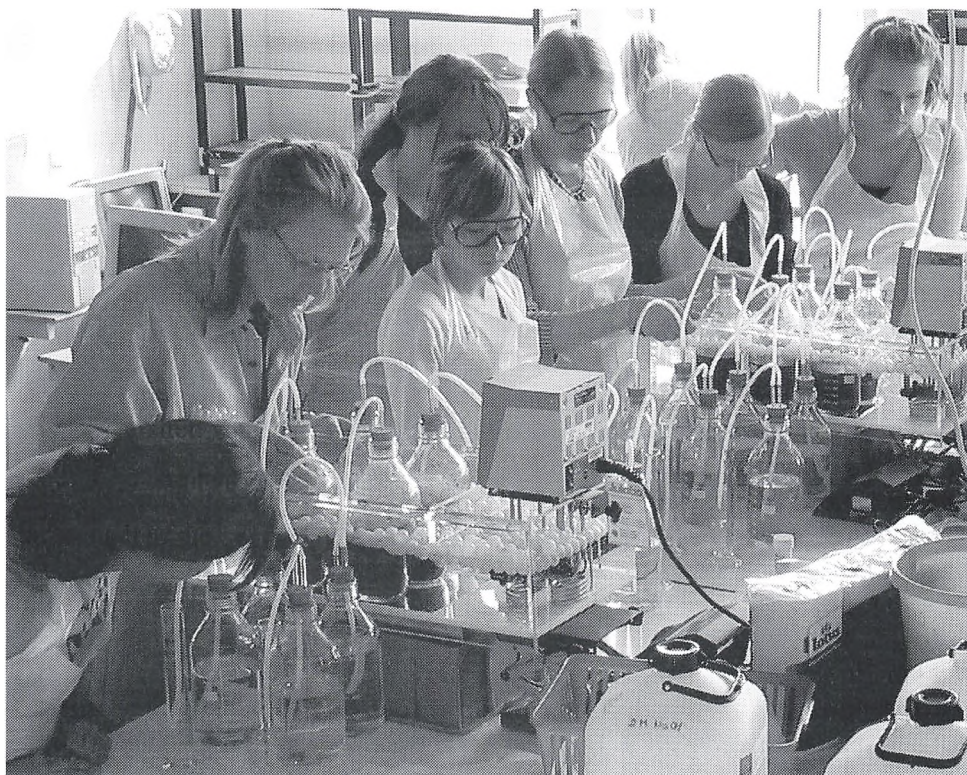
Efter 3-4 uger blev forsøgene afsluttet, og hver projektgruppe udarbejdede herefter en rapport. Disse rapporter har efterfølgende været udgangspunktet for yderligere forsøg, der skal præcisere metoden, og allerede til foråret skal metoden afprøves på et biogasanlæg i området.

Eleverne har udvist stor interesse for projektet. De har afprøvet den projektorienterede undervisningsmodel, som anvendes på Aalborg Universitet Esbjerg.

Samtidig har de gennemgået nogle af de områder som hører til gymnasiets biologiundervisning på dette niveau.

Eleverne har gennem dette arbejde taget aktivt del i forskningen indenfor affaldshåndtering og energiproduktion i Danmark.

Annemette Vestergaard Witt og Lars Bjørn

Koncentrerede elever i fuld gang med opsætning af forsøget.

Lukket form – åben form

Lis Andersens skulptur-par i P01

Ribe Katedralskole, den gamle skole med de mange krinkelkroge, er som bekendt blevet betragteligt udvidet i de senere år. Nye rum er kommet til for at skabe plads til de mange elever og de forskellige funktioner, det moderne gymnasium kræver, og denne udvikling har endnu ikke set sin afslutning. Overalt på skolen er en moderniseringens vind ved at blæse støvet bort. Biblioteket, skolens stolthed, er som ved et trylleslag blevet forvandlet til en hvid søjlehal, hvor et blødt lys vælder ind fra begge sider gennem høje vinduer og indhyler det ovale conferencebord, EDB-arbejdspladser højt og lavt og bogreolernes rytme. De gamle rum, som ikke længere har den størrelse, der skal til for at rumme en hel klasse, får nye funktioner i form af elev- eller lærer-arbejdspladser. Sådan er det også gået med en del af det allerhelligste: Puggaard – den ældste af de bygninger, der udgør skolens nuværende bygningskompleks og som i en årrække har huset klasselokaler for græsk, latin, russisk og andre små sproghold. Det kunne jo lyde som en sørgelig historie, set i et skolehistorisk perspektiv, men et besøg i P01, lærernes nye mødelokale, fremkalder faktisk den modsatte virkning, først og fremmest fordi der ikke kun er tænkt i funktion, men også i æstetik. Der er blevet plads til kunsten.

P01, som danner "stavn" på søndre sidefløj, er - trods konkurrence fra alt det nye - skolens bedst beliggende rum. Fra vinduerne i nord løber blikket frit over skolegården, forbi den ægte kastanje og følger stien langs med rundgangsbygningen, i retning mod de to tårne på Ribe Domkirke. Mod syd er der udsigt til skolens have, det store tulipantræ, gingkotræet og - til begge sider - alle bænkerne. Her er liv, her passerer elever forbi hele tiden, og her er lys.

Karakteristisk for det ca. 30 m² store og næsten kvadratiske rum, er de to fladbuede nicher på østgavlen, som stammer tilbage fra bygningens tilblivelsestidspunkt o. 1500. Det har da også fra starten været rektors og kunstudvalgets ide, at netop disse skulle danne rammen om en udsmykning, og i maj 2005 kontaktede rektor vores lokale og anerkendte billedhugger Lis Andersen for at bestille to skulpturer til nicherne.

Lis Andersen på sit værksted.

Kunstneren

Lis Andersen (f. 1953) er oprindelig uddannet som keramiker på kunsthåndværkerskolen i Kolding, men uddannede sig siden til billedhugger i Italien, nærmere bestemt i Carrara, som er kendt for sit marmor. Siden uddannelsesstiden (1974-82) har Lis Andersen haft udstillinger i Danmark, Italien, Columbia, Tyskland og Frankrig. Desuden har hun skabt udsmykninger til både det offentlige og det private. Hendes seneste og hidtil største arbejde, som hun var i gang med, da hun modtog bestillingen på skulpturparret, er en fire meter høj skulptur til Skive Kasserne (juli 2005).

Hun har også lavet udsmykninger til en række skoler. At valget kom til at falde på Lis Andersen skyldes ikke mindst det meget vellykkede udsmykningsprojekt på Ribe Katedralskole i 1994, som hun udførte sammen med sin mand, billedkunstneren Ole Videbæk.

Modsat hvad man skulle tro, skaber Lis Andersen ikke sine skulpturer i marmor. Dette materiale og den dermed forbundne klassiske tradition er hurtigt trådt i baggrunden som følge af rejser til bl.a. Sydamerika, Egypten og Japan. En væsentlig rolle spiller også hendes bosættelse i Ribe tæt ved barndomshjemmet i det sydlige Jylland, hvor granit i form afstensætninger og middalderkulpturer findes mange steder, bl.a. ved Ribe Domkirke. Granit, men også træ, glas og jern er nu hendes foretrukne materialer og hun anvender gerne fund fra mark, marsk og strand – og f.eks. fra havnen i Esbjerg – i sine arbejder.

I den typiske Lis Andersen-skulptur mødes disse modsætninger – hårdt/blødt, hvidt/sort, let/tungt. Den er desuden kendetegnet ved en stram og monumental form – ofte inspireret af arkitektur eller redskaber – og den rummer stor udtrykskraft. Motivet er ofte portaler, og den arkitektoniske form bevirker, at skulpturen er frontal. Således forholder det sig også med skulpturparret i P01: de er portaler, som skal ses forfra, og deres perfekte anbringelse bliver netop nicherne, som på

én gang lukker af for "et bagved" og samtidig giver skulpturerne deres eget rum.

De anvendte materialer er her diabas og rød vångagranit - begge hentet i Skåne, og glas. Med valget af den sorte og den røde sten knyttes der an til skulpturprojektet i skolens rundgang, hvor to steler i vångagranit omkranser indgangen til det centrale område, hvor eleverne kan opholde sig, og en diabas-flise i konkav udformning er nedfældet i stengulvet, midt imellem stelerne.

P01.

Når vi træder ind i P01, møder vores blik de to portaler, som befinder sig i nicherne lidt over øjenhøjde, i hver sin side af væggen, ved hver sit vindue, adskilt af et bredt hvidt reolsystem, fyldt op med gamle, slidte læderindbundne bøger (og fornemme! Her står de 39 bind af den franske *Encyclopédie* i en udgave fra 1778), hvilket samler en ellers urolig flade i et væld af gyldne, brune og dybe rødlige nuancer, og således ikke i nævneværdig grad forhindrer vores blik i at vandre fra den ene skulptur til den anden. Og det er væsentligt, for som titlerne Lukket form og Åben form antyder, spiller de op til hinanden.

Størrelsen på skulpturerne er afstemt efter nicherne, og da nichen mod nord er bredere end den mod syd

(mål: H 69x B 79 cm og H 69x B 62 cm) er størrelserne på dem blevet følgende (i ca. mål): *Lukket form*: 59 x 45 cm (nordlige niche), *Åben form*: 59 x 39 cm. At sidstnævnte skulptur er slankere kan også medlæses i dens betydningsindhold. Herom senere.

Lukket form.

Lukket form

Motivet er en lukket portal. Vi ser en gavlfacade) og en arkitrav, symmetrisk delt af den røde granit, og præsenteres for et helt grundlæggende princip i arkitektur om bærende og bårne led. Der er desuden skabt referencer til ældgammel bygningskunst (f. eks. oldtidens egyptiske tempelfacade) og skulpturkunst gennem den smukke materialekombination – sort diabas >< rød granit >< sort diabas, adskilt af tynde glasvægge, og gennem den

monumentale opadstræbende udformning, som fortsætter i overliggerens japansk-inspirerede "vinger.

Det er netop karakteristisk, at portalen ikke er åben, men lukket. Ved et første øjekast ser det ud, som om den låser eller hemmelighedsfuldt klemmer sammen om noget, som om den vogter over et skrins "uudsigteligt indre". For der er et indre: de tynde baner af klart glas danner åbninger, negative rum, og føjer nye betydninger til den ellers så massive skulptur. Sprækkerne kunne have været af luft, men glassets evne til samtidig at reflektere lyset fanger bedre vores opmærksomhed og forstærker dermed hensigten.

Går vi tættere på, tættere på materialet, og giver efter for dets taktile tiltrækning, udvides oplevelserne. Diabas er en meget sort sten, der er ingen årer i den, kun dens tætte partikelstruktur. Begge dele understreger skulpturens tyngde. (Det er i øvrigt en meget tung sten, med en vægtfylde på 3,4 tons pr. kubikmeter, mod den røde granits 2,6 tons). Sortest er overliggerens og sidernes rå flader, - disse sidste hugget til i en urolig rytme, som skaber bevægelse og måske også en imaginær forbindelse mellem portal og et ukendt tilholdssted, mens farven fremtræder blødere på den smukke mat-slebne forside, som tilbagekaster et blødt lys uden, at skulpturen mister sin konkretitet.

Som kontrast står den røde groft tilhuggede granitblok først og fremmest i kraft af sine farver og kornede, gnistrende struktur, men også fordi materialet er tilført vitalitet via formgivningen. Der er skabt en illusion af blød konsistens og indre liv, hvilket kan ses af den nedadgående rytmiske bølgebevægelse, som er hugget ind i blokkens front. De sorte vandrette årer i dens glat-slebne sider understreger bevægelsen og får den til at forplante sig indad. Det er som om den røde granitblok med en vældig kraft netop har presset sig igennem såvel overligger som portalåbning. Den vælder udad og er nu fremskudt flere centimeter fra basen. Selv den sorte granit har måttet give efter, hvilket vi ser i overligger-

rens to dele, som hvælver op i begge sider, og - som tidligere nævnt - i skulpturens urolige sider, der står som dønninger efter bevægelsen.

En nærmere undersøgelse af skulpturen *Lukket form* viser således at den ikke kan karakteriseres som statisk, hvilket normalt ville være det almindelige for en skulptur, der har sider; en facade, en bagside, en højre og en venstre side. Den er i bevægelse, og som det vil fremgå af det følgende, kan den siges at repræsentere et forstadium til skulpturen *Åben form*.

Åben form.

Åben form

I *Åben form* er forvandlingen sket. Den røde masse har delt sig i to for at åbne portalen. Dog fornemmer vi ved en nærmere iagttagelse, at forvandlingen stadig er i

gang. Den øverste granitmasse er ved at danne en slutsten, men selv om den synes kilet ned på plads, som kronen på værket, vidner den groft tilhuggede bølge på forsiden af stenen om stærk indre bevægelse.

Den nederste granit-masse, som nu i perspektivisk kegleform har bevæget sig dobbelt så langt udenfor basen (8 cm), er formodentlig ved at danne en adgangsmulighed til portalen. Foroven er en fornem plads allerede blevet til, og det blankslebne gulv svarer portalens blanke loft. Men forsiden er, på samme måde som slutstensens, groft tilhugget i faldende og ophobede bølgebevægelser. Ned gennem blokken (som her er vendt på den anden led i forhold til de øvrige) løber samtidig de sorte årer for at forstærke bevægelsen, - og hensigten: at vise vejen til (eller fra) åbningen. Beskueren kan nu komponere videre på kunstværket - i fantasien fortsætte forvandlingen ud over skulpturens tidsforløb og måske tænke ordet "trappe" - men den er der ikke.

Den sorte facade - kan vi se - har givet efter for den røde granits pres. Begge sider spænder fremad i en svag bue, hvilket skaber et aktivt rum bagved. Bueformen bevirker desuden, at åbningens sider kommer til syne; smukt matslebne som forsiden fortsætter de det perspektiviske forløb ind gennem den stramme, høje portal. Vi ser desuden på ydersidernes rytme, hvordan hele den sorte facade beredvilligt spænder opad - en virkning, som forstærkes af, at denne skulptur er smallere end den første, men jo har samme højde, og af de skrå perspektivlinjer foroven, affødt af de buede sider.

Hvor den røde granitblok i *Lukket form* maste sig igennem facaden og trak overliggeren ned på midten, bliver den røde slutsten nu løftet op. Overliggeren tager del i denne proces, og idet slutstenen løftes op, så den danner det højeste punkt på skulpturen, opstår en bueform, som danner parallel til nichens bue.

De to skulpturer og skolen

Lis Andersens skulpturer har, som vi kan se, stor udtrykskraft. Dette skyldes i første omgang de overraskende materialekombinationer, som i sig selv er forførende, som sproglige metaforer. Men der sker mere end det. De kontrastfyldte virkemidler spiller sammen på et dybere niveau, som har afgørende betydning for vores oplevelse og fortolkning.

Lukket form og *Åben form* er sammenføjede skulpturer, hvor forskellige materialer er blevet organiseret og kombineret. Der er et præg af konstruktion. I den forstand er den sammenføjede skulpturs metode usanselig, kølig, og der knyttes ikke nogen umiddelbar forbindelse mellem tilskueren og skulptøren. Den sammenføjede skulptur giver i høj grad udtryk for intelligensmæssighed, for ikke-sanselighed, for det ikke-organiske. Som sådan peges der på ideen, og her på ideen portal, med alt hvad dertil hører af kulturhistorie og symbolsk arvegods. Portalen har altid haft ideal-betydning, f.eks. som en forherligende ramme om herskeren eller som det sted, hvor selve overskridelsen finder sted til en højere tilstand.

Men Lukket form og *Åben form* er samtidig huggede skulpturer, hvis udgangspunkt er blokken. Når skulptøren hugger i den, fornemmes den som et væsen, der modarbejdes – eller hvis intentioner følges. Den huggede skulptur – og her står den røde granit i centrum – fornemmes altovervejende levende og organisk, og der knyttes en stærk forbindelse til betragteren. Her sættes der derfor fokus på mennesket i forhold til betydningen "lukket" eller "åben" portal. I den forbindelse spiller det en afgørende rolle, at et tidsforløb indgår som element i skulpturparret - endda et dramatisk et, som knytter dem sammen i et hændelses- og bevægelsesforløb som bevæger sig - og os - fra en tilstand til dens absolutte modsætning: fra lukket til åben.

Den modtagelige betragter kan således spontant opleve et af de stærkeste og mest livsbekræftende symbo-

ler, der findes. Set i forhold til menneskets tid - et billede på vores stræben i såvel fysisk som åndelig forstand. For det største i vores liv vil altid være forbundet med netop dette: at kunne gå fra én tilstand til en anden, eller *ikke* at kunne. Som sådan elimineres tiden af skulpturerne og tidløsheden indtræder.

Set i forhold til tiden opfattet universelt følger skulpturenes symbolik sig til en lang række af billeder, lagret i vores bevidsthed, som udtrykker menneskets håb om den største overskridelse, foreningen med det guddommelige. Vi behøver ikke at gå så langt: apsis i Ribe Domkirke – som skolen i sin tidligste morgen var knyttet til – er f.eks. udsmykket med talrige lukkede portaler, som billede på de mange usynlige veje, der fører til Gud. Og selve vejen til det allerhelligste gennem den åbne portal, former sig som en "møjsommelig" vandring forbi søjlerækkernes åbninger, gennem kors-skæringens åbninger og op til alteret.

På baggrund af ovenstående undersøgelser af *Lukket form* og *Åben forms* mulige betydningsindhold og symbolik, synes det klart, at de på flere måder passer godt til skolen. Gymnasiet, der har til opgave at tilføre eleverne almindelse og gøre dem studieegnede på en række områder, fungerer netop som den fornemme portal, de studerende må igennem for at kunne finde deres plads i det voksne liv. Her holdes fanen højt – i den bedste mening - og for såvel lærere som elever er det forbundet med en hel del arbejde og stræben at nå de mål, der kræves. Derfor kan det lukkede og det åbne også symbolisere skolen på en anden måde, for som Lis Andersen selv siger om eleverne: "nogle klarer det, andre gør det ikke". Heldigvis hører det sidste til undtagelsen, men kigger vi endnu en gang på *Åben form* står det klart, at der ikke fører nogen trappe op til åbningen. Vi må kravle eller klatre for at nå derop. Og sådan er det jo, i skolen såvel som i livet; man må kæmpe for at nå sit mål.

Lis Gjørup

Klonen i kassen

En dag, for nogen tid siden, ankom der en anonymt udseende pakke til skolen, att. til undertegnede. Jeg åbnede den på lærerværelset i spisefrikvarteret og til min store overraskelse lå der i papkassen, en levende plante med rod, indsvøbt i avispapir, men uden nogen følgeskrivelse. Et plasticskilt meddelte lakonisk: *Peperomia prostrata*, Ribe!

Det tog dog ikke ret lang tid før sammenhængen gik op for mig: I forbindelse med et besøg i Botanisk Have i København, hvor jeg skulle fotografere en plante, til en artikel om botanikeren og økologen Eugen Warming (student fra Ribe Katedralskole 1859) til skolens Jubilæumsskrift i 1995, lod jeg et ord falde til den gartner der hjalp mig, om at vi da ved lejlighed, hvis det var muligt, ikke ville være uinteresserede i osv....at modtage en aflægger af planten. Og nu stod jeg altså med en aflægger - en klon - af den *Peperomia prostrata*, der i Botanisk Haves væksthuse er udstyret med et skilt hvor der, udover navn og løbenummer, står: 1866 Brasilien.

Hvad specielt er der da ved denne plante?

Peperomiaens rejse fra København til Ribe er afslutningen på en noget længere, og mere besværlig rejse. Eugen Warming opholdt sig i Lagoa Santa i ca. 3 år som hjælper for den danske palæontolog P.W. Lund (hvis skæbne er behandlet i Henrik Stangerups roman *Vejen til Lagoa Santa*, Gyldendal 1981). Warming kunne stort set aldrig forlade P.W. Lund mere end nogle få timer ad gangen og indsamlede derfor planter i en nær omkreds af Lagoa Santa. Han fik dog lejlighed til, på Lunds opfordring, at tage på to flerdages ekskursioner til bjerget

Serra da Piedade. Og på ekspeditionen i begyndelsen af 1866 indsamler han et eksemplar af *Peperomia prostrata* som overlever den lange hjemtransport i store trækasser der føres på æselryg til udskibningshavnen i Rio, hvorfra planterne sejles til København og indlemmes i Botanisk Haves samlinger – og hvor det er lykkedes gartnerne at holde liv i den til i dag!

Men lad os give Warming selv ordet om indsamlingsekspeditionen:

"I slutningen af januar 1866 drog jeg for anden gang til Serra da Piedade, igen tilskyndet af Lund. Min lille trop bestod af Emilio og en halv voksen knøs; den første skulle passe mine 2 muldyr og drive det ene, der var belæsset med mine rejsesager. Den unge fyr skulle gå mig til hånde ved indsamlingen og opbevaring af alle de botaniske skatte, som jeg ventede at finde. Fra Lagoa Santa havde jeg ofte spejdet længselsfuldt mod toppen af bjerget, der var indviet til »Fromhedens Frue«.

Når man har belæssede muldyr, kommer man ikke synderlig rask afsted. Jeg havde dog tænkt mig, at jeg på een dag kunne komme de godt 5-6 mil; det var en sag, hvorom Emilio også var aldeles enig med mig, da jeg lejede ham. Desværre opdagede jeg, da vi var kommet en milsvej fra Lagoa Santa, at han fuldkommen havde skiftet mening; nu var 2 dage nødvendige til rejsen! En sådan bortødslen med min kostbare tid var mig en ærgerlig ting, men jeg gav mig i hans vold og måtte finde mig deri. Vi skulle over en flod, der på dette sted var hen ved 100 meter bred. Der findes ingen bro, så vi måtte finde et menneske, der kunne sætte os over i en kano, mens dyrene kunne svømme over. Der var ingen spor af mennesker trods al vor råben over til en samling hytter på den anden side. Vi måtte da begive os til et sted, hvor jeg vidste, der lå et kloster, hvor vi kunne få fat i en kano. På turen til overfartsstedet mistede jeg

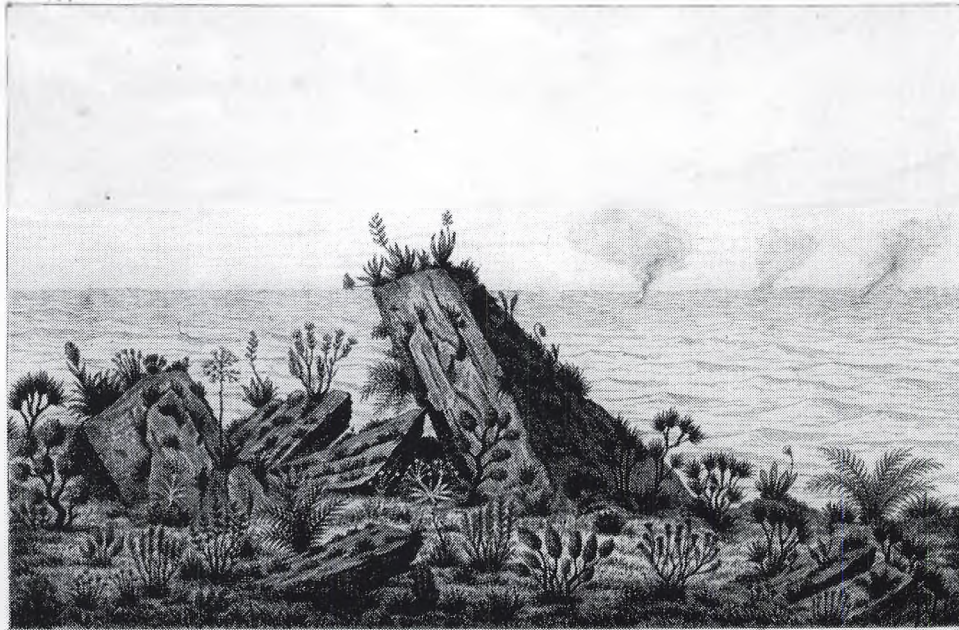
min poncho, men gen-
fandt den på tilbagetu-
ren. Dog i hvilken stand?
Kvæget havde sønderret-
vet den med hornene,
men endnu værre havde
de bladskærende myrer
maltrakteret den!

En neger forlangte en
uhyrlig sum for at sætte
os over floden, men over
kom vi da i en skrøbelig,
udhulet træstamme. I
skyggen af nogle myrte-
buske blev middagen
indtaget: nogle stykker
stegt svinekød og tørret
oksekød. Bækkens vand
blandet med sukker og
en smule rom gav en be-
hagelig drik dertil. Man
overnattede i en rancho;
andre var kommet før os,
men med brasiliansk
tjenstvillighed og god-
modighed gjorde folke-
ne ikke blot plads for os, men overlod os deres ildsted
og køkkengrej til afbenyttelse samt hjalp os med at få
vore bønner, ris og flæsk tilberedt.

Natten var kold; bitterligt savnede jeg min poncho og
måtte nøjes med en ugarvet oksehud. Hidtil havde eg-
nen været camposland, som jeg kendte fra Lagoa Santa,
men nu blev den bjergfuld. Undervejs kom jeg gen-
nem nogle af de største bregnekrat, jeg har set. Ved
middagstid nåede vi den hacienda, hvor vi foreløbigt
skulle gøre holdt. En italiensk franciskanermunk havde
købt gården og ombygget den; ganske vist ejede han
den ikke, men bestyrede den for »Fromhedens Frue« til

Tablo 1. Serra da Piedade, Serra da Piedade.

Tablo 1.

PARTI FRA SERRA DA PIEDADE
med Udsigt over Camposagnene.

Tablo fra Warmings rejseskildring. I teksten hertil står der bl.a.: "...et Parti fra Toppen af Serra da Piedade...På Randen af Klippen over g sees en storblomstret Orchidé og nærmest i Forgrunden nogle smaa Peperomier ...I Camposlandet sees over g en Sø, Lagoa Santa..."

hvis ære et kapel var bygget på toppen af bjerget, som er helliget hende, og hvortil folk valfartede.

Luiz var klædt i en grå munkekjortel med reb om livet. Med stor beredvillighed lod han os bo på gården i de dage, hvor vi skulle gøre udflugter til selve bjergtoppen under den stille forudsætning, at vi ved vor tilbagekomst ville betænke den hellige jomfru med en klækkelig gave. Så begyndte den besværlige opstigen til fods; selv om det var muligt at ride til toppen, ville det botaniske udbytte blive større under en fodtur. Skoven var uvejsom; overalt møder man urskovens rigdom og mangfoldighed. Idet vi kommer ud af skoven, står vi

foran en stejl, henved 6-700 meter høj stenmasse med en kegledannet form - en uhyre masse, næsten rent, klangfuldt jern og glimmerskifer. Stien bugter sig mellem stenblokkene, man genkender en alpin eller subalpinsk natur. Vi er knap 2000 meter over havet. I skovene og på bjerget fandtes laurbærbuske, kristtorn og halvsnyltende arter af orkideer.

Blandt de ca. 200 plantearter som jeg fandt blomstrende på Piedade under dette besøg, var der kun hen ved en halv snes stykker, som jeg kendte fra den lagoanske campo. Der er næppe en sten, på hvilken man kan sætte sin fod uden at knuse flere af disse blomstrende orkideer, som vi med så meget besvær og så mange omkostninger river løs fra deres mødre bund og fører til Europa for at dyrke i kostbare drivhuse. Efter 2 timers udmattende opstigning nåede vi til klippekeglens top. Denne er en højst ubetydelig plads, der netop er stor nok til, at man har kunnet opføre et lille kapel med nogle tilbygninger for de mange valfartende, der kommer hertil for at bringe vokslys og andre gaver til »Vor Frue«.

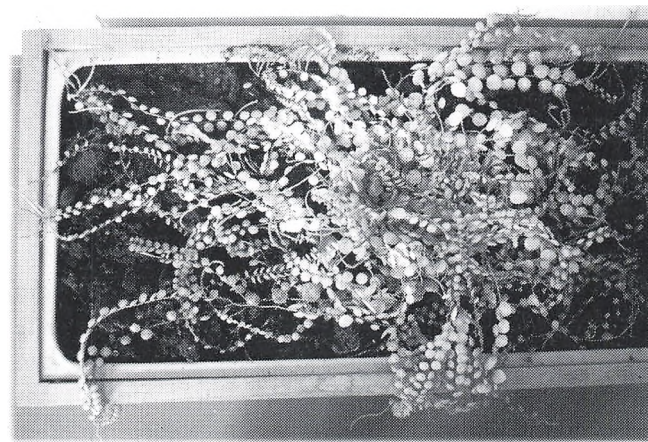
Hvor glad overrasket blev jeg ikke ved her at finde nogle bekendte fra hjemmet: nogle europæiske planter, der er fulgt med menneskene hertil; foruden kongelys, nogle stikkelsbærbuske, en evighedsblomst, den almindelige lille hønsetarm, et par ferskentræer samt vore kendte jordbærranker. I dette kapel opslog jeg min bolig for et par dage. 2 gamle negerkvinder er de eneste mennesker, som bor her til stadighed; fra haciendaen bringes alle fødemidler, ja selv brænde og vand herop på muldyr. Udsigten fra toppen er storartet; bjerget er interessant derved, at det danner grænselinie mellem campoen og skovlandet. Om formiddagen vandrede jeg med Emilio op på bjerget eller rettere vi klatrede op og ned ad stejle skråninger fra toppen og ned til skovkanten og op igen. Eftermiddagen gik så med foreløbige

undersøgelser af det indsamlede materiale og opbevaring heraf. Det var dage fulde af besvær og savn, men også rige på oplevelser, der i mine øjne langt kunne opveje hine."

Klonen af Warmings *Peperomia* har været i kærlig pleje hjemme i min vindueskarm – den er nu formeret så vi har tre kloner – og for nylig er den ene vendt tilbage til skolen, hvor den skal forsøge at overleve i en plantekasse på gangen ved biologilokalet, så vi hver dag kan sende Warming en venlig tanke og nyde synet af en plante der genetisk set er identisk med den plante den unge Eugen indsamlede for 140 år siden på den anden side af Kloden.

Rejsebeskrivelsen er citeret efter Signe Prytz: Warming - botaniker og rejsende (Bogan, 1984) - en mere udførlig beskrivelse findes i: En udflugt til Brasiliens Bjerge - En Skizze af Eug. Warming (Tidsskrift for Populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, 4. række, 1. bind, 1869, s. 1-34) - findes på skolens bibliotek!

Jørgen Baungaard Hansen

Gram - Et nyt og spændende sted på det kulturelle Danmarkskort

I den gymnasieordning, som nu synger på sidste vers, var der blandt andet den meget positive ting, at der blev krævet i bestemmelserne for dansk, at man skulle læse litteratur indenfor de sidste 5 år. Det blev ofte en frugtbar udfordring for både elever og lærere. Specielt har det ofte givet anledning til spændende danskopgaver i både 1. og 3.g. Man kunne godt ønske, at dette krav om at ajourføre litteraturen i undervisningen var blevet videreført i den nye gymnasiereform, for eksempel kunne man lade nogle nye kunstnere blive optaget på kanonlisten. Naturligvis er ikke al litteratur langtidsholdbar, men man kunne jo så fjerne den fra listen igen.

Noget af det, som på denne måde har været spændende og udfordrende at stifte bekendtskab med, har været 2 forfatterskaber, der tager sit udgangspunkt i *Gram*. Jeg tænker her på rapperen Per Vers og forfatteren Erling Jepsen. Per Vers eller Per Uldal, som han egentlig hedder, er 29 år. Han blev student her fra Ribe Katedralskole i 1995 og har blandt andet udgivet cd'en Per Vers, Vers-1.0. Erling Jepsen er født i 1956, han har skrevet 2 romaner "Kunsten at græde i kor", 2002 og "Frygtelig lykkelig", 2004. Desuden har han skrevet en del skuespil, radiospil og tv-manuskripter.

Per Vers

Som de fleste sikkert ved, er rap en udtryksform, som sammen med hip-hoppen stammer fra Bronx og andre slumkvarterer i USA. Det er en folkelig protestkultur, hvor især de unge mænd udtrykker deres vrede og aggression over deres vilkår. Selve betegnelsen rap er en forkortelse for rhythm and poetry. Det er netop det, som fascinerer Per Vers ved udtryksformen, han bobler af sproglige finurligheder og rimsammensætninger. På

*Per Vers på Ribe Katedralskole
fredag den 4. november 2005.*

blodighed og sætte min fod lige ned på min fædrende jord. hædrende min mor / Ord stiger op til byen i skyen hvor hun bor / I min rødgrød med fløde at jeg ku vokse op uden at være bange / Jeg beklager at jeg alligevel beklager mig i mange af mine sange....."

Per Vers mødte hip-hoppen, da han var 12, han blev kaldt fessoren eller Kloge-Åge i skolen. Han siger selv,

den måde minder hans tekster en del om Halfdan Rasmussens Tosserier, som han da også mener er en del af alle danskeres sproglige dna. Ligesom dem bryder han sig ikke nødvendigvis om at have noget på hjerte: "Jeg' ikke en smart fyr der tror jeg' en martyr som Jeanne D'arc. Min lykke er gjort jeg bor på et stykke jord i Danmark / så jeg vil aldrig flæbende fortælle om min hårde skæbne / Gå med slæbende skridt selv hvis jeg / stod i knæene til skidt/så vil jeg væbne mig med tålmodighed / kold-

at han blev forbigået af håndboldskønhederne til festerne, men han "har altid rimet, aldrig været med i skolekoret / men trommet rytmer på kantinebordet / og skrevet digte siden jeg sad i min sandkasse / lytted til min fars jazz, til hans country meldte jeg pas / Nu har vi bas, breaks, piger, poesi som Shakespeare".

Hans beskrivelse af sig selv i teksten: "Vi ved I har soul" kunne næsten gælde som en karakteristisk af hele hans generation:

"Min mor er født i Sønderborg, min musik er født i New York / min far kom, derfor kom jeg, men ikke med nogen stork / fordi når rap er det jeg lever for, kom jeg vel med en rap-and (...) Jeg bad om tips fra himlen og sagde "amen" / Min sjæl fik clips til at hefte rim sammen.."

Eller som han siger i digtet "Fri fod": "Så respekter mig ----! Man bør følge i sine egne fodspor / for så ka' man falde og stadig falde i god jord."

Erling Jepsen

Romanen "Kunsten at græde i kor", 2002, foregår i Gram i 1960'erne. Den handler om en fattig indremissionsk familie, der domineres af en psykisk meget usta-

Per Vers skriver autografer.

bil far - han har "psykiske nerver", som drengen siger. Den øvrige familie gør, hvad de kan for at gøre ham glad og være ham tilpas. Romanen fortælles set gennem den 11-årige dreng. På den måde oplever man de uhyrligste ting som troskyldige og helt selvfølgelige. I det korte uddrag af romanen, som jeg omtaler her, finder vi som læsere højst indirekte ud af, at der vist er tale om et incestforhold mellem faderen og datteren Sanne. En aften synger familien de mest sentimentale schlagere, som de elsker at tude til. Da faderen ser, at moderen læner sit hoved mod storebroderens skulder, skynder Sanne sig at læne sit hoved mod faderens, så han ikke føler sig udenfor. "Sanne er en god pige."

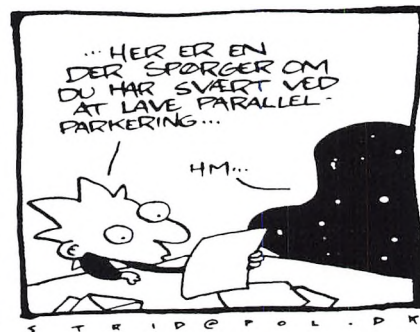
Storebroderens besøg - han er flyttet til Sønderborg - vender op og ned på familiens orden. Drengen ser, at faderen må ligge hen over storebroderens knæ og få bank i den bare, og storebroderen truer med at melde faderen til politiet. For at afværge denne katastrofe, skyn-der fortælleren sig at foreslå, at Sanne skal sove på sofaen sammen med faderen om natten. På et senere tidspunkt mener familien, at faderen skammer sig. Det kan drengen ikke forstå, for han har da set, at han bare ligger inde på sin seng og læser alle børnenes Anders And-blade, mens han prutter løs. Det er da ikke at skamme sig!

Det som gør romanen spændende, er dens humor. Vi oplever en modsætning mellem, hvad vi som læsere forstår, og hvad den 11-årige dreng fortæller. Vi kan leve os ind i drengens følelser og hans opfattelser af situationen, se hans måde at fortælle om de (vitterligt forfærdelige) ting, som han og den øvrige familie oplever. Romanen bygger på nogle af forfatterens egne oplevelser. Men humoren får både forfatteren selv og os til at le overbærende ad alt det barske, som bliver fremstillet som meningsløst, absurd.

Vores latter er mild og indforstået, ikke på nogen måde fordømmende overfor de fejl som menneskene (i romanen) besidder. I et foredrag her i Ribe sagde Erling Jep-

STRID

AF JAKOB MARTIN STRID

sen, at humoren er en måde at overleve på. Følsomheden og humoren hænger for ham nøje sammen. Den fjerner ikke problemet, men den gør det lettere at bære. Humoren bliver på denne måde lidt som i Strids tegneserie om universets beskaffenhed og parrallelparkeringer.

Hvad er der med Gram? - Hjerteregeion og City of Dreams

Fortælleren i "Kunsten at græde i kor" beder sin storebror om at hjælpe ham med at komme væk fra Gram og familien. Storebroderen siger, han skal blive. Han giver ham det råd at slå sig på at holde kaniner, hvis han ikke kan holde det ud (!).

Ved foredraget her i Ribe præsenterede Erling Jepsen Gram. Han brugte byens slogan: "Gram midt i Sønderjyllands hjerte." Da Erling Jepsen imidlertid var klar over, at også andre byer i området gerne ville gøre krav

på den betegnelse, skyndte han sig at sige, at Gram i det mindste tilhører hjerteregeionen, sådan cirka den øverste del af kroppen.

Ved at læse romanen bliver man jo klar over, at der bestemt ikke er noget romantisk eller sentimentalt ved stedet, selv om det giver anledning til dybe følelser. Heller ikke Per Vers er indstillet på floskelfyldte idylliske beskrivelser. I nummeret "City of Dreams" karakteriserer han byen som et sted, hvor det, det kommer an på, er at passe ind i normen, være centerforward, så man rigtigt kan score (også pigerne), hvor man tror, "man kommer direkte i Valhal, hvis man dør af druk til halbal". Det er derimod ikke spor fint at få 11 med pil op i dansk stil, at tro man er noget (en Napoleon). "Det er en kendsgerning / at det er svært at ændre ting." Derfor er "sangen en dagbog fra en dyster afkrog."

Det er jo nu nok et lige lovlig dystert billede, han der-

med tegner af det sted, han kommer fra. Gram er jo som en almindelig mindre provionsby, som de fleste af os kender overalt i Danmark. På den ene side er det nok rigtigt, som han følte det, at det hastede med at komme afsted "over broen som en anden Bukkebrus", da han var blevet student. På den anden side ironiserer han med sangen netop over den genre, som helt klichéfylt

skildrer en kunstners skrækkelige baggrund. Derfor slutter han da også med at sige til "byen med mønsterborgere og mønsterbrydere: If you can make it here, you can make it anywhere."

Så måske skal vi til at lade vore studierejser gå til Gram!!!

Anna Margrethe Paludan

Les Lanciers på Ribe Katedralskole

Ifølge gammel tradition dances der Les Lanciers til den årlige gallafest, kaldet Store Heimdal.

Forberedelserne til den store fest begynder allerede 3 uger før i idrætstimerne, hvor de 5 ture, som udgør Les Lanciers, bliver indøvet. Første tur hedder La Dorset, og navnet refererer måske til det engelske grevskab Dorset. Anden tur hedder La Victoria, hvilket betyder sejren. Tredie tur hedder Les Moulinets, hvilket betyder de små møller og naturligvis refererer til Damemøllen.

Store Heimdal 2. december 2005, indmarch.

Fjerde tur hedder Les Visites, som vi derfor også kalder visitturen, og femte tur hedder Les Lanciers og betyder lansenerernes dans, men kaldes af alle Herremøllen.

Der er mange variationer inden for de enkelte ture, og på Ribe Katedralskole har vi udviklet vore egne; varianter ser vi ofte ser hos elever, som har gået på efterskole, hvor man nemlig også har optaget dansetraditionen.

Ofte har de forskellige idrætslærere også lært forskellige variationer, og det førte til mindre forskelle i udførelsen, men efter en vis tilpasning er det ikke længere noget problem.

Selve festen er også fuld af traditioner, men ikke alle er lige gamle eller lige fastgroede.

En af traditionerne er af nyere dato, nemlig at der også dances standarddans, på skift enten engelsk vals, quickstep eller tango, mens traditionen med indmarch og opvisning af Les Lanciers er godt 15 år gammel. På et tidspunkt fik vi den gode idé, at 3g skulle lave opvisning for resten af skolen. Indtil da havde det desværre været almindeligt, at ældste årgang først dukkede op senere på aftenen, og det betød selvfølgelig mindre fællesskabsfølelse. Med fokus på 3g's indmarch og opvisning blev eleverne meget interesserede i at møde op fra starten, og nu kunne der også indføres fællesspisning, hvorefter bordherre/borddame danner par til første Les Lanciers.

Så dukkede nye problemer op. Efterhånden var der kommet flere piger end drenge i gymnasiet, og nu var det pludselig endnu vigtigere at have en dansepartner. Derfor blev det nødvendigt at "hente" drenge fra de yngre årgange, hvilket selvfølgelig lægger et større pres på disse udvalgte drenge, som jo ikke har haft 3 år til at lære dansen. Nogle piger spørger oven i købet drengene før sommerferien, så de kan være sikre på at have en dansepartner til denne årets største og mest prestigefyldte fest. Drengene skal desuden i højere grad tilpasse deres tøj, herunder farven på Butterfly, til deres dansepartners kjole, og det har selvfølgelig betydet, at tøjstilen er blevet mere og mere festlig, og mange får syet kjoler specielt til denne aften, mens en del dog også lejer hos udlejningsfirmaer. Endnu en tradition blev forsøgt indført af eleverne, nemlig at de skulle bringes til festen i Limousine, men den er næsten forsvundet igen, da der jo ikke er meget prestige i at rulle op foran en sportshal, hvor vores fest nødvendigvis foregår.

Til gengæld er en forældretradition opstået af sig selv, nemlig at de overværer deres børns opvisning. Uden tvivl har indførelsen af en opvisning i standarddanskabt større opmærksomhed, og forældrene fylder med deres små og store kameraer meget i hallen. Det er imidlertid med til at skabe endnu større fællesskabsfølelse, og hvis vi havde haft forholdene til det, ville vi give alle forældre mulighed for at se opvisningen, men af pladshensyn er det kun 3g-forældre, som kan overvære den.

Medlemmerne af Foreningen Heimdal gør et stort arbejde for at gøre aftenen festlig med udsmykning, bordkort, velkomsttale og levende musik, og problemet med frysende elever i tynde kjoler er søgt løst ved opstilling af telt ved hallen. Orkestret har i snart mange år været et jazzorkester, som kan spille musikken til Les Lanciers, og hver klokke time spilles der derfor op til dans, hvor næsten alle danser, så der er kamp om gulvpladsen, men det er bare endnu sjovere. En idé med balkort er givet videre og bruges også flittigt, dog kun med mundtlige aftaler. Pudsigt er det, at danseaktiviteten falder drastisk, når Les Lanciers er færdig, måske fordi man er blevet træt, men sikkert også fordi det ikke er så let at danse til jazz som til DJ-musik.

Den sidste tradition er efterfølgende dans på Panorama. Tidligere skiftede pigerne ofte til mere almindelige festkjoler, men i takt med at kjolerne ændrer sig fra udklædningskjoler til rigtige festkjoler, klæder pigerne sig ikke længere om. Man holder ud til den bitre ende i lange kjoler og stilethæle.

Et år var Store Heimdal noget helt specielt, og den aften glemmer ingen af dem, der oplevede det. Det var århundredets store storm 3. december 1999. Om eftermiddagen havde mange piger tilbragt timer med at få sat håret, lagt den rigtige make-up og få kjolen til at sidde, nogle ved hjælp af Gaffa-tape! Uvidende om de

advarsler, der var blevet sendt i radioen, ankom mange festklædte unge mennesker til forfest hos kammeraterne, en skik som opstod, før det blev almindeligt, at forældrene fotograferede ved opvisningen. Orkestret meldte afbud, det kunne ikke komme over Lillebæltsbroen, og selv om man kunne have klaret sig med båndoptagelser, blev festen aflyst af sikkerhedsmæssige hensyn. Imidlertid var alle opsatte på at afholde festen, så helt ekstraordinært blev den gennemført dagen efter. Nogle

Lanciers.

af pigerne sad angiveligt op og sov hele natten for ikke at ødelægge frisuren, og efter sigende var det en formidabel og helt anderledes fest med pizza og DJ-musik. Naturligvis blev Les Lanciers også danset mange gange.

Flere gange har vi talt om, at det er uheldigt, at festen ligger på en så kold årstid, især p.g.a de frysende unge i deres festtøj, men vi tror alligevel, at festen er med til at gøre den mørke tid mere overkommelig, i hvert fald er den et særdeles kærkomment afbræk i et langt og vådt efterår.

Anne Marie Strøm

Hvaler - det handler om lyd

I sommer var jeg på hvalsafari ved Lofoten, men jeg fangede naturligvis ingen hvaler. For det første havde jeg ingen harpun med, for det andet er det forbudt, og for det tredje er jeg jo en lovlydig borger. Det eneste, jeg fangede, var et billede af kaskelothvalens hale, lige inden den forsvandt ned i dybet. Udover en stor hale har disse dyr også en enorm næse, og efter sigende skulle kaskelothvalen kunne frembringe en så kraftig lyd med sin næse, at den på flere hundrede meters dybde kan lamme sit offer. Efter min mening er naturen dog alt for ødsel med mængden af lydpåvirkning i dette tilfælde. Det havde ganske enkelt ikke været nødvendigt at skrue helt op til eksplosionsniveau, hvis hvalen havde haft en indspilning af fx Wagner med sig. Den slags organiseret lyd - og det er min pointe - virker og påvirker nemlig ved langt mindre styrke.

Som man nok kan gætte, er det hverken hvaler eller fisk med tinnitus, der er mit egentlige ærinde, men derimod lyd og musiks evne til at påvirke os mennesker. Hvalsafarier fik mig imidlertid til at tænke på en udsendelse om ulovlig hvalfangst, jeg engang så på TV2. Udsendelsen forsøgte - i mine ører - netop med lyd og musik at så tvivl om, hvorvidt Greenpeace i virkeligheden var ude på at score kassen snarere end at ville redde naturen.

Og det handler om musik i TV

Fjernsyn er mange sansindtryk på én gang. Det drejer sig ikke KUN om informationer, når vi "ser" fjernsyn, i så fald ville vi nok få mere ud af at læse en avis. Ikke desto mindre stammer en stor del af den viden, mange danskere har om omverdenen, fra fakta- og faktionsprogrammerne i TV. Det er der for så vidt ikke noget galt i, men det er jo et stort problem, hvis man ukritisk sluger alt rått og tager det som udtryk for den virkelige

virkelighed. De fleste kan jo nok gennemskue, hvad der bliver sagt lige ud i sådan et program, og dermed har de også en chance for at forsvare sig mod fremsatte anklager. Det er straks sværere for de fleste af os at opdage manipulationer med billederne, og når det kommer til manipulationer med lyd og med musik, er der endda mange, der ikke har opdaget, at musik er meget udbredt også i faktaudsendelser. De erfaringer, vi har med forholdet mellem musik og levende billeder er fortrinsvist gjort med fiktionsproduktioner (fx film), hvor musikken i alle tilfælde relaterer sig til en abstrakt virkelighed - netop en fiktion. Men erfaringerne følger med over i faktaudsendelserne; vi "læser" musik i dem, som vi er vant til at gøre i film. Det betyder naturligvis ikke, at man skal holde sig for ørerne, når man ser faktaudsendelser, tværtimod skal man netop slå ørerne ud.

Det handler på en måde igen om hvaler

Jeg vil vende tilbage til eksemplet fra den virkelige TV-verden. Udsendelsen er ganske vist ikke af nyere dato, men den handler lidt om hvaler...

En søndag i november 1993 sendte TV2 dokumentarudsendelsen "Manden i Regnbuen". Udsendelsen handlede om Greenpeace og om David McTaggart - "manden i regnbuen", som i mange år var formand for organisationen. Journalisten Michael Klint var ansvarlig for udsendelsen og medvirkede selv som den hårdt arbejdende journalist, der, tvungen af en indre nødvendighed, søger efter sandheden for at kunne placere det moralske ansvar.

Reaktionen på udsendelsen udeblev da heller ikke, idet Greenpeace efterfølgende anlagde sag mod Klint og TV2. Det var Greenpeaces indtryk, at udsendelsen mere end antydede, at miljøorganisationen kæmpede for personlig profit og ikke for hvalernes ve og vel.

Klint afviser dog anklagerne. I indledningen til en artikel skrevet af Michael Klint, og trykt i journalisterne fagblad "Journalisten" 1994, fortæller han om sagen, men nævner ikke (bevidst eller ubevidst?) musikken som noget, der har betydning for udsendelsens udsagn. Han argumenterer bl.a. med, at andre (fx redaktører på nordtyske tv-stationer) heller ikke mener, at udsendelsen gør andet end at stille spørgsmål.

*Redaktøren konstaterede – præcis som en anden NDR-redaktør havde gjort otte måneder tidligere – at programmet var pletfrit.
(Michael Klint, s. 11, i: Journalisten, nr. 13, 1994).*

I artiklen og i udsendelsen i øvrigt kommer journalistens selvopfattelse til udtryk som den, der formår at bringe sandheden for dagen. Jagten på sandheden kommer da også til udtryk i udsendelsens gennemgående struktur. Ved at benytte en struktur der skifter mellem tre forløb - journalistens fortælling, interviews med forskellige folk og interview med Greenpeaces daværende formand Uta Bellion, opnås en illusion af "detektivisk jagt". Myten om den hårdtarbejdende journalist medvirker i øvrigt også til at skabe troværdighed i programmet.

En analyse af musikken viste sig dog at give et mere nuanceret billede af, hvad der var på færde i udsendelsen - om udsendelsen var såkaldt "pletfri", som Klint hævder i ovenstående citat. Udsendelsen viste sig nemlig for det første at bruge musikken som virkemiddel på en måde, som nærmede sig biografifilmens i betænkelig høj grad. For det andet medvirkede musik og real lyd til at skabe blandingsgenren faktion i en udsendelse, der ellers postulerer, at den leverer fakta-formidling. Lad mig give et eksempel på hvert af disse to måder at anvende musik på, som de fremstod i udsendelsen.

I løbet af de ca. 55 minutter udsendelsen varer, er der - inklusiv kendingsmusikken- underlægningsmusik i

19.25 minutter fordelt på ikke mindre end 46 musikindslag. Musikken befinder sig hver gang i forbindelse med "journalistens fortælling" - med undtagelse af outroen, og musikken er mange gange gennemgående i sekvensen. Ved at benytte en struktur, der skifter mellem de tre forløb opnås også muligheden for at bruge musikken som link-funktion og dermed mulighed for at kommentere den interviewedes udsagn eller videreføre en stemning fra journalistens fortælling til interviewet.

Musikken i "Manden i Regnbuen" kan i mange tilfælde betegnes som "klassisk konventionel filmmusik", dvs. stilistiske efterligninger, der trækker på den romantiske orkestertradition og på den modernistiske "dissonerende" tradition (à la "gysermusik") Den musik, der høres i forbindelse med omtalen af McTaggart viste sig (udsendelsen gør ikke selv opmærksom på det...) at være temaet hentet fra Paul Verhoeven thrilleren "Basic Instinct" (1991). Iskoldt begær, lyder den danske oversættelse. I filmen myrder en kvinde sine elskere med en issyl - midt under elskovsakten. Musikken, der er komponeret af J. Goldsmith, bruges udover at være titelmusik undervejs i "Basic Instinct" i forbindelse med den kvinde, der altså formodes at være morderen. Afsløret bliver hun dog aldrig, og ved filmens afslutning er der stadig usikkerhed i forhold til at placere ansvaret for mordene, - og man er som seer i tvivl om, hvorvidt det nu også er hende. Tvivlen opstår i høj grad på grund af hendes kamæleonagtige personlighed. Parallellen til McTaggart er nærliggende. Er han den gode eller den onde? Den amerikanske forfatter Ron Arnold siger på et tidspunkt i et interview: "Og det er yderst farligt, når nogen man tror er den gode, sidder på en nøglepost og viser sig at være den onde" Arnolds udtalelser gælder organisationen Greenpeace, men får også betydning som en karakteristisk af McTaggart gennem udsendelsens kobling af Greenpeace og McTaggart som én "person". Karakteristikken af McTaggart som en person med to sider, kommer i særlig grad til udtryk

i musikkens karakter. En nærmere analyse af de harmoniske forhold i musikken (den måde akkorderne er opbygget på, deres rækkefølge og sammenhæng) viste for eksempel, at en akkord, der først kunne opfattes på én måde, kort efter viste sig at kunne opfattes på en anden måde i en ny harmonisk sammenhæng. Temaet havde med andre ord noget tvetydigt over sig. Grundideen synes at være forandring, det at tonerne viser sig at være noget andet, end det de først giver sig ud for. Musikken er dermed god til det, den skal i sin (fiktion)genre; nemlig at karakterisere og skabe et særligt rum omkring en fiktiv person og hjælpe os med at finde ud af, hvad vi skal mene om hende.

Udover at denne musik i sig selv virker direkte karakteriserende, mener jeg også, at der er lidt "guf til de indviede". Musikken kan nemlig også opfattes som musikalsk intertekstualitet, en slags musikalsk henvisning til dem, der måtte kende filmen "Basic Instinct", der er ret ny, da "Manden i regnbuen" sendes. Det er derfor plausibelt, at mange vil registrere sammenligningen mellem hovedpersonen i "Basic Instinct" og David McTaggart. Udsendelsen mere end antyder dermed, at McTaggart kan karakteriseres som den beregnende kolde type, der gerne "dræber" for at nå sine mål, men udadtil fremstår som den "gode", som miljøverdens forkæmper. Når udsendelsen er slut, står seeren tilbage med nogle formodninger om, at McTaggart er skyldig i den forstand, at han har udnyttet en miljøorganisation til at blive rig på både magt og penge, - men noget bevis findes ikke.

Det andet eksempel på musikanvendelse i udsendelsen, der medvirkede til en "faktionalisering" havde at gøre med brugen af realløde og musik. I faktive udsendelser forestiller reallødene grundlæggende at være en del af den virkelighed, der fremstilles, og som regel ses lyd-kilden samtidig med det hørte. Derfor er realløde som konvention typisk accepterede som faktaløde. "Manden i Regnbuen" spiller i høj grad på denne tradi-

tionelle opfattelse, idet reallødene ikke altid fungerer som forventet i forhold til denne faktakonvention. Samtidig med at reallødene signalerer "dette er fakta", fungerer de nemlig som underlægning på fortællingens niveau. På et tidspunkt, hvor fortælleren stiller spørgsmål ved, om Greenpeaces mål er at bevare naturen, optræder en musik, der netop bruger realløde som en del af kompositionen. På billedsiden vises en hvalfangerbåd, hvorfra der skydes hvaler. Grænsen for hvilke lyde, der er musik og hvilke, der er realløde, opleves her som flydende. Alle hval-reallødene bliver på en gang til percussionlyde, samtidig med at alle de såkaldt rigtige percussionlyde kan høres som "harpunkud" og "hvalfinneplask". Der skabes således en tvivl hos modtageren om, hvad der befinder sig på fortællingens niveau og det fortalte niveau (hvad der fortælles med og om), og dermed en usikkerhed i forhold til at bedømme, om der er tale om fiktion eller fakta.

Når journalisten Michael Klint hævder, at programmet var pletfrit, er det ud fra en særlig forståelse - eller rettere misforståelse - af, hvad programmet udsiger, og hvordan betydningsproduktionen etableres i et audiovi-

suelte produkt som "Manden i Regnbuen". Jeg mener, det hænger sammen med, at "Manden i Regnbuen" er en udsendelsestype, der i høj grad postulerer at være fakta. Ikke mindst i udsendelsens "indledningsvideo" henvises til fakta-genren med typiske ikonografiske markører som jordklode, øje og kameralinse. I den forbindelse er "øjet" og "kameralinsen" udtryk for synssansen som det, der registrerer, og som derfor i vestlig forskningstradition - stadig - betragtes som nærmere sandheden og mere objektivt. Til trods for stærke faktasignaler udnytter programmet i særdeleshed virkemidler, som ellers er kendt fra fiktionsgenren.

Som det forhåbentlig fremgår af de to eksempler, er sprog, betydning og mening således ikke noget, der kun findes i skrift- og talesproget, men altså også i det audiovisuelle sprog. Problemet er bare, at den betydning, der opstår her, er sværere at dokumentere, fordi vi som seere ofte ikke er indstillede på at "læse" dette sprog som et gyldigt udsagn. Det er i den forbindelse uden betydning, om man er i stand til at genkende musikken som temaet fra "Basic Instinct". Musikken er skruet sammen, så den under alle omstændigheder virker på den tilsigtede måde, hvorfor en påstand om programmets "pletfrihed" må siges at være en provokatorisk løgn.

Det handler om at slå ørerne ud og lytte

I går aftes (20. oktober 2005) så og hørte jeg "Udefra" på DR2, der handlede om Saddam Hussein. I den korte dokumentariske reportage, som udsendelsen blev indledt med, kunne man netop høre et eksempel på en musik, der lå langt tilbage i lydbilledet (det vil sige musikken var næsten uhørlig) samtidig med, at vi hørte en voice-over. Med sin "underspillethed" appellerede musikken (en dyb droneagtig tone) til underbevidstheden og fungerede som et virkemiddel til indlevelse, akkurat som det er hovedformålet med musikken i "det klassiske filmsprog". Man skulle ikke være særlig skarpsin-

dig for at opdage, at der var noget galt med ham der Hussein, men pointen er, at det ikke kun var noget, vi ræsonnerede os frem til, på baggrund af de informationer vi fik af fortælleren; der var også tale om en erkendelse opnået på baggrund af en oplevelse eller en sansning.

Når lydsiden i fakta- og faktionsudsendelser bliver brugt lige så avanceret, bevidst - og manipulerende - som i fiktionfilmen, kræver det en bevidstgørelse af, hvordan vi lader os fortælle. En sådan erkendelse bør have konsekvenser for fremtidig tv-lytning, idet vi som modtagere bliver nødt til at se og i særdeleshed lytte på en anden måde end tidligere.

Og så er konklusionen måske, at det alligevel ikke er løsningen for hvalerne at afspille musik. Den eksplosionsagtige høje lyd *er* nok den bedst egnede, så længe de alligevel ikke forstår at rette den mod den virkelige fare: Hvalsafari-turisterne.

Dorte Simonsen Gunge

Gymnasiets opbygning og de valgfag, der tilbydes

Gældende for elever,

Sproglig linie

3. g	Idræt 2 timer	Dansk 4 timer	Historie 3 timer	Religion 3 timer	Billed- kunst 2 timer	Oldtids- kundskab 3 timer	Valgfag 4-5 timer	Valgfag 5 timer	Valgfag 5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge
2. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Fortsætter- sprog 4 timer	Geografi 3 timer	Begynder- sprog 4 timer	Engelsk 4 timer	Naturfag 4 timer	Valgfag 4-5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge

Sproglig linie

De mørke felter er obligatoriske fag, der er fælles for både sproglig og matematisk linie. De grå felter er fag, der er obligatoriske for sproglig linie alene. Fortsætter-sprog er tysk eller fransk. Begynder-sprog er enten fransk, russisk, spansk, tysk eller italiensk. Naturfag består af elementer fra matematik, fysik og kemi.

på Ribe Katedralskole

der er startet før august 2005

Matematisk linie

3. g	Idræt 2 timer	Dansk 4 timer	Historie 3 timer	Religion 3 timer	Billed- kunst 2 timer	Oldtids- kundskab 3 timer	Valgfag 4-5 timer	Valgfag 5 timer	Valgfag 5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge
2. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Sprog 2 4 timer	Geografi 3 timer	Engelsk 4 timer	Matematik 5 timer	Fysik 3 timer	Valgfag 4-5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge

Matematisk linie

De mørke felter er obligatoriske fag, der er fælles for både sproglig og matematisk linie. De grå felter er fag, der er obligatoriske for matematisk linie alene. Sprog 2 er tysk, fransk, russisk, spansk, eller italiensk.

På sproglig linie tilbydes følgende fag på højt niveau:

	Gennemsnitligt ugetimetal	
	2.g	3.g
latin	5	5
græsk	5	8 (incl. oldtids-kundskab)
samfundsfag	5	5
musik	5	5
biologi	5	5
matematik	-	5
engelsk	-	5
tysk	-	5
fransk	-	5
russisk	-	5
spansk	-	5
italiensk	-	5

Valgfagene består af fag på *højt niveau* - det vil sige fag, der strækker sig over mindst 2 år eller bygger videre på et 2-årigt obligatorisk fag - og fag på *mellemniveau*.

Som fag på *mellemniveau* med 4 ugentlige timer i 2.g eller 3.g tilbydes:

Billedkunst, biologi, datalogi, dramatik, erhvervsøkonomi, filosofi, geografi, idræt, kemi, latin, matematik, musik, psykologi og samfundsfag.

Valg af fag: I 1.g vælges sprog. I 2.g vælges ét fag og i 3.g skal man have 3 valgfag.

Alle elever skal vælge mindst to fag på højt niveau.

Sproglige skal vælge mindst et sprog på højt niveau.

Matematikere skal vælge mindst et af fagene matematik, fysik, kemi, biologi, samfundsfag eller musik på højt niveau. Elever på matematisk linie, der vælger samfundsfag eller musik på højt niveau, skal yderligere vælge mindst ét af fagene matematik på højt niveau, fysik på højt niveau, biologi på mellemniveau, datalogi på mellemniveau, geografi på mellemniveau eller kemi

På matematisk linie tilbydes følgende fag på højt niveau:

	Gennemsnitligt ugetimetal	
	2.g	3.g
matematik ^{x)}	-	5
fysik ^{xx)}	-	5
kemi	5	5
biologi	5	5
samfundsfag	5	5
musik	5	5
engelsk	-	5
tysk	-	5
fransk	-	5
russisk	-	5
spansk	-	5
italiensk	-	5

^{x)} Matematik i 1.g er fælles for alle. I 2.g kan matematik vælges på obligatorisk niveau eller på højt niveau. Hvis man vælger højt niveau allerede fra 2.g undervises man på særligt hold og fortsætter på højt niveau i 3.g. Hvis man vælger matematik på obligatorisk niveau i 2.g, kan man vælge at slutte på dette niveau eller at fortsætte i 3.g med matematik på højt niveau.

^{xx)} Fysik på højt niveau kan kun vælges i et 2-årigt forløb sammen med matematik .

på mellemniveau.

Sproglige kan vælge både græsk og latin på højt niveau i 2.g. I dette tilfælde fravælges et af de øvrige sprog.

Der er mange muligheder for at kombinere fag. Man kan vælge tre naturvidenskabelige fag, man kan vælge tre sprog i 3.g eller man kan kombinere sprog, naturvidenskab, samfundsfag og musik. Nogle hold vil bestå af både sproglige og matematiske elever, andre hold alene af sproglige eller matematikere. Skolen kan ikke garantere, at der oprettes hold i alle tilbudte fag, men vil søge at opfylde elevønsker bedst muligt og tage særligt hensyn til højniveaufag.

2.b's studietur marts 2005

Dublin – Guinness eller kultur?

Hvad er det, der får en hel klasse til at tage på studietur til Dublin? Er det drømmen om Guinness i stride strømme, håbet om at tillægge sig den søde irske accent eller blot tanken om at stå dér, hvor Påskeoprøret udspillede sig? Ét er i hvert fald sikkert: den berømte irske pubkultur blev hurtigt integreret hos 2.b.

En tidlig lørdag morgen, dagen efter KILK, ventede 27 forfrosne og mere eller mindre friske elever samt Marleen Müller (historie) og Hanne Aagaard (engelsk) utålmodigt på toget, der skulle føre dem sikkert til Kastrup Lufthavn, hvor et fly sent på eftermiddagen satte kursen mod Dublin. Forventningens glæde og jeopardy-kort gjorde togturen fornøjelig, og da der ikke var mere end almindelig forsinkelse, nåede vi rettidigt til Dublin. Således befandt vi os kl. 17.40 lokal tid på den grønne ø og var klar til at erobre byen. Det projekt blev imidlertid udskudt, eftersom Ashfield House (vores "budget accommodation") havde lejet nogle af vores værelser ud til anden side. Efter en del panik og trusler mod personalet blev løsningen: ekstra madrasser på de allerede overfyldte værelser, to lærere på samme værelse og – for fire heldige – en komfortabel overnatning på et nærliggende luksushotel. Så var vi ellers parate til at opleve byen en lørdag aften. Sammen med tusindvis af irere indtog vi pubberne i Temple Bar området – selvom dette var lettere sagt end gjort for de "mindreårige". Dublin viste sig nemlig at have dobbelt så mange dørmænd som pubber, og de var hverken modtagelige for smiger eller lånte sygesikringskort – selv Marleen Müller blev bedt om at vise id!

Kilmainham Gaol

For dem, der ikke ved det, er Kilmainham Gaol det berømte fængsel, hvor lederne af Påskeoprøret i 1916

afsonede deres dom og blev henrettet. I dag er fængslet dog nedlagt og tjener i stedet som en af Dublins populære turistattraktioner og yndet filmkulisse (blandt andet i "In the Name of the Father" og "Michael Collins"). Selvfølgelig indgik et besøg i fængslet også som det første i vores program, men efter en uforglemmelig (dvs. vildt udmattende) vandretur tværs gennem Dublin var vi ikke helt oplagte til en guidet rundvisning. Dette varede heldigvis kun indtil, vi traf vores guide: en usædvanlig charmerende, ung mand med en fantastisk irsk accent. Sjældent har en klasse lyttet så intenst til et omvandrede foredrag om Irlands historie – oven i købet i et iskoldt fængsel.

På grund af de flestes lidt usle morgenmad (bortset fra de få, der havde fået et overdådigt morgenmåltid på luksushotellet) var de færreste i humør til at gå hele vejen ind til bymidten, så vi tog en bus. Efter en tid hver for sig mødtes vi igen ved Georgian House (Number Twenty Nine) for at se, hvordan et herskabshus var indrettet i Dublins storhedstid. Derefter var det blevet tid til den obligatoriske byvandring, hvor vi bl.a. kom forbi General Post Office, hvor man stadig kan se skudhuller fra Påskeoprøret.

Ældre og nyere litteratur

Lidt uden for byen, ved kysten i Sandycove, ligger "James Joyce Tower", hvor James Joyces hovedværk "Ulysses" tager sin begyndelse. Stedet er blevet gjort til et lille, overskueligt og smukt beliggende museum om den verdenskendte forfatter, og det er bestemt et besøg værd – især for en klasse på studietur, der godt kan bruge den friske havluft efter en aften i pubbernes øldunst (dog uden cigarettåger).

Senere på dagen stod programmet igen i litteraturens tegn, da vi så "Book of Kells", som er et overdådigt illumineret håndskrift med de fire evangelier, der udført omkring år 800. Dette mesterværk befinder sig nu i Trinity College, hvis øvrige bibliotek faktisk er en Disney-film værdig (ligesom i "Skønheden og Udyret").

Wicklow Mountains og Glendalough

På studieturens fjerde dag forlod vi Dublin sammen med 2.a for at se en anden (og måske mere kendt) side af Irland; nemlig den bjergtagende natur lidt syd for byen, der bl.a. har dannet baggrund for filmen "Brave-

heart". Når man kører på de små irske veje, forstår man virkelig, hvorfor Irland har fået tilnavnet "Den grønne ø". På samme tur besøgte vi desuden en gammel kloster-ruin, Glendalough, den sø, som Guinness-koncernen tapper vand fra til deres øl, samt Irlands største vand-fald.

Historisk dag

Den sidste hele dag i Dublin besøgte vi National Museum, St. Patrick's Cathedral og Dublin Castle, hvor vi fik en rundvisning af en sand nationalist, der bød os velkommen på syngende keltisk og gav dagens fødselar

(Dorthe) lov til at sidde på selveste Dronning Victorias trone. Efter sådan en omgang gav de fleste op, og kun ganske få havde overskud til yderligere kulturelle oplevelser – dvs. en interessant samling af ældgamle bøger og håndskrifter.

Om aftenen sluttede vi turen af med manér. Vi havde fællesspisning i en hyggelig pub, hvorefter det lykkedes en del af os (med eller uden forfalsket id) at komme ind på det eneste sted i Dublin, hvor der var riverdance. Stemningen og musikken var ubeskrivelig, men det må ikke desto mindre siges, at magen til springbombe af en superenergisk mandlig riverdancer skal man uden tvivl lede længe efter. Tempoet på scenen var

simpelthen forrygende, men desværre var hele seancen lige så hurtigt tilendebragt.

Det samme var vores studietur, der trods (eller måske netop på grund af) bortkomne pas, hotelforvirring og elendig morgenmad blev uforglemmelig. Mange var trætte, da vi torsdag aften ankom til Ribe – og så var det godt at kunne sove ud om fredagen.

Lone Nørby Kruse og Ida Johanne Sander.

La Corsa a Roma

Fra det solrige Danmark til det regnfulde Rom. Ikke just det, vi havde forventet, men intet kunne spolere vo-

res blændende humør og hungren efter oplevelser, end ikke en 27 timers bustur. Lige fra første aften kæmpede vi en brav kamp mod den nådesløse trafik, som forbavsedede os fra første øjeblik. Alt foregik i et ufatteligt tempo, og støjen var så enorm, at man skulle tro, den ville sprænge vores trommehinder. Et horn, der hylede her, en bil, der bremsede der, utilfredse råb fra fodgængere og ikke mindst de utallige, drønende scootere, som passerede mellem bilerne, og som man hvert øjeblik frygtede skulle styrte. De lever livet farligt hernede, tænkte vi, men det er blot hverdag. Ja, det er bare hverdag! Vi stod der midt på gaden i Rom med al vores bagage, var fuldstændigt udkørte efter den hårde bustur, og som de små mennesker vi var, kunne vi ikke rumme alle de mange indtryk, som strømmede til os. Og for romerne var det bare hverdag! De ser fortunlede, forvirrede og nysgerrige turister som os hver eneste dag, og for dem er det blot en del af den daglige trummerum. Vi stod der i et fremmed land og var kulrede oven i hovederne, mens de bare drønedede forbi og havde så travlt, så travlt. Vi var på ferie i deres fantastiske land; ænser de overhovedet, hvor fantastisk det er? Er de overhovedet klar over, hvilken kulisse for et overdådigt teaterstykke Rom by night er?

Vores mål var at se mest muligt på kortest tid, og med lektor Lundsgaard i spidsen gik turen gennem de snoede stræder. Vi gik som en flok ællinger efter andemor, i dette tilfælde Gunnar med rygsækken spændt helt op i nakken, og efter os var den obligatoriske hale af gadesælgere, der praktkede os paraplyer på i den evige, men våde stad.

I de følgende dage var vejret udmærket, og vores oplevelser med Forum Romanum følte som at betræde nervecenteret i antikkens Rom. Hvilken ubeskrivelig følelse at befinde sig på netop denne plet, hvor selveste Cæsar stod og talte til sine undersåtter, imens han regerede sit enorme imperium 50 f. kr. Veni, vidi, vici! På trods af at vi ikke havde nogen undersåtter og intet ube-

gribeligt imperium, var forestillingen om folkets tilråb og jubel alligevel nær.

Byen sprudlede af den farverige kultur, men inden for Colosseums ovale mure fandtes Roms barbariske træk. Det blodbad, der har udspillet sig her i verdens største amfiteater, fik vi beskrevet i et langt, men oplysende foredrag af vores klassekammerater. Nu begyndte solen nemlig at skinne ned på 2.cz, og vi følte os endelig hensat til sydens sol og varme!

Vi trådte pludselig ind på Peterspladsen gennem en søjleperiferi. Havde nogen af os luft tilbage efter turen derhen, blev det uden tvivl slået ud af os, da vi trådte ind på denne plads. På Peters plads er der plads til alle, og de små synlige grupper af folk viste sig at være store folkemængder, som blev guidet gennem Peterspladsens historie. Man kunne også her mærke historiens aftryk, og vi fik fortalt, at Mussolini under sit regime i 30'erne havde ryddet en vej hele vejen gennem byen, fra Peterspladsen til Tiberen, for at kunne marchere med sin elendige hær. Han mente åbenbart, han var berettiget til at grave i Roms flotte gader for at kunne marchere med en krigsmaskine, som ikke nåede oldtidens krigsmaskine til sokkeholderne.

Midt på pladsen stod en obelisk. For foden af denne var et fikspunkt. Stod man her, kunne man betragte søjleperiferien og kun se én søjle. Fra alle andre vinkler kunne man se alle tre søjler i bygningsværket. Det må virkelig have været en bedrift af datidens videnskabsmænd og arkitekter, Arkimedes, Da Vinci, og hvad de nu ellers hed.

Kolossen for enden af pladsen kunne man næsten ikke få øjnene fra. Peterskirken knejsede over os, og apostlene ovenpå kiggede ned på os, som for at være sikre på, at vi behandlede pladsen ordentligt. Egentlig kunne man godt forestille sig, at pladsen ville blive slidt af alle de turister, som trampede rundt. Eller af alle de katolikker, som ville valfarte til pladsen for at hylde paven. Paven var dødeligt syg, mens vi var i Rom. Vi håbede virke-

lig, at Johannes Paul II ville holde ud lidt endnu, for hvis paven døde under vores ophold i byen, ville det nok lægge en dæmper på vores gode humør - men stadig, det ville jo være en oplevelse af dimensioner.

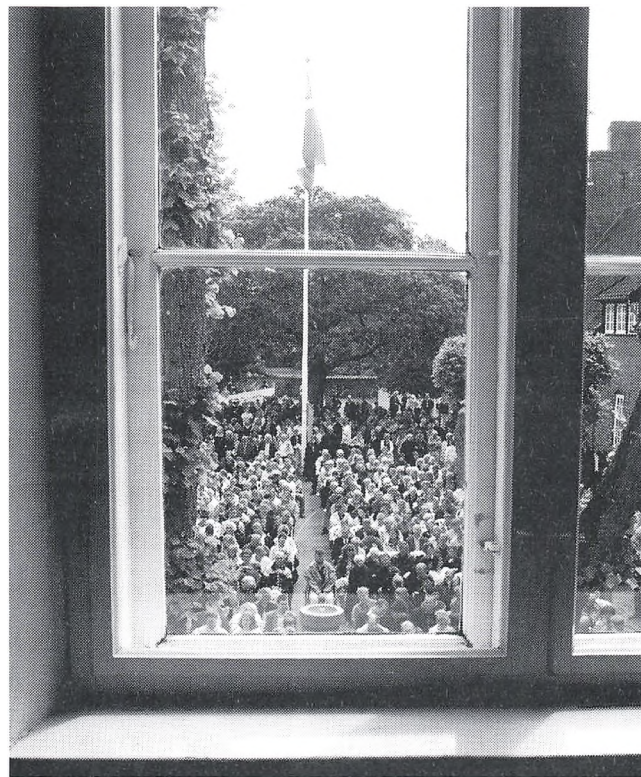
Vi havde fem dage i den store by, hvor vi spankulerede rundt, små som vi var, imellem Roms monumenter. Stakåndede slugte vi det ene store stykke kultur efter det andet, og på en simpel gåtur var det muligt på få minutter at opleve rigeligt til at få sulten stillet. Den raffinerede blanding af bilos, lædervarer, støv fra det antikke Rom. Chanel no. 5 og Spaghetti Bolognese pirrede næseborene til det yderste.

Imens man går ned ad Roms gader, skal man ikke lade sig skræmme af de snakkesalige indbyggere. Venligsindede og åbne som de er, er det ikke svært at komme i kontakt med dem. Gaderne er spækket med folk, som bare hænger ud. Som pige møder man mange unge italienere, som ikke er blege for at blinke lidt med øjet, og det er ikke sjældent, at smigrende tilråb som "beautiful girl" og "bella ragazza" bliver hængende i luften, efter man har passeret dem. Mens Rom-oplevelserne stod på, lå onsdagens program hele tiden i baghovedet og ventede. En særlig tur til en særlig, tidligere begravet by nær Napoli.

Solen stod midt på himlen, da vi nåede Pompei. Vi stod ansigt til ansigt med den lille, forstenede by, som var vidne til en naturkatastofe uden lige. Vi tog os selv i at gå rundt med store øjne og åben mund, mens vi lagde mærke til de flere tusinde år gamle nedslidte hjulspor i de solide sten, som udgjorde vejen. Vi nød solens evne til at trænge ned til os, som den endnu ikke kunne hjemme. Varmen svigtede dog, så snart den mindste gren skyggede, og vi var flere, der fangede os en snue på turen. Efter et par timers vandring mellem stenruiner og gamle monumenter, og efter vi havde lagt øre til forskellige foredrag om seværdigheder på stedet, var det på tide at samle tropperne og mødes med buschaufføren, som tog os tilbage til Rom.

Den sidste dag tilbragte vi i selskab med Lisbeth Davidsen, som gav et forrygende foredrag om italienerne og deres levevis. Resten af dagen havde vi en sidste mulighed for på egen hånd at opleve shoppinglivet, gastronomien og ikke mindst drikkevarerne, som gjorde, at busturen hjem syntes længere end nogensinde før. I løbet af de 27 timer plus yderligere forsinkelse nåede mange i øllernes rus at udvikle et sentimentalt kærlighedsforhold til den evige stad og turen som helhed. Det er ikke for ingenting, at Roma bagfra læses Amor - kærlighed. Selvom vi godt ved, at alle veje fører til Rom, lykkedes det os alligevel at bryde mønstret og finde vejen til Ribe.

Anne Cameron Sinclair, Anne Smidt og Søren Werge

Gymnasiets opbygning

STUDIERETNINGER OG FAG PÅ RIBE KATEDRALSKOLE

Gældende for elever, der starter august 2005

	naturvidenskabelige				samfundsvidenskabelige		kunstneriske		sprogliche			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Studieretninger	matematik A fysik A kemi B	matematik A kemi A fysik B	biologi A kemi B matematik B	biologi A idræt B matematik B	samfundsfag A biologi B matematik B	samfundsfag A matematik B psykologi C	musik A matematik B fysik B	musik A engelsk A billedkunst C	tysk fortsættersprog A engelsk A samfundsfag B	fransk begynderprog A engelsk A	spansk A engelsk A	latin A græsk A
Fælles fag	<p>A niveau: historie, dansk B niveau: engelsk A eller B niveau: et 2. fremmedsprog (begynderprog på A niveau: russisk, italiensk, spansk, fransk eller tysk; fortsættersprog på B niveau: tysk eller fransk) C niveau: matematik, fysik, biologi, kemi (studieretning 1-6) eller naturgeografi (studieretning 7-12), samfundsfag, oldtidskundskab, religion, idræt, musik eller billedkunst eller drama</p> <p>Naturvidenskabeligt grundforløb, almen sprogforståelse, almen studieforbereelse</p> <p>I 3.g udarbejder alle elever et studieretningsprojekt</p>											
Valgfag	<p>A niveau: matematik, engelsk, fortsættersprog (tysk eller fransk) B niveau: matematik, fysik, naturgeografi, biologi, kemi, samfundsfag, musik, billedkunst, idræt C niveau: filosofi, psykologi, erhvervsøkonomi, datalogi, naturgeografi, kemi</p>											

Det første halve år - grundforløbet - er på Ribe Katedralskole fælles for alle nye elever uanset hvilken studieretning, den enkelte regner med at vælge.

Man skal dog, før man starter på Ribe Katedralskole, vælge 1) et fremmedsprog - foruden engelsk B, som alle skal have - og 2) et af de kunstneriske fag: billedkunst, musik eller drama.

I grundforløbet vil man som ny elev møde alle de fag, der er relevante, for at man på det bedst mulige grundlag kan vælge en studieretning.

Skolen tilbyder 12 studieretninger, og efter det første halve år vælger man en af disse. I løbet af 2.g vælger man et eller flere valgfag.

De fælles fag er fordelt over alle tre år, således at nogle er treårige, mens andre er et- eller toårige. En del af de fælles fag møder man allerede i grundforløbet, andre optræder først i 2. eller 3.g

Min Sony Ericssons ophavsmand!

H.C. Ørsted gjorde det i en fjern fortid muligt for mig at kunne kommunikere med resten af omverdenen, skrive sms'er og være evigt tilgængelig med bare nogle få tryk på tasterne

Jeg træder ind i det halvdunkle klasselokale. Det er tidlig morgen. Til trods for at jeg har været oppe i næsten halvanden time, føler jeg mig stadig ikke helt vågen. Luften er tung, og man fornemmer tydeligt, at skolen har været lukket weekenden over. Larmen fra rundgangen giver genlyd i de gamle mure. Det virker alligevel, som om Katedralskolens elever er friske på endnu en uge. Måske er det bare mig, der føler mig knap så motiveret. Jeg går målrettet mod min faste plads og placerer min dertil indrettede på stolen. Der slår det mig pludseligt, at dette ikke bliver en uge som de to andre her på Katedralskolen i Ribe. Vi skal have fire dage med almen studieforberedelse. H.C. Ørsted er hovedemnet. Dette siger mig egentlig ikke meget. Endnu føler jeg mig ikke særlig motiveret. Det eneste, jeg ved, er, at han levede for længe siden og vist nok gjorde en stor opdagelse.

Selvom ugen kun lige er begyndt, ville jeg allerede ønske, at det var fredag eftermiddag, og at jeg sad på vej hjem i toget, hjem til min lune lulle. Humøret bliver dog lidt højere, da jeg kigger rundt på resten af klassen. De ser ikke ud til at lade sig gå på af denne uges emne. Snakken går på fredagens fest, og smilene er store. Måske er det ikke så

slem, at det er mandag morgen, og at det føles som om, der endnu aldrig har løbet varmt vand gennem radiatorerne.

Ørsted og elektromagnetismen

Klokken ringer. Folk affinder sig med, at det nu er tid til at få hjernerne fyldt med intellektuel viden. Lis kommer munter ind ad døren, finder sine ting frem, og så er oplægget ellers i gang. Hun fortæller om H.C. Ørsted. Den åbenbart meget kyndige mand blev født på Lange-land d. 14. august 1777.

Dette leder mine tanker til et dejligt sted, nemlig tilbage til virkeligheden. Vi er i slutningen af august, på fredag er det min fødselsdag, og for at det ikke skal være løgn, er der faktisk også introfest på skolen. Om ikke andet ved jeg nu, at denne uge får en forrygende

slutning. Så drømmer jeg mig væk en stund, men vågner brat op igen.

Dog når jeg lige at få med, at H.C. Ørsted døde den 9. marts 1851. Inde i mit hoved forestiller jeg mig, at det må have været med et smil på læben, da han jo faktisk var verdenskendt for sin opdagelse af elektromagnetismen. Efter min opfattelse burde han tilbedes som en gud, da han gjorde det muligt at opfinde telefonen.

Lis lyder vældig betaget af H.C. Ørsted og hans holdning til romantikken. På en eller anden måde får hun det hele til at lyde interessant. Vores unge hjerner er blevet opslugt af noget, der er sket for flere århundreder siden. Vi har glemt vores ellers bekymringsløse teenageliv, lagt spekulationerne om kærligheden, næste weekend og den ventende sms på hylden, og vi vier resten af vores uhørt store og rummelige intelligens til foredraget.

Der er bomstille i klasselokalet udover Lis, der fortæller. Man kan høre, hvordan notaterne helt uhæmmet bliver kradset ned på det forsvarsløse papir, og jeg kan se på alle, hvordan de bliver trukket ind i fordybelsen. Jeg sidder for mig selv, i mit lille hjørne, og ophober spørgsmål, meget undrende, om hvordan H.C. Ørsted havde motivation og evner til at gøre sådan en opdagelse. Han var vel også kun et menneske. Men efterhånden som timen skrider frem, går det op for mig, at han havde gode forudsætninger. Hans far var apoteker, og allerede som lille var Ørsted godt i gang med fysikken. Dette resulterede i, at han og broderen fik topkarakterer i skolen. Han besluttede sig senere hen for at søge nye horisonter og tog derfor på studierejse til bl.a. Tyskland, Holland og Frankrig. Rejsen varede fra 1801-1804 og var således samtidig med romantikkens begyndelse. (Den romantiske periode strakte sig fra ca. 1800 - 1870).

Romantisk professor i fysik

Den gode yngling, som viste sig at være romantiker, byggede broer mellem oplysningstiden og romantik-

ken. Han mestrede både de sekundære processer, altså det bevidste, naturvidenskaben, fornuften og det logiske, samt de primære processer, som hovedsageligt styres af det ubevidste, følelserne og anelserne. Han var derfor varm fortaler for både filosofien, kunsten og videnskaben.

H. C. Ørsted levede for fysikken og blev i 1806 professor i fysik ved Københavns Universitet. Men da Ørsted samtidig var romantiker, troede han på sammenhæng i alt, og derfor var det ikke overraskende for ham at finde en forbindelse mellem elektrisk strøm og magnetisme. Den tyske filosof Schellings ord om, at ånd er usynlig natur og natur synlig ånd, inspirerede Ørsted og var en del af grundlaget for hans opdagelse.

To medrivende timer

Det giver et voldsomt sæt i mig, da klokken ringer ud. Der er allerede gået 2 lektioner. Folk rører sig ikke ud af stedet, de sidder som limet fast på stolen. Det føles, som om vi alle er, eller lige har været, i trance. Det er lykkedes en lærer at fange vores interesse og trylle os ind i en ukendt verden af fascination.

Det har været en time fuld af alternative og spændende oplysninger. Vi har fået taget godt hul på emnet, og jeg tror, til alles forbavselse og ikke mindst Lis' forundring, at folk glæder sig til endnu en time - efter et dog tiltrængt frikvarter.

Da jeg er ved at pakke mine nedkradsede notater sammen, overhører jeg en af de andre bekræfte, hvad jeg så småt selv havde opfattet; disse timer har været en spændende start på, hvad vi alle troede ville blive en kedelig uge. Jeg må overgive mig og erkende, at ikke alt er, som det ser ud eller lyder.

AT-uger kan rent faktisk være spændende, også selv om man snart har fødselsdag, lige har fået en masse nye klassekammerater, og der venter en introfest rundt om hjørnet.

Anne Katrine B. Habekost

Gymnasiets opbygning

STUDIERETNINGER OG FAG PÅ RIBE KATEDRALSKOLE

Gældende for elever, der starter fra august 2006

	naturvidenskabelige		samfundsfaglige	kunstneriske		sprogliche studieretninger			
	1/2	3/4	5/6	7	8	9	10	11	12
Studieretninger	matematik fysik kemi	biologi matematik muligt 3. studieretningsfag: kemi, idræt	samfundsfag matematik muligt 3. studieretningsfag: psykologi, biologi naturgeografi	musik matematik muligt 3. studieretningsfag: fysik	musik engelsk muligt 3. studieretningsfag: billedkunst	tyisk fortsættersprog engelsk muligt 3. studieretningsfag: samfundsfag	fransk begynderprog engelsk	spansk engelsk	latin græsk
Fælles fag	<p>A niveau: historie, dansk B niveau: engelsk A eller B niveau: et 2. fremmedsprog (begynderprog på A niveau: russisk, italiensk, spansk, fransk eller tysk; fortsættersprog på B niveau: tysk eller fransk) C niveau: matematik, fysik, biologi, kemi (studieretning 1-6) eller naturgeografi (studieretning 7-12), samfundsfag, oldtidskundskab, religion, idræt, musik eller billedkunst eller drama</p> <p>Naturvidenskabeligt grundforløb, almen sprogforståelse, almen studieforberedelse</p> <p>I 3.g udarbejder alle elever et studieretningsprojekt</p>								
Valgfag	<p>A niveau: matematik, engelsk, fortsættersprog (tysk eller fransk) B niveau: matematik, fysik, naturgeografi, biologi, kemi, samfundsfag, musik, billedkunst, idræt C niveau: filosofi, psykologi, erhvervsøkonomi, datalogi, naturgeografi, kemi</p>								

Det første halve år - grundforløbet - er på Ribe Katedralskole fælles for alle nye elever uanset hvilken studieretning, den enkelte regner med at vælge.

Man skal dog, før man starter på Ribe Katedralskole, vælge 1) et fremmedsprog - foruden engelsk B, som alle skal have - og 2) et af de kunstneriske fag: billedkunst, musik eller drama.

I grundforløbet vil man som ny elev møde alle de fag, der er relevante, for at man på det bedst mulige grundlag kan vælge en studieretning.

Skolen tilbyder 12 studieretninger, og efter det første halve år vælger man en af disse. I løbet af 2.g vælger man et eller flere valgfag.

De fælles fag er fordelt over alle tre år, således at nogle er treårige, mens andre er et- eller toårige. En del af de fælles fag møder man allerede i grundforløbet, andre optræder først i 2. eller 3.g

Glæden ved Toms skildpadder

Kæmpe som Mini

Skildpadden

Det mest oplagte, nu hvor jeg vil fortælle om mit møde med Toms Skildpadder, er at starte, som reklamen for Werthers Original gjorde. Den kørte i fjernsynet for nogle år siden, og siden hen er der blevet lavet mange kopier og parodier, men sådan har jeg ikke tænkt mig at starte. Jeg mener faktisk, at jeg overhovedet ikke kunne lide skildpadderne, da jeg var lille. Jeg ved ikke, om det var den svage alkoholaroma, der prydede dyrets "mave", som jeg ikke brød mig om, eller om det var dét faktum, at alle de voksne sad og nød dem, der gjorde, at jeg fandt det for fjernt og specielt. Hvordan skulle det kunne lade sig gøre, at jeg som en lille knægt ville se det samme i den flydende blanding af karamel og chokolade, som de voksne gjorde? Se bare på peberfrugter, oliven, champignoner og vine, som vi små sjæle (i hvert fald jeg) ikke kunne eller ville nærme os i de spæde år. Sådan har jeg alle dage haft det med Toms Skildpadder. Alligevel er min mening, som I kære læsere måske begynder at forstå, nu en helt anden.

Udklækning

Det store, dejlige stykke chokolade blev lanceret af Rasmus Klumps skaber, Vilhelm Hansen, i 1951. Det skete, da Rasmus blev til bjørn, fordi Vilhelm og Carla, Vilhelms kone, fik besked fra forlaget om at lave skildpadden om – men Toms fik gavn af dette. De udviklede til det ypperste idéen om en chokoladeskildpadde og gik i gang med denne. Det kan umuligt være, fordi skildpadden har ændret form, fået et tykkere og mere "kuplet" skjold, mere svømmehud, rundere og mere ergonomiske fødder eller ganske enkelt mere creme – fordi ingen af ovenstående forandringer har været

tilfældet for det lille stykke hvermandseje. I 1967 skete der en forandring med tilsætning af alkohol og cremet sukkerstof, mens skildpadden tidligere havde været en ren chokolade. Dengang blev der prøvet grænser af over hele linjen. Men den har været den samme fra de glade tressere, hvor alt skulle laves om, gennem de nuancerede 90'ere og selv et årtusindskifte har ikke kunnet røre hverken rom eller karamel. Hvad vigtigt er: Krybdyret er, som jeg altid husker det – og det skal det blive ved med! Jeg blev født i 1988, og da havde den lokkende, alkoholiserede voksenchokolade allerede fejret sin 21 års fødselsdag.

Søsteren får barn

I 2003 besluttede Toms, at skildpadden var blevet en for selvglad nydelse, da nyderen ikke kunne dele med andre, men hvorfor dog også gøre det?! Kæmpe Skildpadden kunne fås i store, folieindpakkede, enlige giganter og en 4-styksbakke, som var min yndling. Mor og far kunne få én, og undertegnede – uden søskende – kunne nyde dobbelt portion, og det blev nu muligt i tolv stykker socialt at nyde 4 hver, i hvert fald i vores lille familie. Toms selv indrømmer officielt, at den store måske var en smule for egoistisk, men dette blev der nu rådet bod på.

Jeg har i længere tid tænkt på, om "Mini Skildpadderne" blot blev set fra Toms' side som en mulighed for at sælge endnu mere i mindre stykker – præcis som Toffifee, de nye mini-Rittersport, og de aflange "studenterbrød" eller såmænd bare de små Anthon Berg-påskeæg. Alle disse lækkerier har længe været succeser, men var det også grunden til størrelsesnedtrappingen, eller skete denne bizarre forvandling med formindskelse efter-

hånden, som overtræksalderen nås, som en naturlig ting i chokolade-verdenen? Uanset hvad, spiser jeg gerne det hele – og de små endog med bedre samvittighed, end når de store bliver fortæret.

Skildpadden samler folk

Personligt er jeg af den opfattelse, at hygge, samvær og forkælelse er noget af det bedste i denne verden – jo, og så lidt rus. I en pakke Mini Skildpadder er der 17% spi-

rituosa (bl.a. Jamaica Rom), hvilket betyder, at man ved en pakke med tolv af "de små" får 24,48 g romcreme. Herhjemme får jeg altså 8,16 g romcreme, hvilket må siges at være mere end nok, da jeg kun er en lille knægt på 17. Jeg taler til mangfoldigheden, det vældige Danmark, det ganske land; alle ved da, hvad jeg taler om, når jeg siger, at en lille én kun varmer, dulmer, giver moralsk og følelsesmæssig styrke, er skyld i, at vi har det bedre og faktisk alle dage har været brugt på den

vilde prærie som et symbol på venskab og som smertelindring; de vigtigste kvaliteter i livet. En lille én bliver ikke for gammel, den kan gemmes i brystlommen og tages frem efter dage, år, eller på et hvilket som helst andet tidspunkt, man skulle have brug for én (eller flere) af ovenstående kvalitet(er) – præcis som mine kære reptiler. Når man er allerlængst nede og sørger over at være en fordrunken, forhutlet og forældet forbruger, kan man for de sidste atten kroner købe en 4-paks Kæmpe Skildpadder og helt selv indtage 112 g, hvor mere end 19 g består af romcreme. Kære læsere, begynder lyset også at synes klarere hos jer?

Skildpadden – ikke kun alkohol

Nej, hele 33 % består af karamel og de sidste 50 % er derfor chokolade. Det er hundrede procent dokumenteret, at chokolade har en særdeles opkvikkende effekt, at det beskytter mod hjerte-kar-sygdomme, og derudover forebygger det kræft. Dette gælder dog kun den mørke chokolade - hvilket min padde selvfølgelig er lavet af. Ydermere skriver Toms i ingredienserne, at chokoladen kan indeholde spor af nødder. Ingen frygt, jeg er ikke blevet vanvittig, men af det kan det så godt som udledes, at der faktisk er nødder i nogle af skildpadderne. Nødder er fulde af vigtige, umættede fedtsyrer, som ikke kan aflejres i blodårerne og derfor modvirker hjerte-kar-sygdomme. Faktisk er der også vegetabilsk fedt i, men nu vil jeg ikke dokumentere mere end højst nødvendigt.

Skildpadden – bare bedre

Det må være åbenlyst for enhver nu, hvorfor skildpadden er langt sundere og mere brugervenlig end alt andet chokolade, men er den også bedre? Selvfølgelig er den det!

Det er naturligvis en indlysende, evident klarhed. Der kan beskrives så utrolig mange glæder her i livet, som for eksempel glæden ved livet, verden, samvær, fa-

milie osv. osv. Men glæden er en fuldkommen personlig oplevelse. Hvornår vi oplever og føler glæde afhænger af os, og jeg vil næsten vove at påstå, at den er endnu bedre, når den er dyb og indtrængende og vedkommer os selv. Hvem kender ikke følelsen, når vores lille landshold scorer et mål mod en stornation, hvor hele skærmen er samlet om landet(!). Men vi har alle været teenagere og mærket den latterlige egoisme og de latterlige specielle følelser, som pludselig kan dukke op af ingenting. Ét blink fra en pige kan redde en nedtur, en dag, en måned, en sommer, et år, en barndom, og det behøver da ikke engang være, fordi pigen lægger noget i det, ligesom ingen andre nødvendigvis er nødt til at se eller vide det. Hun kan sågar have fået noget i øjet, og stadig vil vi være positivt lamslåede. Tænk så lige på følelsen, hvis det var et kys og ikke et blink. Hvor stor ville glæden så ikke være? Mere personligt kan det ikke blive!

Mennesket har 9000 smagsløg, og der er 6 milliarder mennesker. Vi har lige konkluderet, at glæden ofte er stærkest, når glæden er individuel. 54 med tolv nuller bagefter, så mange smagsløg er der. Mere individuelt kan det ikke blive. Prøv så at peppe det op med chokolade, som gør livet længere, giver hurtigt, men sund energi, som feder på den gode måde, og som samtidig er en flugt fra virkeligheden, en eskapisme, i form af den lille én, som flyder rundt inden i energien og livredderen blandet med sød karamel.

Kære læsere, meget mere kunne siges, men én ting skal slås fast: Jeg siger ikke, at Toms Skildpadder, Kæmpe som Mini, er den bedste chokolade eller det bedste slik for alle, men den er det for mig, og jeg synes også, den burde være det for jer. Én dårlig ting er der dog: Der er ikke to sider som for eksempel ved Prince-kiksene, så man kan slikke chokoladen, der er i mellem, først, men nå, jeg må vel bare lære at leve med det.

Thomas Kyhl Winther

Glæden ved tørre sokker

Langt fra rigtig vågen ligger man i sin letvægtssovepose i et gammelt orange patruljetelt. Klokken er ikke mere end 07:03, men det er ikke så meget tidspunktet der generer én, det er snarere de små vedvarende dryp, man kan høre på teltdugen – det er regnvejr!

Det er ikke fordi, jeg normalt har noget imod regnvejr, men lige i dette tilfælde, når jeg ligger i min varme sovepose, og sagtens kunne sove to timer mere, så er regnen den største overvindelse, før jeg kan stå op.

Teltet holder mig tør, min sovepose holder mig varm. Hvem ville dog frivilligt forlade dette herlige sted, når hele verden udenfor den orange teltdug er våd, kold og klam?

"Der findes ikke dårligt vejr, kun dårlig påklædning." Den til tider kvalmende sætning popper op i hovedet på mig som reklamer for sex eller en gratis milliongevinst på internettet. Man er vel nødt til det... Havde det ikke været for et par tykke hjemmestrikkede uldsokker, der på mirakuløs vis formår at holde hele kroppen varm, var jeg ikke stået op!

Jeg hader at fryse, der findes næsten ikke noget værre end dét. Men udstyret med et par tykke uldsokker og vandrestøvler med Gore-Tex® kan jeg overleve alt – næsten.

Selvfølgelig er det ikke rart, når regnen efter et par timer har forceret den semiregntætte membran i mit regntøj, og jeg begynder at blive kold og klam på udsatte steder. Men selvom jeg er blevet småvåd, fryser jeg ikke *rigtigt* endnu – og det kan jeg udelukkende takke mine tørre sokker for!

Der er stor diskussion om, hvorvidt den bedste støvle er en læderstøvle, som skal passes og plejes for at forblive vandtæt, men som så til gengæld kan holde en menneskealder, hvis den bliver passet ordentligt, eller om det er en kombineret læderkunststofstøvle med

Gore-Tex®, som ikke kræver vedligeholdelse for at være vandtæt, men som til gengæld ikke holder længere end ca. 10 år før Gore-Texen® begynder at mørne. Jeg sværger selv til Gore-Tex®, netop fordi jeg vil være 100% sikker på, at mine støvler kan holde mine sokker tørre. Det er et par dejlige støvler, de kræver ingen pleje, ingen fedt, ingen imprægneringsspray og alligevel holder de vandet ude.

Men hvis det er så vigtigt med tørre sokker, kan man så ikke bare tage et par gummistøvler på? - Jow, det kan man da! Men det er bare ikke det samme. Gummistøvler har ikke åndbar membran, gummistøvler støtter ikke nogen steder og frem for alt: stort set alle mennesker "sjosker", når de får et par gummistøvler på. Det er simpelthen umuligt at trave i et par gummistøvler. De svupper i hælen og har ingen svang. Men de koster mindre end en tiendedel af et par gode vandrestøvler, og det er selvfølgelig også værd at tage med i sine overvejelser, når man er på jagt efter fodtøj, der kan holde sokker tørre.

Gummistøvler egner sig efter min mening fantastisk

til børn. For det første synes jeg, det er spild af penge at købe et par dyre vandrestøvler til lille Simon, når han alligevel ikke kan passe dem til næste år. Simon traver formodentlig heller ikke land og rige rundt i regnvejr, og han kan sikkert heller ikke nærme sig for at hoppe i den første og bedste vandpyt, han støder på, når det er regnvejr. Og lige netop vandpyttehopning, det kan de færreste vandrestøvler klare.

Men da mine fødder er færdige med at vokse, og jeg godt kan holde mig fra at hoppe i vandpytter, plus da jeg, ikke ofte, men dog af og til, traver rundt i det ganske land i regnvejr, så synes jeg godt, jeg kan være bekendt at ofre 1000 – 2000 kr. på et par gode vandrestøvler.

Jeg har været ude for, at regnen har fundet vej ned i mine vandrestøvler. Det er ikke nogen rar oplevelse, specielt ikke, fordi man regner med, at man er godt forsikret mod netop denne form for uheld. Det er ikke for sjov, jeg har ofret over 1000 kr. på et par støvler, det er da for at jeg ikke skal gå rundt med våde sokker!

Men er vandrestøvlerne først blevet våde, ja så ved enhver, som har prøvet det, at det tager laaang tid før de igen bliver tørre. Hvad gør man så imens? Som super survivor-spejder medbringer man selvfølgelig kun ét sæt sko (vandrestøvlerne) på en lejr.

Der er to mulige løsninger på dette problem:

1) Hvis det er sommer har man typisk medbragt et par sandaler – just in case...

Så dem kan man jo stikke i og så håbe på, at det ikke bliver for koldt. For det kan nemlig hurtigt blive koldt for tærne i et par sandaler, når solen er gået ned, og duggen begynder at falde. Tit opdager man bare først de kolde tær, når man er kravlet i sin sovepose og ligger og prøver på at falde i søvn. Så kommer kulden stille og roligt krybende op i kroppen, og det er pludseligt umuligt at sove, selvom man er noget så træt. Der er kun én ting at gøre i et sådant tilfælde: Find en lommelygte, forbliv om muligt i soveposen for ikke at køle kroppen

mere ned end højst nødvendigt, brug et par sekunder til at overveje hvor de tykkeste sokker ligger – og find dem så frem! Det er sikkert, man kommer ikke til at sove før, man har pakket tærne ind i noget varmt og tørt.

2) Allier dig med 2 stk. plastikposer, gerne de tynde grønne eller røde affaldsposer (disse er at foretrække pga. tykkelsen), find de tykkeste sokker frem, du har medbragt, tag gerne et par tynde bomuldsstrømper på inden under sokkerne, og stik så først fødderne i plastikposerne før de ryger i de våde støvler. Dette er ikke nogen god oplevelse, men det kan være en nødvendighed, hvis man ikke vil ende med en lungebetændelse. Plastikposen fungerer akkurat som en gummistøvle, den lader ikke noget som helst passere, hverken vand udefra eller sved indefra. Så hvis man bruger denne model, skal man være forberedt på, at det kræver et stort arsenal af tørre sokker.

Hvorfor er det overhovedet man bevæger sig ud, når der er risiko for våde sokker og dermed kolde tær som følge? Det gør man jo af den simple grund, at man ikke kan lade være. Jeg personligt elsker at gå rundt i regnvejr, hvis jeg har det rigtige (fod)tøj på. Jeg har egentlig heller ikke det store imod at blive lidt våd og kold, bare det ikke varer for længe, og jeg er sikker på, at jeg kan komme hjem til en varm radiator – og et par tørre sokker. Men på en spejderlejr findes der ingen varm radiator, og det er jo netop sådan et sted, hvor risikoen for at blive våd og kold er størst. Så er det eneste, man kan se frem til et par tørre, varme sokker.

Tørre sokker holder humøret oppe, og kroppen varm. Enhver spejder ved, at det vigtigste at medbringe på en lejr er masser af sokker. For slipper sokkerne først op, så er der ikke meget håb tilbage, hverken for helbredet eller for en god nattesøvn. Man kan selvfølgelig håbe på tørvejr, men hvem tør sætte sin lid til det i et land som Danmark? – Nej, så vil jeg hellere ønske mig et par sokker til jul!

Gitte Øllgaard Larsen

Skolen har fået ny bestyrelse

Den 1. januar 2006 fik Ribe Katedralskole ny bestyrelse. Den består af biskop Elisabeth Dons Christensen som formand, Ribe Kommunes skole- og socialdirektør Jørn Henriksen, et medlem der skal repræsentere Region Syd, et medlem valgt af medarbejderne samt et medlem valgt af eleverådet. Der er endnu ikke sat navne på de sidste 3 medlemmer. Rektor er tilfornordnet og vicerektor Ole Hedegaard Jensen er sekretær.

Elisabeth Dons Christensen har, før hun blev sognepræst og biskop, været lektor ved Ribe Statsseminarium i fagene historie og religion. Engagement i uddannelsessystemet og dets rolle, viden om gymnasieskolen, ledelseserfaring i kraft af embedet som biskop og tilknytning til by og region er nogle af de kvaliteter, den nye bestyrelsesformand vil tilføre bestyrelsen. Det bliver der også brug for, når skolen bliver selvejende.

Den ny bestyrelse er en midlertidig bestyrelse. Den skal som sin hovedopgave forberede overgang til statsligt selveje pr. 1. januar 2007. Det vil sige, at den f. eks. skal udarbejde ny vedtægt, beslutte det første budget under det kommende selveje og træffe beslutning om skolens administration og organisering.

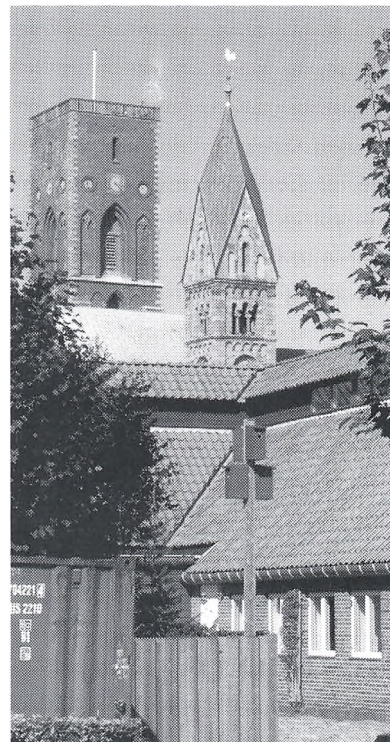
Den skal også beskæftige sig med Ribe Katedralskoles rolle på længere sigt og de mål, som skolen skal ar-

bejde hen imod. Den skal følge gymnasireformen og i dialog med skolen fastsætte kapaciteten og undervisningstilbuddet i form af studieretninger og valgfag, mens undervisningens indhold og fagene fortsat bestemmes af Undervisningsministeriet.

Fra 1. januar 2007 får skolens igen en ny bestyrelse – denne gang en permanent på 10 - 11 medlemmer. Denne bestyrelse vil overtage driftsansvaret fra Ribe Amt. Den kommer antagelig til at bestå af et medlem udpeget af den ny Esbjerg Kommune, et medlem fra regionsrådet, et fra den videregående uddannelsessektor, et fra en folkeskole, et fra erhvervslivet i Ribe, to valgt af medarbejderne og to medlemmer valgt af eleverådet. Hertil kommer 1 til 2 medlemmer med særlige kompetencer som for eksempel at sikre bestyrelsen en gennemslagskraft udtil og at fungere som ambassadør for skolen.

Når skolen skifter til en permanent bestyrelse, er det skolens klare ønske, at formand og næstformand vil fortsætte og påtage sig også at løse sådanne opgaver.

Bent Karsdal

Skolen har fået et nyt legat: Ripenser-Samfundets jubilæumslegat

Ved translokationen i juni 2005 modtog skolen et nyt legat. Legatets grundkapital udgør 1 million kroner. Det er skænket af ingeniør Arne Hansen i taknemmelighed over for Ribe Katedralskole og med respekt for mellem- og gymnasieskolens undervisning i de svære år 1935 - 45.

Arne Hansen er født i Ribe og er student fra Ribe Katedralskole i 1945. Efter afslutning af uddannelsen til bygningsingeniør i 1951 var han ansat i entreprenørbranchen, indtil han i 1964 etablerede sin egen entreprenørvirksomhed og en betonvarefabrik. I de senere år har arbejdsindsatsen, efter afviklingen af disse aktiviteter, været anvendt på investeringsvirksomhed.

Samtidig med oprettelsen af legatet for elever fra Ribe Katedralskole har Arne Hansen ønsket at støtte den molekylærbiologiske grundforskning ved Aarhus Universitet, specielt indenfor områderne cancer, HIV-infektion og Alzheimers sygdom, og har til dette formål doneret 4 millioner kroner.

Arne Hansen døde i juli måned 2005. Skolen fik imidlertid ved translokationen lejlighed til at udtrykke sin taknemmelighed og glæde over legatet over for Arne Hansen. Ved overrækkelsen mente Arne Hansen,

at vi skulle uddele legatet, så snart der var mulighed herfor. I respekt herfor uddelte vi de første legatportioner i december 2005.

Betyrelsen for Ripenser-Samfundets jubilæumslegat består af bestyrelsesformanden ved Ribe Katedralskole, skolens rektor, Ripenser-Samfundets formand samt et medlem valgt af lærerne.

Legatets formål er at yde støtte til dygtige studerende, som er udgået fra Ribe Katedralskole, og som studerer ved et dansk universitet. Støtten skal gå til projekter eller studieophold i udlandet, der kan anerkendes som en del af studiet, og som er særligt omkostningskrævende. På den måde minder legatet om Frode Schöns Fond, og det er da også praksis ved legatuddelelser fra denne fond, der har givet inspiration til formålsformuleringen her.

Der er andetsteds i årsskriftet trykt artikler fra legatmodtagere. De kan give inspiration til, hvad legatet kan bruges til, og hvad det kan være fornuftigt at søge støtte til.

Ansøgningskemaer til Ripenser-Samfundets jubilæumslegat og Frode Schöns legat kan hentes på skolens hjemmeside.

Bent Karsdal

Frode Schöns legat

Nedenfor følger 5 rapporter, som legatmodtagerne har sendt til skolen

Studieophold i Oxford

Jeg blev sidste år begunstiget med et rejselegat fra Ambassadør Frode Schön's Fond til mine studier i engelsk jura ved universitetet i Oxford.

Da jeg var jurastuderende i Århus, læste jeg en artikel i mit fagblad om unge danske advokater i London. De arbejdede for et af de mange advokatfirmaer i London, der specialiserer sig i internationale retssager. Det, de danske jurister forklarede om deres arbejde, lød spændende, så jeg klippede artiklen ud. Artiklen forklarede de praktiske detaljer omkring ansøgningskemaer og optagelsesprocedurer.

En af grundene, til at jeg i sin tid valgte at blive sproglig student, var, at jeg gerne ville arbejde nogle år i udlandet, så efter at have tygget på det nogle måneder sendte jeg min fem-siders ansøgning af sted til Oxford Institute, hvor undervisningen er kendt for at være af højeste kvalitet. Jeg blev optaget på "Legal Practice Course", der er et studie-år, man som udenlandsk jurist skal have bestået for at kunne søge job som engelsk jurist.

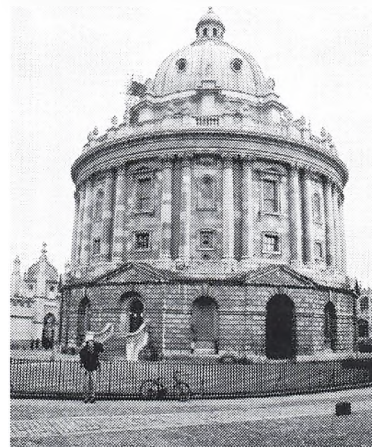
Sammenlignet med jurastudiet i Århus er kurset meget praktisk orienteret. Studiet går helt ned i detaljer med hvilke papirer, man forbereder til en virksomheds bestyrelsesmøder, og hvordan særlige formularer skal udfyldes, når man opretter et selskab. Vi var inddelt i små hold på 15 personer, og undervisningsformen var meget forskellig fra den universitetsundervisning, jeg var vant til. Man kunne absolut ikke forholde sig passivt, og man blev rent faktisk sendt hjem, hvis man ikke havde forberedt sig og deltog aktivt. Mine medstuderende syntes imidlertid ikke, at de fik nok af underviserens opmærksomhed, da de næsten alle havde

en grad fra Oxford University, hvor man får eneundervisning!

Rent socialt var det også et interessant og anderledes år. Det er selvfølgelig altid sjovt at opleve et andet miljø i en anden kultur. Det var mærkeligt pludseligt at være i et studiemiljø, hvor folk kunne deres paragraffer og domme på fingrene, men aldrig havde hørt om Janteloven, og hvordan man lever efter dens forskrifter.

Det er almen viden, at pubkulturen er en vigtig bestanddel af engelsk kultur, da englænderne sjældent mødes i deres hjem. Det kom imidlertid som en overraskelse for mig, at det også er en vigtig del af arbejdskulturen, hvor det er socialt uacceptabelt ikke at deltage i de obligatoriske fredags efter-fyaftens-pubbesøg.

Om sommeren mødes man ofte i parkerne, hvor man spiller rundbold eller cricket, hvis man er en af de få, der rent faktisk kender reglerne. I sommerhalvåret i Oxford ser man ofte studerende "punte" dvs. stage i små lavbundede både op og ned ad Themsen i Oxford. Det er en tidskrævende sportsgren, da man typisk medbringer madkurv og champagne på køl.

Radcliffe Camera, Oxford. Et bibliotek for historie og engelsk, som kun studerende har adgang til.

Selvfølgelig har jeg travet Oxford og London tyndt og udnyttet mange af byernes fantastiske kulturelle tilbud; men jeg har også brugt megen tid på at rejse rundt for at se andre dele af Storbritanien. Det er altid nemt at finde et sted at overnatte, da der er små billige "bed & breakfasts" overalt, selv i de mindste landsbyer. Jeg har blandt andet surfet ved Atlanter-

Små lavbundede både der bruges til at sejle på Themsen.

havskysten i Cornwall og Wales, vragedykket ved Syd-kysten, vandret i det skotske højland og selvfølgelig været ude at kigge på Stonehenge.

Jeg har nu boet i England et stykke tid og vil umiddelbart beskrive kulturen som en mellemting mellem dansk og italiensk kultur. Englænderne er ikke altid effektive, de kan godt lide anarki, og de kan også godt lide folk, der er anerledes og excentriske. De bryder sig ikke om, at staten blander sig for meget i deres privatliv, og der går ikke en uge, uden at medierne snakker om, hvor forfærdeligt det er, at Tony Blair vil indføre et "identity card", der svarer til et dansk sygesikringsbevis.

Jeg har i skrivende stund arbejdet en uge på et advokatkontor i London og finder det utrolig spændende.

Ellen Margrete Boesen

Studieophold i Australien

Sidste semester havde jeg den fornøjelse at få tildelt en udvekslingsplads i Australien. Nærmere betegnet på

University of Western Australia (UWA), som ligger i Perth i Vestaustralien.

Ord er beskedne, men jeg vil nu alligevel prøve at beskrive nogle af de oplevelser, jeg har haft i det løjerlige land langt mod syd. Først vil jeg slå fast, at det uden tvivl har været en af de mest spektakulære og indtryksrige oplevelser i mit liv.

Den faglige udfordring var naturligvis stor som på ethvert semester på Den Kongelige Veterinære- og Landbohøjskole (KVL), men der ud over var det meget horisontudvidende at prøve et andet undervisningssystem. Herhjemme er vi så vant til, at den virkelige arbejdsindsats på en eller anden måde koncentrerer omkring den fire timers skriftlige eksamen. På UWA tæller den endelige eksamen måske kun 30 – 50% af den samlede karakter. Der til kom gruppeprojekter og midtsemester tests, som tilføjede forskellig vægt til den samlede karakter. Man kan sige meget om denne undervisningsform, men på den positive side bevirkede det, at man fordelte arbejdsbyrden ud over hele semestrets 13 uger. Test og eksaminer var ofte uden hjælpemidler og havde karakter af udenadslære.

Jeg har uden tvivl lært en ting eller to, jeg ikke havde lært på KVL, men en sjovt og interessant var det også at iagttage, hvordan australierne så på Danmark, EU og den fælles landbrugspolitik. En del havde hørt om Danmark - især i disse royale tider - , og mange vidste også, at vi er giganter og eksperter indenfor landbrug og især svinekød. Der er dog ingen tvivl om, at i deres bevidsthed er vi forkælede og godt beskyttet fra konkurrencen på verdensmarkedet bag eksport- og produktionsstøtte.

En rejse til den anden side af jorden havde naturligvis ikke været nogen god oplevelse, hvis jeg kun havde siddet med næsen i en bog. En helt afgørende og fantastisk del af turen var måden, jeg blev indlogeret på. Det var hjemmefra arrangeret, at jeg skulle bo på et kollegium i gå-afstand af universitetet. Her var knap 400 beboere, hvoraf en stor del var andre internationale stude-

rende. Med i prisen for kollegiet var 3 daglige måltider, som blev indtaget i fælles kantine. Er der noget, der kan samle folk, så er det god mad. Samtidig gjorde ledelsen meget ud af at afholde sociale arrangementer for at ry-
ste os sammen. Alt lige fra river cruise og gallafest til mexicansk temafest. Således har jeg nu fået meget gode venner i Norge, Tyskland, Østrig, USA, Singapore, England, Holland og naturligvis Australien. Det var ikke sket på samme intense måde, hvis jeg havde boet i en lejlighed ude i byen.

Når vi nu taler om byen, så forbindes Australien normalt ikke med Perth. Turismen er koncentreret om østkysten og de store byer som Sydney og Melbourne. Perth har ikke mange flere indbyggere end København, men dækker et væsentlig større areal. Det er en dejlig ren og moderne by med alle faciliteter, men den kan godt virke lidt søvrig. Jeg har dog bestemt ikke fortrudt, at jeg valgte det mere ukendte Vestaustralien frem for at forsøge at komme til Sydney. Australien har samtidig en størrelse, der gør, at selvom jeg brugte lidt over en

måned efter semestrets afslutning på at lege turist, har jeg stadigvæk til gode at se hele østkysten. Det er min overbevisning, at man skal bruge tid på at komme ud og opleve de mennesker og den kultur, man besøger.

Selvfølgelig har naturen, dyrelivet og turistattraktioner gjort et kæmpe indtryk, men det, der stikker dybest, er de mennesker og det liv, der lige pludselig bliver ens hverdag for et halvt år. Derfor kan det også være hårdt at vende tilbage i den gamle rytme, når man sætter foden på dansk jord igen. Rygsækken er så fuld af oplevelser, at Københavns trummerum kan virke ufatteligt kedelig, men selvfølgelig er det rart at komme hjem igen, for man kommer til at savne familie, venner og leverpostej, mens man er væk.

Jeg er utrolig glad for, at mit gamle gymnasium har været med til at give mig en oplevelse for livet ved at støtte mig med Frode Schön og Hustru Valborg's legat.

Torben Sørensen

Studieophold i Frankrig

Jeg har følt mig meget privilegeret i løbet af min studietid, som nu lakker mod enden – ikke mindst fordi jeg har kunnet beskæftige mig med det, der interesserer mig mest: Sprog og litteratur. Men det største privilegium, som enhver europæisk studerende har mulighed for at nyde, nemlig at studere ved en anden europæisk højere læreanstalt efter eget valg – havde jeg sidste år stadig til gode. I september 2004 skulle der derfor overskrides nogle grænser; uddannelsesmæssige, sproglige, nationale og til dels også personlige.

Jeg søgte og opnåede en studieplads ved *Université Le Mirail* i Toulouse for et semester. Opholdet ved det franske universitet opfattede jeg som en god mulighed for at forbedre mit sproglige niveau i fransk og for at studere den franske litteratur; to målsætninger som forekom mig ligevægtige og meget væsentlige for min uddannelse i netop *Fransk og Litteraturhistorie* ved

Aarhus Universitet. Så jeg drog af sted mod det sydlige Frankrig, hvor den første tilvænning bestod i at lære den særlige sydfranske udtale. Jeg fandt ud af, at man nogle gange er nødt til at lægge sin sproglige permittenthed lidt til side og følge skik og brug!

På universitetet i Toulouse fulgte jeg hovedsageligt litteraturkurser på instituttet *Lettres Modernes*. Kurserne levede ikke altid op til mine faglige forventninger, men den sproglige udfordring, de bød på, gjorde dem alligevel meget værdifulde for mig. I Frankrig foregår undervisningen på en anden måde end i Danmark. Diskussioner er sjældne, da undervisningen for størstedelen forgår som forelæsninger, men jeg oplevede til gengæld, at underviserne var meget hjælpsomme, hvis man selv viste interesse. I så fald var de meget villige til at diskutere spørgsmål og vejlede. Jeg mødte mange internationale studerende, og udover at hjælpe hinanden med at finde rundt i det berygtede franske bureaukrati kunne vi diskutere og sammenligne forhold for studerende i de enkelte europæiske lande. Jeg mødte således således studerende fra hele Europa, og mine samtaler med dem viste, at der kan være langt mellem de forskellige uddannelser og mellem studerendes vilkår forskellige steder i Europa – der er måske langt fra Danmark til Frankrig, men nok længere fra Danmark til Rumænien!

Opholdet afsluttede jeg med to eksamener i Danmark, som jeg mente, at udvekslingen havde givet mig gode forudsætninger for at gennemføre. Den ene af disse, nemlig mundtlig sprogfærdighed i fransk, giver sig selv. Den anden var en feltstudierapport, som indeholdt en undersøgelse af det franske uddannelsessystem i kombination med de europæiske universiteters udvekslingsordninger. Denne opgave bekræftede mig i høj grad i, hvor stort et privilegium udvekslingsordningerne byder de europæiske studerende. Selvom der på enkelte punkter kan savnes en bedre koordinering imellem landenes uddannelsesinstitutioner, synes den nati-

onale grænsebrydning fra et uddannelsesmæssigt perspektiv at medføre et værdifuldt udbytte for den enkelte studerende. At gives muligheden for at studere det franske sprog og den franske litteratur, hvor det læres bedst og mest, nemlig i Frankrig, kan næppe betegnes som andet end et privilegium. Desuden har jeg oplevet fransk kultur og ikke mindst den franske mentalitet - en oplevelse der har givet mig endnu mere lyst til at beskæftige mig med det franske.

Tilbage i Danmark har jeg oplevelsen af at have lært meget; noget om mig selv og om min uddannelse, en del om Frankrig, fransk kultur og sprog og ikke mindst om europæiske forskelle. Jeg er glad for, at jeg udnyttede denne mulighed for at studere i et andet land, for at have prøvet at overskride nogle grænser og forhåbentlig derved at have gjort min uddannelse bedre.

Lene Birkelund

Studietur til Canada 2004

Den grønne matematiske studentereksamen fra Ribe Katedralskole i 1997 har betydet, at jeg siden min studentereksamen har haft stor interesse for kvæg og kvægproduktion. Som afslutning på den veterinære kandidatuddannelse har jeg valgt at skrive mit speciale ved Forskningscenter Foulum omhandlende fodring og dennes betydning for koens stofskifte i perioden omkring kælvning. En stor del af den litteratur, som jeg skulle relatere mit forsøg til, er amerikansk, hvorfor jeg besluttede at arrangere en tur til Canada i sommeren 2004 for at få et bedre indblik i kvægproduktion derovre inden påbegyndelsen af mit speciale i efteråret.

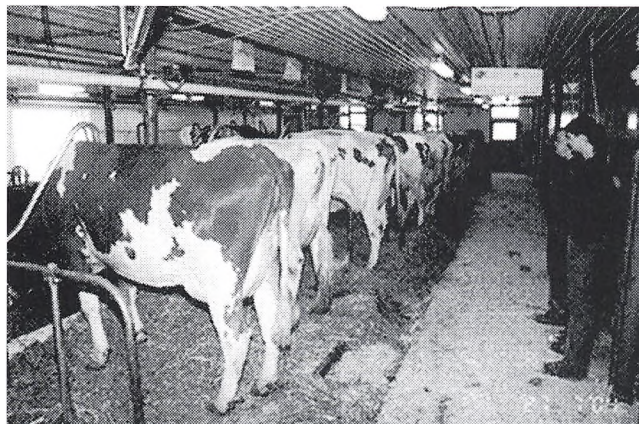
Jeg fik gennem Christopher Studer fra Semex Canada mulighed for at besøge en række besætninger. Det blev til nogle spændende uger med i alt 26 besætningsbesøg. Christopher Studer arbejder primært med racen Ayrshire, som i Danmark anvendes i RDM's avlsarbejde.

Kvægbruget i Canada

Canada er et meget stort land, men kun i en lille del af landet, bor der mennesker og drives landbrug. Hvis man sætter en streg tværs over Canada med en afstand på 260 km fra den amerikanske grænse, har man det område, hvor langt den største del af Canadas 34 millioner indbygger bor. Der drives landbrug i alle de stater, som grænser op til USA, men der er stor forskel på, hvilken slags landbrug der drives. Quebec og Ontario er helt klart de største stater, når det gælder malkekvæg. Der findes 1.075.000 malkekøer i Canada.

Men der er stor forskel i besætningsstørrelserne fra stat til stat. Besætningerne i British Columbia er helt klart de største, og det er også i disse besætninger, det mest moderne udstyr findes. Quebec er den stat, som har den største andel af mælkeproduktionen. I denne stat er der 400.000 mælkekøer, langt de fleste står i bindestalde og kommer ikke ud om sommeren og besætningsstørrelsen er i gennemsnit på 50 køer.

I Danmark, er den gennemsnitlige besætningsstørrelse er på ca. 80 køer.

Chris Studer og jeg under et besætningsbesøg (Ferme École Lapokita).

Strukturudviklingen indenfor kvægbruget går imidlertid også stærkt i Canada. I løbet af en 10 års periode fra 1992 til 2002 faldt antallet af malkekvægbrug fra 32.500 brug til 18.000, altså næsten en halvering på 10 år. I samme periode faldt antallet af malkekøer fra 1.400.000 til i dag 1.075.000 køer. Mulighederne for at etablerer sig som ung landmand i Canada er på niveau med mulighederne i Danmark. Det vil sige, at dem med de bedste muligheder for at etablerer sig er de unge mennesker, som kan overtage en gård efter faderen, eller som går sammen og danner et selskab.

Mulighederne for at udvide en bedrift indskrænkes meget i disse år, da miljøspørgsmålene i Canada får mere og mere opmærksomhed.

Fodring

Pasningen og fodringen af køerne er mange steder noget anderledes i forhold til det, vi praktiserer i Danmark i dag. I de fleste besætninger bliver foderet stadig tildelt separat. En typisk traditionel foderration vil bestå af en grovfoderdel, hvor 50-60 % af grovfoderet er høg og resten majs. Derudover består rationen af kraftfoder og for de højest ydende en topdressing. Dertil kommer diverse mineraler og vitaminer.

Foderrationerne består af rigtig meget høg, og selvom det mange steder var godt høg, så er det ikke det ideelle fodermiddel til højtydende malkekøer. Det giver imidlertid en god kropsdybde, hvilket er væsentligt for de canadiske landmænd, da de udstiller på mange lokale og nationale dyreskuer. Eksteriøret har derfor stor betydning i deres avlsarbejde sammenlignet med Danmark, hvor man primært fokuserer på den produktionsøkonomiske ko med stor vægt på sundhed og ydelse.

Turen til Canada gav et rigtig godt indblik i kvægproduktionen derovre. Set med danske øjne står den overfor en kraftig effektivisering og omstrukturering svarende til den, der har fundet sted i Danmark gennem de sidste 15-20 år.

Fodergangen i en af de mange ældre bindestalde, hvor en stor del af Canadas kvægbestand står (ferme la sapinière Ayrshire).

Canada er et meget smukt og varieret land med en meget venlig og imødekommende befolkning. Det var således en oplevelsesrig tur, som jeg gerne vil takke Ambassadør Frode Schön og hustru Valborg, født Windfeld's Fond for at have muliggjort.

Astrid Petersen

Studieophold på Illinois Institute of Technology, School of Architecture, Chicago, USA

Slutningen af juli 2004, Københavns lufthavn:

Puha, så er det nu. Farvel til hele familien, op ad rul-letrappen, igennem sikkerhedstjekket, ned mod flyve-ren og afsted mod et helt år på den anden side af kloden.

Sådan var den skræmmende følelse af at forlade lille trygge Danmark for godt et år siden. Ca. 12 timer senere stod jeg og min kæreste (der også skulle studere der) i en uoverskuelig travl amerikansk storby, spændte og fulde af forventninger.

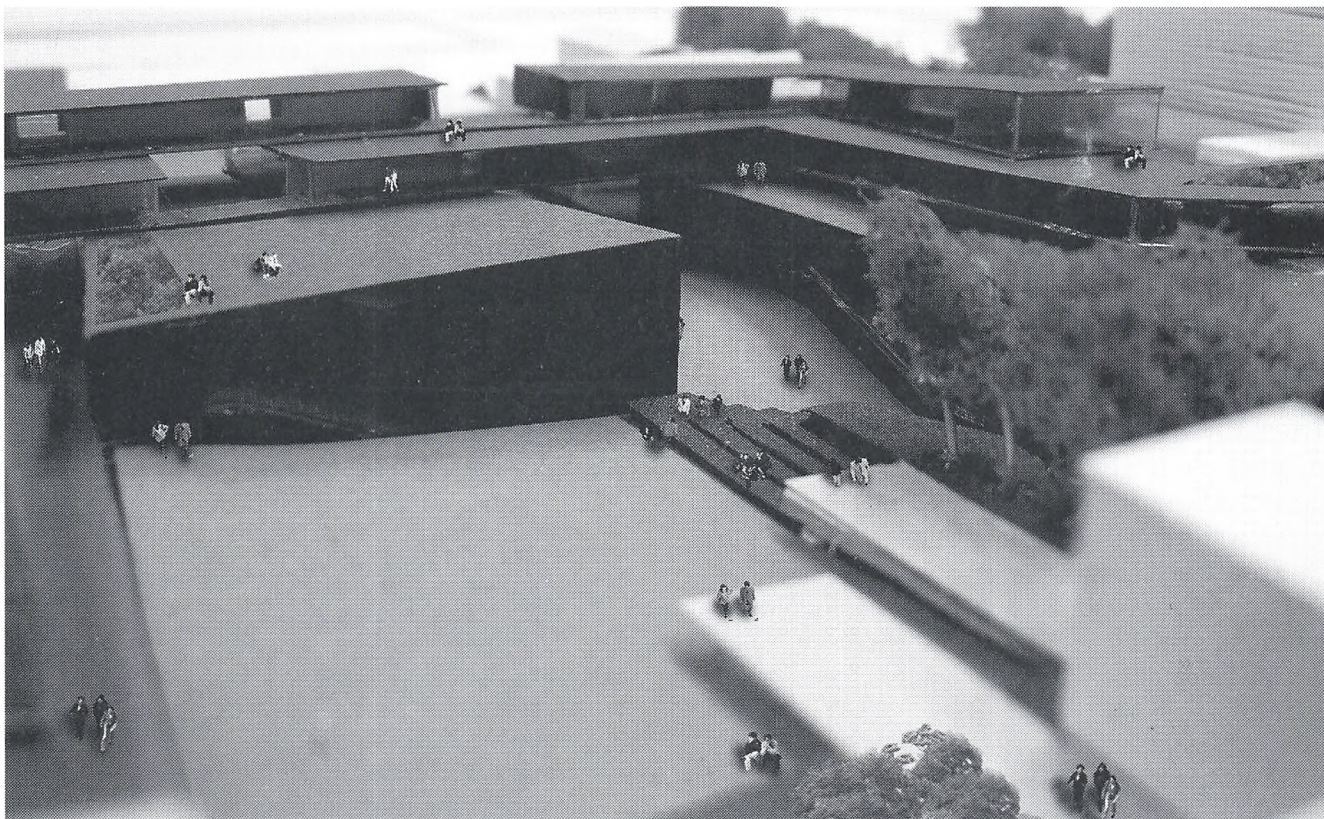
Byen var Chicago, som er kendt for at være gangsternes beskidte hjemsted og højhusenes industrielle fødeby. Men faktisk er Chicago i dag en fantastisk, sprudlende og grøn storby på kanten af den enorme sø Lake Michigan. Fyldt med nogle af verdens højeste huse og boomende af kulturelle tilbud og nye tiltag kaldes Chicago også "The Second City", da den kun (til dels) overgås af New York.

I Chicago havde blandt andet arkitekturlegender som Frank Lloyd Wright og Ludwig Mies Van der Rohe hjemme, og netop Mies var med til at skabe den skole, jeg skulle gå på: Illinois Institute of Technology (IIT),

hvor han i mange år var leder af skolens arkitekturafdeling.

Jeg blev indlogeret på skolens campus i et lille rum, som jeg måtte dele med en indisk pige. Vi måtte dele et nedslidt bad og toilet med de 40 andre piger, der boede på vores gang. Der var intet køkken, så morgen, middag og aften spiste vi i skolens cafeteria.

Snart startede skolen, og der skulle vælges fag. I modsætning til Kunstakademiets Arkitektskole i København, hvor man kun har et hovedprojekt at koncentrere sig om hvert semester, har man på IIT både et hovedprojekt og 2-3 sidefag.

Jeg ville gerne lære lidt mere om de tekniske sider af arkitekturfaget, så jeg valgte "3D-computermodelering" og "avanceret materialeteknologi". Der var et stort arbejdspress fra skolen; men det var enormt inspirerende at have så mange aspekter med på en gang.

Som hovedprojekt tegnede jeg et strandhus med tilhørende butik, restaurant, amfiteater og udkigspost. En opgave som samtidig deltog i en national studiekonkurrence om at lave en bygning af metalplader.

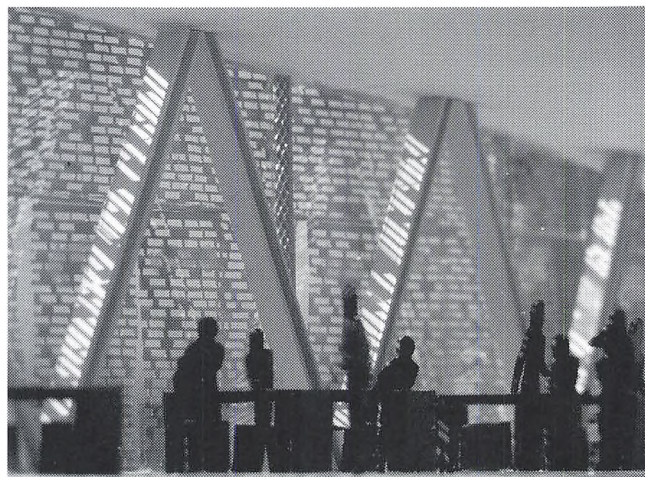
Tiden fløj af sted. Snart var semesteret ovre, og det var helt utroligt så meget, jeg havde lært. Dels havde jeg fagligt lært meget, dels var det en enorm udfordring at skulle begå sig på et andet sprog og finde ud af at få et liv til at fungere i et helt andet system og en helt anden kultur, end man er vant til.

Det var dog en anelse trist at bo, spise og studere inden for de samme 500 m² hver eneste dag. Så i starten af januar skaffede min kæreste og jeg os en dejlig lejlighed i en skyskraber i hjertet af Chicago.

Andet semester startede fantastisk med, at jeg fik af vide, at mit efterårsprojekt havde vundet den nationale studiekonkurrence! Det var enormt dejligt!

Jeg fortsatte med nye fag om computerteknik og Chicagos Arkitektur. Mit nye hovedprojekt gik ud på at lave et undervisningsfakultet for musik, kunst, teater og film på University of Chicago. Vi havde fået Natalie de Vries, leder af den verdensberømte hollandske tegnestue MVRDV til at være gæsteprofessor på vores opgave. Projektet var meget omfattende, og til det endelige forsvar/fremvisning kom 8 forskellige ledere fra Chicagos førende tegnestuer for at kommentere det, vi havde lavet hver især. Mange af dem kom muligvis mest for at se og hilse på vores gæsteprofessor Natalie de Vries, men det var trods alt stadig en kæmpe oplevelse.

Da semesteret sluttede, var det svært at skulle sige farvel til den blomstrende Chicago-sommer, så min kæreste og jeg besluttede at blive sommeren over. Jeg

fik arbejde på den lille, men meget eftertragtede tegnestue Brininstool+Lynch, hvor jeg virkelig fik efterprøvet alt det, jeg havde lært i løbet af året på IIT.

Men sommeren gik hurtigt, og pludselig den 3. august 2005 stod jeg igen med familien i Københavns lufthavn.

Mit femte og sidste år som studerende er nu skudt i gang, og det føles som at være tilbage i en gammel velkendt drøm.

I Chicago går livet videre for folk og fæ, men det kan være svært at forestille sig, når man sidder i en mørk stuelejlighed på Østerbro og spiser frikadeller.

Sara Buhl Bjelke

Julelegater 2004

P. Schmitz og hustrus Legat

Johanne Vejrup Nielsen, 1a

Ellen Margrethe Thygesen Kaas, 2y

Lektor C. Amorsensens Legat

Tue Kofoed-Enevoldsen, 3b

Marie Louise Lønne Sørensen, 2a

Alf Thorbjørn Bendix Magnussen, 1z

Øllgårds Legat

Bill Vestergaard, 3z

Liv la Cour Møller, 2x

Nis Nissens Legat

Andreas Borring, 1b

Agnete Hvelplund, 3a

Johanne Thorup Dalgaard, 2b

Vibeke Lücking, 3x

Christian Alexander Adelhardt Nielsen, 1x

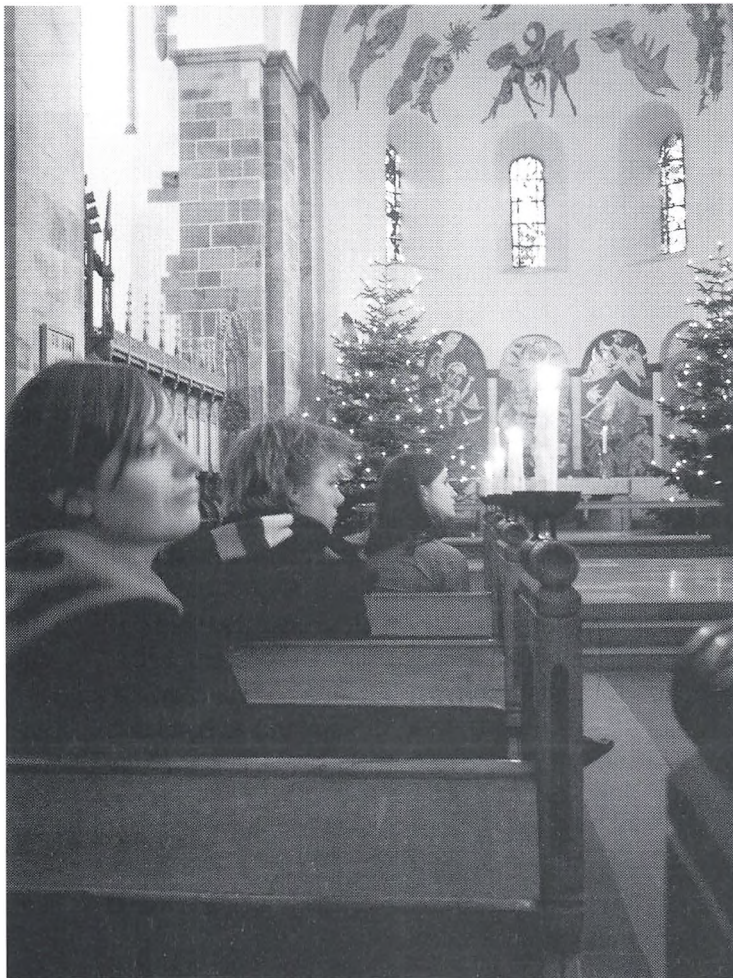
Stipendiefonden

Lars Wiuff Andersen, 2cz

Johanne Dahl, 3c

Helene Albinus Søgaard, 1y

Jonathan Kim Straarup-Jensen, 3y

Studenter 2005

3a

Kirsten E. Abildgaard Pedersen, Salvius Mikael Abolla, Elisabeth Zerfu Andersen, Jakob Simoni Jul Christensen, Christina Svarrer Dyg, Henriette Gammegaard, Pernille Manniche Hansen, Agnete Hvelplund, Jimmi Nordkroggaard Højberg, Christina Kjær Jørgensen, Belinda Kjellerup, Thea Kjærgaard, Kirsten Vodder Kristensen, Janni Levandowski, Daniel Sebastian Schack Madsen, Maria Syberg Mortensen, Nanna Nielsen, Anne-Marie Havskov Pedersen, Stine Godsk Pedersen, Thomas Brorsen Smidt, Charlotte Strange, Tine Strøm, Anne-Marie Rubæk Winter.

3b

Annika Aarhus, Marie Louise Beier Bengstrøm, Stefanie Brandt, Sanne Chrestensen, Rasmus Frisk, Pernille Abildgaard Grarup, Johanne Toft Hansen, Camilla Helene Jensen, Mia Shil Aalund Kirkegaard, Louise Koefoed, Tue Kofoed-Enevoldsen, Christine Gyrupe Lund, Sine Løvendahl, Jonas Bock Michelsen, Linea Fogh Pedersen, Lykke Fabricius Port, Kristoffer Tophøj Rasmussen, Rebecca Frausing Rasmussen, Tina Diken Rasmussen, Anna Svejstrup Schultz, Marie Skøtt, Rasmus Moesby Sørensen.

3c

Rune Stigsen Andersen, Ida Louise Andersson, Maj Barsballe, Andreas Bock, Sara Dalgaard Christoffersen, Johanne Dahl, Marie Knudsen Fogh, Zandra Frederiksen, Jakob Frisk, Martin Hansen, Mia Steno Han-

sen, Helle Vognstrup Krogh, Ida Marquard Madsen, Kristine Mikkelsen, Natasja Moestrup, Marie Louise Skov, Kristiane Stürup, Michelle Enemark Sørensen, Annemette Tjørnelund Hansen, Rasmus Povl Wunsch.

3x

Niels Platz Bertelsen, Laust Ladekær Bjerg, Kenneth Vestergaard Grejsen, Lars Hansen, Julie Charlotte Holgaard, Kristian Hansen Højlund, Jakob Helnæs Jensen, Malene Kjær Jensen, Nicolai Risager Kjellberg, Ingrid Hell Knudsen, Ida Aagaard Larsen, Solveig Laurberg, Nanna Thorø Liebrecht, Hans Eg Løkkegård, Vibeke Lücking, Kræn Vodder Nielsen, Lea Nissen, Nina Maria Schacht Olesen, Steffan Skyldahl Roer, Matti Alexander Kjems Sairanen, Tine La Cour Søborg, Mette Bruun Sørensen, Torsten Worm.

3y

Daniel Vejrup Bennetzen, Jakob Biltoft, David Dethlefsen, Maria Elisabeth Bøg Dyrlund, Helene Drejer Grejsen, Asbjørn Hellesøe-Jensen, Julie Hermansen, Thomas Holm-Nielsen, Helle Jensen, Jonas Sanberg Jensen, Amanda Dalsgaard Jepsen, Anders Vesterager Drøgemüller, Amilcar Lizardo, Dorth Schmidt Lorenzen, Lisbeth Marcussen, Nina Nellemann, Jeppe Løn-toft Nybye, Jens Christian Pinborg, Andreas Klinge Rønnest, Jonathan Kim Straarup-Jensen, Lea Kamille Drescher Sørensen, Marie Paarup Thomsen, Mette Marie Thyssen, Mette Vind Vogt, Anette Arbbjerg Wind, Ulrik Worm.

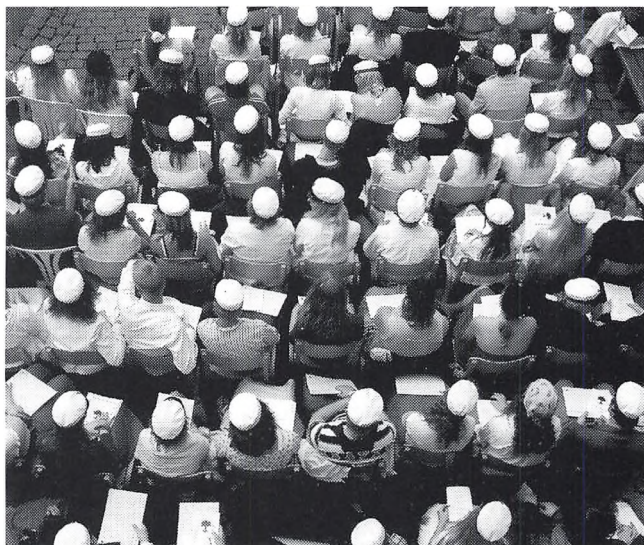
3z

Kristian Andersen, Kate Birk, Rasmus Bruhn-Hansen, Mirjam Mathilde Christensen, Anders Christiansen, Gitte Dalsgaard, Maj Vestkær Hansen, Anne Mette Holm, Lars Hansen Jepsen, Helle Sandersen Jessen, Kasper Juhl Kjems, Mette Kristoffersen, Agnete Ilsøe

Larsen, Stine Schmidt Larsen, Morten Blume Laursen, Karina Gerdes Madsen, Emil Frederik Lundbjerg Møller, Anja Berg Olesen, Martin Frik Poulsen, Johanne Kierkegaard Severinsen, Lars Stenger, Anders Kulmbach Sørensen, Jonas Kallehauge Thomsen, Bill Vestergaard, Krestina Petersen Warming.

Sommerlegater 2005

Thorsens Legat

Kræn Vodder Nielsen, 3x
Emil Møller, 3z

Brock Iversen og Jens Thue Jensens Legat

Anna Svejstrup Schultz, 3b

Haunstrup Andresens legat, Ellen Reinckes Legat og Søløjtnant Grønbæks mindelegat

Tine Strøm, 3a

Sechers Legat

Johanne Dahl, 3c

Jens Chr. Petersens Legat

Hans Eg Løkkegård, 3x

Moltkes Legat

Helle Jensen, 3y

Ripensersamfundets Legat

Jonas Sanbjerg Jensen, 3y

Sydbanks Legat

Bill Vestergaard, 3z

Frøs Herreds Sparekasses Legat

Kristiane Stürup, 3c
Mette Kristoffersen, 3z
Julie Hermansen, 3y

Jyske Banks Legat

Agnete Hvelplund, 3a

Danske Banks Legat

Maria Syberg Mortensen, 3a
Nordeas Legat
Mia Steno Hansen, 3c

BG Banks Legat

Pernille Grarup, 3b

Skjern Banks Legat

Jakob Helnæs Jensen, 3x

Konkurrencer

Hvert år afholder forskellige fag konkurrencer for gymnasieelever.

For flere af konkurrencerne gælder, at eleverne deltager i en første runde på egen skole. Hvis de klarer sig godt, inviteres de til en national finalerunde, og slutte- lig inviteres vinderne af den nationale konkurrence til en finale i udlandet.

IBO - en ny konkurrence: Danmark deltog i år for første gang i Den Internationale Biologi Olympiade (IBO), som blev afholdt i Beijing i Kina den 10.-17. juli 2005. IBO er en dyst mellem interesserede elever i hele verden. Det er en dyst på biologisk viden i teori og praksis for elever under 20 år, som endnu ikke har påbegyndt deres universitetsstudier.

Den første runde af IBO blev afholdt i de tilmeldte klasser på gymnasier i hele landet den 12. januar 2005. Finalestævnet blev afholdt på Aarhus Universitet den 7.-8. april 2005. Ved dette finalestævne fandt man de fire elever, der repræsenterede Danmark ved IBO i Kina. Det blev i øvrigt værtsnationen Kina, der løb med guldet.

I 2004/2005 deltog følgende elever fra Ribe Katedral- skole i faglige konkurrencer:

Georg Mohr (matematik):

Kræn Vodder Nielsen 3.x, Jacob Biltoft 3.y, Jonas San- berg Jensen 3.y, Jonathan Straarup-Jensen 3.y, Jens Christian Pinborg 3.y, Kristian Andersen 3.z.

Kræn Vodder Nielsen var blandt de 18 bedste ud af 903 deltagende elever.

Fysikolympiade:

Niels Platz Bertelsen 3.x, Laust Ladekjær Bjerg 3.x, Lars Hansen 3.x, Solveig Laurberg 3.x, Kræn Vodder Nielsen

3.x, Torsten Worm 3.x, Jacob Biltoft 3.y, Jonas Sand- bjerg Jensen 3.y, Jens Christian Pinborg 3.y, Jonathan Kim Straarup-Jensen 3.y, Kristian Andersen 3.z.

Kræn Vodder Nielsen 3.x gik videre til den internatio- nale finale (se artikel).

Kemiolympiade:

Julie Hermansen 3.y, Helle Jensen 3.y, Anders Rønnest 3.y.

Julie Hermansen 3.y. og Helle Jensen 3.y modtog en boggave.

Biologiolympiade:

Stine Ehmsen 2y, Thea Lykke Nielsen 2.y.

Stine Ehmsen 2y var blandt de 20 nationale finalister.

Pythia (græsk):

Mia Østergaard Granhøj 2.a, Mads Veibel Kristiansen 2.b, Helle Pedersen 2.b, Kirsten Elisabeth Abildgaard Pedersen 3.a, Charlotte Strange 3.a, Ida Marquard Madsen 3.c, Kristine Mikkelsen 3.c.

Alle deltagere fik en boggave.

Hanne Aagaard (HA)
Lektor
fransk, engelsk
Vibevænget 1, 6760 Ribe
75 42 30 92
ha@ribekatedralskole.dk

Kirsten Beck (KB)
Lektor
engelsk, dansk
Hans Jacobsvej 49, 6760 Ribe
75 41 07 01
beck@ribekatedralskole.dk

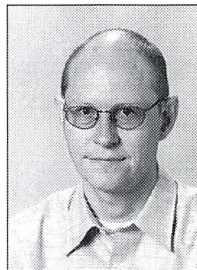
Elisabeth Abrahamsen (EA)
Lektor
historie, engelsk
Grævlingetoften 15, 6760 Ribe
75 44 52 84
elisabeth@ribekatedralskole.dk

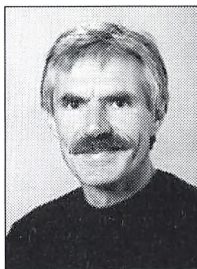
Helle Berndt
Biblioteksassistent
Gl. Åbølvej 4, Ørderup, 6520 Toftlund
74 83 16 05
helle@ribekatedralskole.dk

Bente Ramskov Andersen (BR)
Lektor
fysik, matematik, naturfag
Sønderportsgade 20 A. 1.tv., 6760 Ribe
75 41 18 16
bente@ribekatedralskole.dk

Poul René Bertelsen (PR)
Lektor
fysik, matematik, naturfag, filosofi
Engdraget 16, 6760 Ribe
75 41 01 72
prb@ribekatedralskole.dk

Jacob Bastholm (JB)
Lektor
historie, geografi, samfundsfag
formand for Pædagogisk Råd
Damvej 20, 6760 Ribe
75 42 07 08
bastholm@ribekatedralskole.dk

Lars Bjørn (LB)
Lektor
biologi, kemi
Ternevej 10, 6600 Vejen
75 36 48 26
lb@ribekatedralskole.dk

Jonna Øllgaard Bloch
Sekretær
Søndergade 14, 6690 Gørding
75 17 86 21
jonna@ribekatedralskole.dk

Per Bøgeholdt (PB)
Lektor
fysik, kemi, naturfag, datalogi
Daneng 7, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
75 42 22 28
pb@ribekatedralskole.dk

Birgit Bro (BB)
Lektor
biologi, kemi, inspektor
Sct. Laurentiigade 11, 6760 Ribe
75 42 45 20
bb@ribekatedralskole.dk

Eva Lundbek Egelund (EE)
Lektor
matematik, kemi
Klostergade 2, 6760 Ribe
75 44 38 48
ee@ribekatedralskole.dk

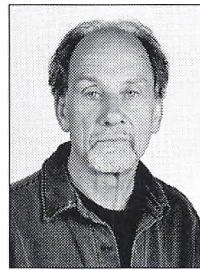
Camilla Darling Bunk (CB)
Lektor
musik, matematik
Klirevænget 2, 6760 Ribe
75 42 55 38
tibbe@ribekatedralskole.dk

Sara Engfred (SE)
Pædagogikumkandidat
engelsk, religion
Østergade 63, 1., 6700 Esbjerg
61 26 15 10
engfred@ribekatedralskole.dk

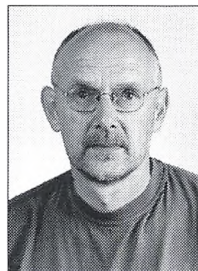
Jesper Bunk (JE)
Lektor
dansk, billedkunst
Klirevænget 2, 6760 Ribe
75 42 55 38
je@ribekatedralskole.dk

Torkil Funder (TF)
Lektor
geografi, biologi
Gravsgade 32, 6760 Ribe
75 42 22 35
torkil@ribekatedralskole.dk

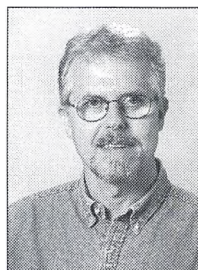
Lis Annie Gjørup (LG)
Lektor
musik, fransk, billedkunst
Sct. Laurentiigade 4, 6760 Ribe
75 41 19 97
lis.a.gjoerup@ribekatedralskole.dk

Jørgen Baungaard Hansen (BH)
Lektor
biologi, studievejleder
Sortebrødregade 11, 6760 Ribe
75 42 40 91
baungaard@ribekatedralskole.dk

Petur Glerfoss (PG)
Lektor
fysik, naturfag, matematik
Saltgade 5, 1., 6760 Ribe
75 41 01 94
glerfoss@ribekatedralskole.dk

Steen Hansen (SH)
Lektor
musik, tysk
Sønderportsgade 13, 1., 6760 Ribe
75 42 24 27
sh@ribekatedralskole.dk

Anne Granum-Jensen (AG)
Lektor
græsk, oldtidskundskab, matematik,
inspektør
Grøndalsvej 18, 6000 Kolding
75 53 05 89
anneg@ribekatedralskole.dk

Søren Hansen (SØ)
Lektor
matematik, fysik, kemi, naturfag
Tangevej 92 A, 6760 Ribe
75 42 21 26
soeren@ribekatedralskole.dk

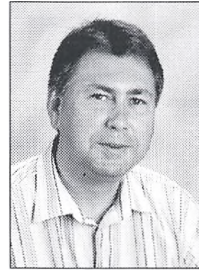
Dorte Simonsen Gunge (DG)
Lektor
dansk, musik
Varming Vesterby 35, 6760 Ribe
75 42 00 62
dgunge@ribekatedralskole.dk

Thomas Blomberg Hansen
IT-medarbejder
Kirsebærvej 101, 6600 Vejen
29 91 19 53
thomas@ribekatedralskole.dk

Anne Cecilie Heilskov (AH)
Pædagogikumkandidat
biologi
Nørremarksvej 4, 2.tv., 6270 Tønder
66 11 29 28
ah@ribekatedralskole.dk

Ole Hedegaard Jensen (OH)
Lektor
dansk, samfundsfag, vicerektor,
skemalægger
Midtfenner 10, 6760 Ribe
75 42 28 66
oh@ribekatedralskole.dk

Morten Høyrup (MH)
Lektor
fysik, matematik, naturfag, datavejleder,
tillidsrepræsentant
Skovgade 2B, 1.tv., 6760 Ribe
75 41 13 05
hoyrup@ribekatedralskole.dk

Carl Christian Jespersen (CJ)
Lektor
samfundsfag, dansk, erhvervsøkonomi
Daneng 10, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
75 42 47 55
christian@ribekatedralskole.dk

Lars Ilsoe (LI)
Lektor
dansk, tysk,
Tangevej 49, 6760 Ribe
75 42 38 05
ilsoe@ribekatedralskole.dk

Inga Johansen
Rengøringsassistent
Tørresager 16, Ø. Vedsted
6760 Ribe
75 42 04 71

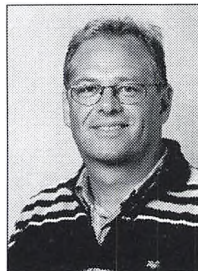
Allan Geilager Jacobsen (AJ)
Adjunkt
samfundsfag, idræt
Sønderportsgade 31, 6760 Ribe
29 72 92 96
aj@ribekatedralskole.dk

Benni Johanson (BJ)
Lektor
engelsk, idræt
Albert Skeelsgade 6, 6760 Ribe
75 42 52 00
bj@ribekatedralskole.dk

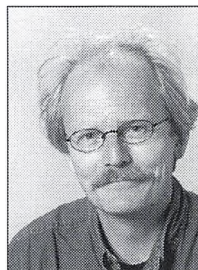
Line Overmark Juul (LO)
Pædagogikumkandidat
latin, græsk, oldtidskundskab
Skovgårdsparken 1, 7080 Børkop
75 86 90 02
lo@ribekatedralskole.dk

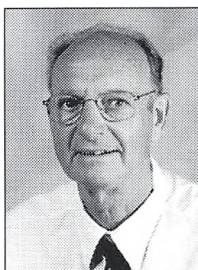
Finn Nørgaard Laursen (FL)
Lektor
historie, idræt
Lundgårdsvej 41, 6760 Ribe
75 42 13 70
fl@ribekatedralskole.dk

Katrine Lund Jørgensen (KL)
Lektor
historie, dramatik
Tørresager 4, Øster Vedsted, 6760 Ribe
76 88 06 05
katrine@ribekatedralskole.dk

Simon Laursen (SL)
Lektor
latin, græsk, oldtidskundskab, bibliotekar
Heimdalsvej 31, 6000 Kolding
75 53 22 53
sl@ribekatedralskole.dk

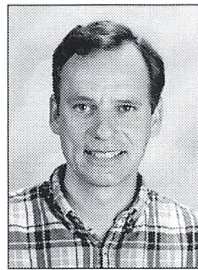
Bent Karsdal (BK)
Rektor
historie, samfundsfag
Tangevej 9, 6760 Ribe
75 41 03 33
karsdal@ribekatedralskole.dk

Kaj Lorenzen
Pedelmedhjælper
Tangevej 27D, 6760 Ribe
20 32 75 58

Kirsten Kirkelund (KK)
Lektor
fransk, idræt, spansk
Havedal 10, 6760 Ribe
75 41 06 24
kk@ribekatedralskole.dk

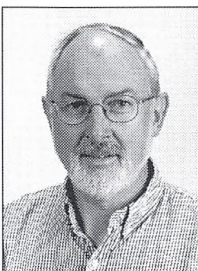
Gunnar Lundsgaard (GL)
Lektor
religion, dansk
Kongevej 59, 6100 Haderslev
74 53 57 00
gunnar@ribekatedralskole.dk

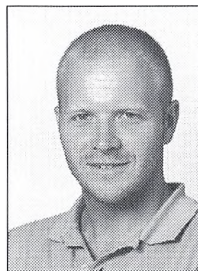
Dorte Stig Madsen (DM)
Lektor
fransk, russisk, spansk
Damvej 4, 6760 Ribe
75 41 03 49
dortesm@ribekatedralskole.dk

Henning Skov Nielsen
Pedel
Puggårdsgade 20, 6760 Ribe
75 42 36 41 / 30 52 44 22

Bent Bækgaard Mortensen (BM)
Lektor
russisk, latin, oldtidskundskab, dansk
Sct. Laurentiigade 11, 6760 Ribe
75 42 45 20
bm@ribekatedralskole.dk

Peter Martin Nielsen (PN)
Lektor
tysk, italiensk
Slagtergade 5, 1.tv., 6100 Haderslev
61 30 91 78
pn@ribekatedralskole.dk

Marleen Müller (MM)
Lektor
historie, tysk
Kongensgade 4, 6760 Ribe
75 42 50 82
mm@ribekatedralskole.dk

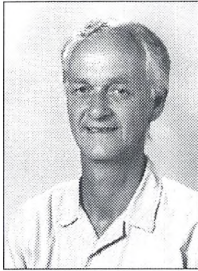
Anna Margrethe Paludan (AP)
Lektor
historie, dansk
Sviegade 12, 6760 Ribe
75 42 26 09
ap@ribekatedralskole.dk

Gitte Møller (GI)
Lektor
engelsk, idræt
Sct. Laurentiigade 3, 6760 Ribe
75 42 44 62
gm@ribekatedralskole.dk

Lise Vind Petersen (LP)
Lektor
dansk, oldtidskundskab, studievejleder
Midtfenner 10, 6760 Ribe
75 42 28 66
lp@ribekatedralskole.dk

Hans Chr. Rasmussen (HR)
Lektor
matematik
Engdraget 55, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
75 42 16 19
hc@ribekatedralskole.dk

Anne Marie Strøm (AS)
Lektor
tysk, idræt
Grønnegade 23A, 6760 Ribe
75 42 24 89
astr@ribekatedralskole.dk

Pia Rusborg (RU)
Lektor
engelsk, psykologi
Grønnegade 14, 1. sal, 6760 Ribe
75 41 13 49
ru@ribekatedralskole.dk

Lene Sørensen (LS)
Lektor
fransk, engelsk
Bredkjærtøft 15, Hviding, 6760 Ribe
75 44 58 50
lenes@ribekatedralskole.dk

Trine Ryhave (TR)
Lektor
religion, historie
Bellisvej 3, 6760 Ribe
75 41 18 38
tr@ribekatedralskole.dk

Mette M. Sørensen
Sekretær
Sennepsmarken 33, 6771 Gredstedbro
75 43 11 90
mette@ribekatedralskole.dk

Susanne Stender (ST)
Lektor
idræt, matematik
Ribevej 78, Sdr. Hygum, 6630 Rødding
74 84 54 12
st@ribekatedralskole.dk

Annemette Vestergaard Witt (AM)
Lektor
biologi
Lustrupvej 28B, 6760 Ribe
75 42 59 49
am@ribekatedralskole.dk

Personalia

Skolen uddanner også kommende gymnasielærere. De kommer med deres faglige grundlag fra universitetet og får derefter en uddannelsesstilling på et gymnasium. I dette skoleår har 2 kandidater gennemført deres pædagogiske uddannelse ved skolen og er færdige til at blive fast ansat. Skolen ønsker Annemette Vestergaard Witt og Søren Andersen tillykke med gennemført pædagogikum.

Annemette Vestergaard Witt er ansat ved skolen i biologi. Søren Andersen har været årsvikar i 2003/2004 og derefter lærerkandidat i 2004/2005. Skolen vil gerne sige tak for de 2 år og ønsker held og lykke fremover.

Til sidst en tak til Lotte Vittrup, der har været årsvikar her i dette skoleår i fagene dansk og oldtidskundskab. Skolen takker for indsatsen og ønsker Lotte Vittrup held og lykke i den ny stilling på Sjælland.

Skolens ansatte synger i anledning af Bent Karsdals fødselsdag.

Bestyrelsen

Bestyrelsen for Ribe Katedralskole fastlægger skolens budget, udbud af valgfag og ferieplan. Desuden varetages skole- og hjeamsamarbejde af bestyrelsen. Der holdes 3 møder om året.

Forældrerepræsentanter

Johannes Michelsen, Ribe (formand)
Tinne Hansen, Rødding (næstformand)
Doris Poulsen, Bramming (suppleant)

Amtsrådsrepræsentant

Preben Bak

Byrådsrepræsentant

Kurt Jakobsen

Kommuneforeningen i Ribe Amt

Dine Nielsen

Kommuneforeningen i Sønderjyllands Amt

Jens Thysen, Skærbæk

Ungdoms- og erhvervsvejledningen

Freddy Gregersen

Lærerrepræsentanter

Jacob Bastholm, Ribe
Morten Høyrup, Ribe

Repræsentant for teknisk adm. personale

Henning Skov Nielsen, Ribe

Elevrepræsentanter

Morten Brandrup, 3y
Peter Winther Mogensen, 3cz

Tilforordnet

Bent Karsdal

Sekretær

Ole Hedegaard Jensen

Skolen har 435 elever

168 i 1.g

81 matematiske og 63 sproglige i 2.g

73 matematisk og 57 sproglige i 3.

Ved trappen til villaen står et par små grupper af dansk ingefær. Et levn fra skolens gamle haver.

Råd og udvalg

Pædagogisk råd:

Jacob Bastholm, formand
Elisabeth Abrahamsen, næstformand
Christian Jespersen, sekretær

Skoleudviklingsudvalg:

Elisabeth Abrahamsen
Lars Bjørn
Dorte Simonsen Gunge
Søren Hansen
Ole Hedegaard Jensen
Christian Jespersen
Bent Karsdal
Trine Ryhave
Søren Skov, 1b
Kamilla Vinther, 2a

Årsskriftsudvalget:

Kirsten Beck
Jesper Bunk
Anne Granum-Jensen
Jørgen Baungaard Hansen
Morten Høyrup
Pia Rusborg
Andreas Borring, 2b
Peter Leimand, 3x

Aktivitetsudvalget:

Anne Granum-Jensen
Katrine Lund Jørgensen
Finn Laursen
Gunnar Lundsgaard
Lise Vind Petersen
Susanne Stender
Edith Buhl Frederiksen, 1c

Ragnhild Petersen, 2z
Mads Hadberg, 3a

Kunststudvalget:

Hanne Aagaard
Kirsten Kirkelund
Peter Nielsen
Kamilla Vinther, 2a
Gitte Larsen, 2y

Økonomiudvalget:

Jørgen Baungaard Hansen
Per Bøgeholdt
Anne Granum-Jensen
Anna Margrethe Paludan
Anne Marie Strøm
Edith Buhl Frederiksen, 1c
Peter Winther Mogensen, 3cz

Bestyrelsen for Støttefonden:

Jacob Bastholm
Benni Johanson

MED-udvalg:

Jacob Bastholm
Jonna Bloch
Birgit Bro
Morten Høyrup
Ole Hedegaard Jensen
Bent Karsdal
Simon Laursen
Henning Skov Nielsen

Redaktion

Kirsten Beck
Jesper Bunk
Anne Granum-Jensen
Jørgen Baungaard Hansen
Morten Høyrup
Pia Rusborg
Mette M. Sørensen

Foto

Anne Granum-Jensen
Astrid Petersen
Dansk Skolefoto ApS
Dorte Simonsen Gunge
Ellen Margrethe Boesen
Ida Johanne Sander
Jesper Bunk
Jydske Vestkysten
Jørgen Baungaard Hansen
Kastrup Luftfoto
Kim A. Kiholm
Morten Høyrup
Peter Winther Mogensen
Ribe Stift
Ripensersamfundet
Sara Buhl Bjelke
Simon Laursen
Sisse Gram Christensen
Torben Sørensen

Teknisk tilrettelæggelse:
Erling Hansen

Produktion:
Grafisk Service - Ribe Amt
Omslag og farvebilleder:
Grafisk Produktion Ribe

ISBN: 87-7941-824-4 (trykt udgave)
87-7941-825-2 (WEB-udgave)

RIBE AMT

